

UFO

NORGES ENESTE SPESIALTIDSSKRIFT OM UFO-FENOMENET NR. 2 - 1997 16. ÅRGANG

**Midt-Norge hjemsokt
av UFOklarlige hendelser
gjennom flere ti-år!**

**Mystiske
spor
i Tafjord**

**Miniubåt i Sundsråsa;
UFO-Norge og
NRK-TV i samarbeide**

**Namsenfjorden:
Les om de mystiske
triangelavtrykkene i fjæra**

ABONNEMENT KR. 150,- PR. ÅR

UTGITT AV UFO-NORGE

LØSSALG KR. 45,-

TIDSSKRIFTET UFO NR.2 1997 - 16. ÅRGANG

Logoen til venstre
viser et bilde tatt av
Hessdalsfenomenet i
1984.

Utgitt av UFO-NORGE
- en landsomfattende organisasjon

ISSN 977080017500

Utgivelse

Tidsskriftet UFO utgis av organisasjonen UFO-NORGE, som uavhengig arbeider med registrering og studium av UFO-fenomenet, samt informasjon til abonnentene og offentligheten.

Redaksjon

Ansvarlig redaktør:
Mentz D. Kaarbø
Strandgt. 221
5004 Bergen
Tlf.: 55 23 17 59 Mobiltlf.: 946 18 768

Redaksjonsråd:

Komiteén - se under daglig ledelse

Innlevering av stoff:

Per Ottesen
Byrevegen 95
2640 Vinstra
Tlf.: 61 29 07 52

Redaktør UFO-Norway News

Mentz D. Kaarbø
Strandgt. 221
5004 Bergen
Tlf.: 55 23 17 59 Mobiltlf.: 946 18 768
e-post: mentz@bgnett.no

Abonnement

Tidsskriftet UFO utkommer med 4 numre i året. Abonnement koster for 1997 kr. 150,-.
Beløpet betales enklast over postgiro.
Postgirokontonummer: 0809 3 07 08 10

Abonnementsadresse:

UFO-NORGE
Postboks 1155
5001 Bergen

Copyright UFO-NORGE 1997

Innholdet i UFO kan gjengis med inntil 50 ord fra hver artikkel uten spesiell avtale, forutsatt at full kildeangivelse er gitt. Ytterligere gjengivelse av stoff kun etter skriftlig avtale med UFO-NORGE.

De i UFO offentliggjorte artikler fremstår som bidrag til kjennskap om og forståelse av UFO-fenomenet og utforskningen av dette, uten at organisasjonen UFO-NORGE eller bladets redaksjon er ansvarlige for, eller nødvendigvis deler de fremsatte meninger.

Organisasjonsoversikt for UFO-NORGE

Daglig ledelse (Komiteén):

Ole Jonny Brønne
Mentz D. Kaarbø
Per Ottesen
Odd-Gunnar Røed
Erling Strand

Informasjons-, kontaktadresse og rapportsentral

UFO-NORGE
v/Odd-Gunnar Røed
Postboks 124
3140 Borgheim e-post: unroed@online.no
Tlf.: 33 38 65 00 m. automatisk tlf. svarer Fax: 33 38 33 68
Mobiltlf.: 917 93 210 Postgirokontonr.: 0826 0 50 50 50

Avdelinger og ledere:

UFO-NORGE Øst

Ole Jonny Brønne
Bygdøy Allé 117 B
0273 Oslo
Tlf.: 22 54 99 49
Mobiltlf.: 913 19 203
e-post: ole.jonny.branne@cinet.no

UFO-NORGE Midt

Arnulf Løken
Engveien 5 C
7600 Levanger
Tlf.: 74 08 28 02

UFO-NORGE Vest

Finn W. Kalvik
Postboks 1155
5001 Bergen
Tlf.: 55 28 01 26

PROJECT HESSDALEN

v/Erling P. Strand
Bukkholmveien
Ullerøy
1747 Skjeberg
Tlf.: 69 16 96 00
Postgirokontonr.:
0809 4 02 23 56
e-post:erling.p.strand@hiof.no

UFO-NORGE Nord

Leif Norman Solhaug
Indre-Sand
8387 Fredvang
Tlf./fax: 76 09 40 02
Mobiltlf.: 948 13 556

Trykk:

Horjen Libris,
avd. Trykkeri, Fløkkfjord

Illustrasjoner:

Carsten Bjørndal
Rødhettestien 5, 9010 Tromsø
Tlf.: 77 65 71 95

Oversikt over lokalgrupper tilsluttet UFO-NORGE

UFO-TØNSBERG

Røsselgata 15
3140 Borgheim
Mobiltlf.: 922 88 289 (dagtid); 33 32 16 64 (kveld)

UFO-SANDEFJORD

Østerøyveien 401
3234 Sandefjord
Tlf.: 33 45 07 26

UFO-ROGALAND

Postboks 510
4301 Sandnes
Tlf.: 51 67 35 64

UFO-STAVANGER

Postboks 550
4040 Madla
Tlf.: 51 55 08 08

UFO I NORD

v/Reiel Pedersen
Rubbedalsveien 8
9990 Båtsfjord

ASTRONOMI

Jan Qvam
Fløyveien 47
3080 Holmestrand
Tlf.: 33 05 21 72

AFGM

c/o Ole Morten Vestby
Stasjonsveien 92
1746 Skjeberg
Tlf.: 69 16 83 07

Vi oppfordrer våre abonnenter til snarest mulig å sende melding om adresseforandring til vår abonnementsadresse ved endring av bopel.

... FRA REDAKSJONEN

I dette nummer, produsert på rekordtid, har vi fått med oss en del stoff av stor viktighet. Et par uker før bladet gikk i trykken, tirsdag 4. november, ble det foretatt et lenge etterlengtet søk med en fjernstyrt mini-ubåt i Sundsråsa i Namsenfjorden. Hva som ble funnet, skal ikke røpes her - slå opp på neste side og les hele historien først. Den avsluttende og endelige konklusjonen må vi imidlertid nok en gang vente med, grunnet vårt samarbeid med NRK Brennpunkt.

For i det hele tatt å klare den økonomiske belastningen knyttet til en slik ekspedisjon var det nødvendig at UFO-NORGE skaffet seg en samarbeidspartner. Vår mann Arnulf Løken var ute allerede i vår og sonderte terrenget blant aviser og andre mediabedrifter i Midt-Norge. Det var opptil flere som i utgangspunktet viste interesse for et slikt prosjekt. Imidlertid, når det kom til stykket og tiden begynte å renne ut

hadde interessentene alle som en leitendens til å tørke bort.

Lykken snudde seg heldigvis for oss da Brennpunkt-redaksjonen i NRK 1 tok kontakt med Løken tidlig i oktober. Etter noen innledende runder ble det inngått en avtale mellom UFO-NORGE og NRK Brennpunkt hvor hver av partene skulle betale halvparten av utgiftene som et dykk med miniubåt (ROV) ville innebære. Brennpunkt-redaksjonen ville på sin side gi en grundig dekning av blant annet de UFO-observasjonene som er gjort i området, i tillegg til å filme fra selve dykkingen. Som en «trade off» for UFO-NORGES vedkommende måtte vi avstå fra å offentliggjøre resultatene fra dykket inntil programmet ble sendt. I skrivende stund ser det ut til at dette vil skje innen den 7. desember i år. Vi venter derfor alle i beven og spenning på denne begivenheten.

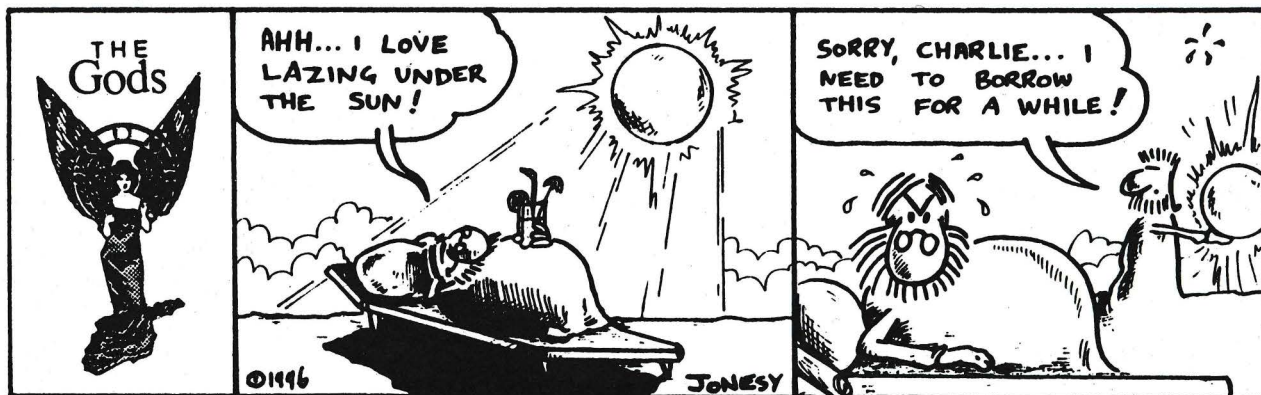
Ellers er de merkelige formasjonene

som ble oppdaget nær Tafjord og senere i Stordal på Sunnmøre de siste par måneder viet ganske stor plass denne gang. Vår representant Arnulf Løken, har også i denne saken (i tillegg til Namsenundersøkelsene) gjort en glimrende jobb. Mye takket være hans innsats har mange fakta kommet på bordet som ellers ville ha forblitt uoppdaget.

Rapportnytt er ikke tatt med i dette nummer da det ikke er kommet inn noe nevneverdig i den korte tiden som er gått siden nr. 1 kom ut. Vi vil bringe denne spalten i neste nummer, nr. 3-4, som blir et dobbeltnummer. Dette nummeret vil forøvrig representere et desperat forsøk på å komme ajour i en etterhvert håpløs utgivelsessituasjon.

Ellers takker vi nok en gang de av leserne som fremdeles henger med og kan love mye spennende lesestoff i månedene som kommer.

Mentz Kaarbo

INNHOOLD	SIDE
Leder	3
Avtrykkene ved Namsenfjorden	4
UFO-konferanse i Sheffield, England	15
Leserbrev	19
Bokanmeldelser	20
«UFO-spor» på Sunnmøre?	21
Sensasjonell UFO-video fra Mexico	26
Presseklipp	27
UFO-møte i USA	34
Mars Pathfinder en suksess	36

AVTRYKKENE VED NAMSENFJORDEN

Av Arnulf Løken

Denne artikkelserien, som ble innledet i nr. 4 1996 beskriver en av Norges kanskje mest omtalte og undersøkte UFO-saker. I tillegg tar den for seg en del merkelige hendelser som har funnet sted i området de påfølgende tiår.

Artikkelserien tar utgangspunkt i rapporten «Avtrykkene ved Namsenfjorden» utarbeidet av Norsk UFO Center (NUFOC) i 1979.

Her står det beskrevet flere merkelige hendelser og UFO-observasjoner rundt Statland og Bangsund like sør for Namsos i Nord-Trøndelag. Med god hjelp fra personer som var med på undersøkelsene i 60- og 70-årene, har det vært mulig å få tak i det meste av artikler fra aviser og tidsskrift. De mest dramatiske hendelsene fant sted i 1972 da det ble oppdaget flere merkelige, trekantede avtrykk i fjæra ved Kjølsoya i Lyngenfjorden vest for Bangsund. Lignende avtrykk ble også oppdaget andre steder ved Namsenfjorden. Disse avtrykkene ble undersøkt i 1972 og 1974.

En observasjon av et merkelig objekt over Sundsråsa i 1959 ble koblet sammen med disse underlige avtrykkene. Det viste seg også at det allerede i 1968 ble gjennomført en større ekspedisjon hvor dykkere undersøkte bunnen i Sundsråsa etter mulige vrakrester fra det flygende objektet som observatøren, Lorentz Johnsen mente han så styrte der i 1959.

Årsaken til at historien fra 1959 ble så mye omtalt i aviser og tidsskrifter i 1972, 1973 og 1974, var at en stor del av disse avtrykkene ble funnet i området rundt Sundsråsa, og ett av disse var radioaktivt.

Hele hendelsesforløpet kan deles inn i fem deler:

1. Observasjonen over Sundsråsa i desember 1959.
2. Ekspedisjonen i 1968 med dykkere i Sundsråsa.
3. Avtrykkene fra 1972 og en observasjon i 1973.
4. Undersøkelser i 1974.
5. Nye undersøkelser med ekkolodd i 1996.
6. Dykk med miniubåt (ROV) i november 1997.

OBSERVASJONEN I 1959

Det hele startet like før jul i 1959, da skogmester Lorentz Johnsen sent en kveld kom hjem til Skomsvold på Otterøya. Da han hadde lukket garasjedøren fikk han se en gjenstand komme glidende lydløst gjennom luften fra øst. Den hadde form som en sigar og beveget seg med en fart som Johnsen anslo til ca. 150 kilometer i timen.

Først tenkte han det kunne være et rutesfly, men det hadde ingen navigasjonslys. Langs flykroppen så han antydningen til vinduer i det bleke måneskinnet, og konturene avtegnet seg klart. Gjenstanden hadde ikke vinger! Den passerte over ham, fremdeles like lydløst, og fortsatte utover mot fjorden.

Omtrent over Sundsråsa, ca. 5 kilometer unna, steg gjenstanden plutselig og kom inn i skyggen av en sky. Nå var den blitt rødglødende. Med en skramlende lyd revnet den, og Johnsen kunne se at den foldet seg sammen mens avlange gjenstander falt ut av gjenstanden og ned i sjøen.

Johnsen ringte Værnes Lufthavn for å høre om det var savnet noe fly i dette området, men fikk til svar at det var det ikke.

Lorentz Johnsen pratet ikke mer om hendelsen, da han var redd for å bli gjort til latter. Det var heller ingen andre som på det tidspunktet fortalte noe om hva de hadde sett eller hørt. Hele saken blir «glemt».

Det viste seg senere at en kvinne og et ektepar som bodde i nærheten også skal ha hørt eksplosjonen og plaskene i sjøen. Det har i ettertid imidlertid ikke vært mulig å spore opp disse observatørene.

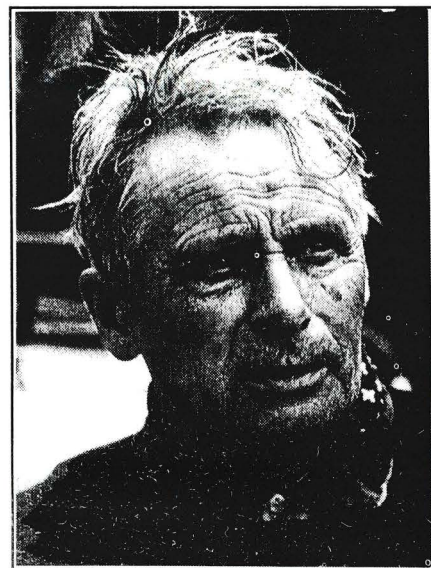
Mistet trålen

I 1963 mistet fisker Reidar Hartvigsen trålen sin i Sundsråsa. I følge en artikkel i ukebladet *Hjemmet* i 1968, og en artikkel i det svenske tidsskriftet *Året Rundt* for den 17. oktober 1974, skulle

trålen hans ha satt seg fast i «noe» på sjøbunnen. En annen fisker, Schönning Bugge, skal ha sett noe på ekkoloddet. - Noe som ikke har vært der før, skal han ha sagt.

Denne gangen ble det ikke gjort noen undersøkelser av bunnen i området. Vi må huske på at utstyret for en eventuell undersøkelse den gang var dårlig, da et fåtall av fiskerne hadde ekkolodd. Redselen for å bli latterliggjort var også svært stor! Saken blir påny «glemt».

Lorentz Johnsen døde dessverre i 1985.

Lorentz Johnsen

Intervju med noen av personene fra 1963

Den 6. november 1996 ringte undertegnede til Reidar Hartvigsen fra Fosslandsosen i Namsos. Jeg ville vite hva slags problemer han skulle hatt med trålen sin i Sundsråsa i 1963 (i følge artikkelen i *Året Rundt* den 17. oktober 1974). Han var dessverre for syk til at vi kunne snakke med ham, så vi traff i stedet broren hans, Harald Hartvigsen.

Han kunne fortelle at det var vanlig at fiskerne den gang fikk problemer med trålen. Uten ekkolodd var det umulig å

Var det dette Lorentz Johnsen så styrte i sjøen ved Sundsråsa i 1959?

si hvordan bunnforholdene var. Derfor ble trålene svært ofte sittende fast i bunnen. Noen ganger kunne de faktisk miste hele utrustningen på grunn av ujevn bunn.

Harald Hartvigsen mente at broren, Reidar, var kommet for nært inn til land, eller for langt inn i Sundsråsa og at dette var årsaken til at han fikk problemer med trålen i 1963.

Jeg ringte samme dag til Schønning Bugge, også fra Fosslandsosen, vedrørende hans uttalelse i *Året Rundt*, der han med ekkolodd mente å ha sett noe uvanlig på sjøbunnen i Sundsråsa.

I telefonen avkreftet han denne påstanden. Han mente også at Reidar Hartvigsens problemer med trålen kunne skyldes at han var kommet for

nært land, eller hadde kjørt inn i en laksenot som det var mange av i området den gang.

EKSPEDISJONEN I 1968

Trondheim UFO-forening med stor undersøkelse

I slutten av juli 1968 satte Trondheim UFO-forening i gang en større undersøkelse i Sundsråsa.

De fikk med seg medlemmer fra undervannsklubben «Nautilus» i Trondheim, samt fiskekutteren «Harald». Ukebladet *Hjemmet* kjøpte rettighetene til undersøkelsene.

På ekkoloddet til kutteren mente man å ha funnet en gjenstand som var to-tre meter høy og seks-syv meter lang. Den lå på ca. 90 meters dyp. Dykkerne gikk

deretter ned for å se hva det var. Dybdemåleren viste 80 meter. Plutselig fikk de øye på to spor på bunnen, som etter en vogn med hjul. Men de måtte dessverre opp igjen, på grunn av begrensede luftreserver, enda så gjerne de skulle sett hva bunnen skjulte.

En del artikler hentet fra aviser og ukeblad i 1968

Felles Avisen 10. juli 1968:

Artikkelen forteller om en kommende leteaksjon med dykkere i Sundsråsa den 21. og 22. juli, i regi av Trondheim UFO-forening.

Felles Avisen 22. juli 1968:

Resultatløs undervannsjakt i Sundsråsa. Det blir skrevet litt om undersøkelsene så langt, og om observasjonen i 1959.

Artikkelforfatterens oppfatning av de merkelige sporene som dykkerne så på bunnen av Sundsråsa i 1968.

Namdal Arbeiderblad, 22. juli:

Avisen skriver om UFO-jakten i Namsenfjorden. Dykkere leter etter en gjenstand som er 6-7 meter lang og 2-3 meter høy, og som skal ligge på bunnen av Sundsråsa.

Hjemmet, sommeren 1968

(nummer og dato ukjent):

Bladet har en lang artikkel om dykkerens undersøkelser av bunnen i Sundsråsa.

Etter dette blir det stille om denne saken. Det blir ikke satt i gang flere kjente undersøkelser før i midten av 1970.

Intervju med en av dykkerne fra ekspedisjonen sommeren 1968

Torsdag 14. november 1996 ringte jeg dykkersjef Steinar Wahl i Trondheim. Han var med og dykket i Sundsråsa sommeren 1968, og kunne bekrefte at de gikk ned til ca. 80 meters dyp for å se om de kunne finne ut av hva fiske-trålen fra 1963 hadde hengt seg opp i.

Dykkerne kom ikke helt ned til bunnen på grunn av begrensede luftreserver. De måtte bruke mye tid på dekompressjon før de gikk opp til overflaten, grunnet den store dybden.

Wahl kunne fortelle at det var overraskende lyst nede ved bunnen. De hadde passet på å dykke på dagtid når solen stod i gunstig retning, så det ikke skulle være helt mørkt der nede. Han bekreftet også at de hadde sett parallelle spor nede på bunnen, men de fant ikke trålen, eller det den hadde hengt seg opp i.

Som en kuriositet kan det nevnes at dykkerne - kanskje i mangel av noe bedre - tok med seg to kjempestore sjøpølser opp til overflaten. De måtte ligge en stund på tre meters dyp for å dekomprimere. Oppe i båten, som var full av journalister og andre interesserte, ble det ville tilstander. Alle kunne se dykkerne der de lå noen meter under overflaten, og at de hadde noen røde gjenstander med seg. I noen hektiske minutter ble det spekulert vilt på hva de hadde funnet.

Da formannen i Trondheim UFO-forening, Tormod Hagen, la ned øyeblikkelig fotoforbud ble det sterkt presisert fra ukebladet *Hjemmet* at oppdraget var betalt av dem, og at alle rettigheter var deres. Hva som ble sagt da sjøpølsene kom for en dag, skal ikke skrives her.

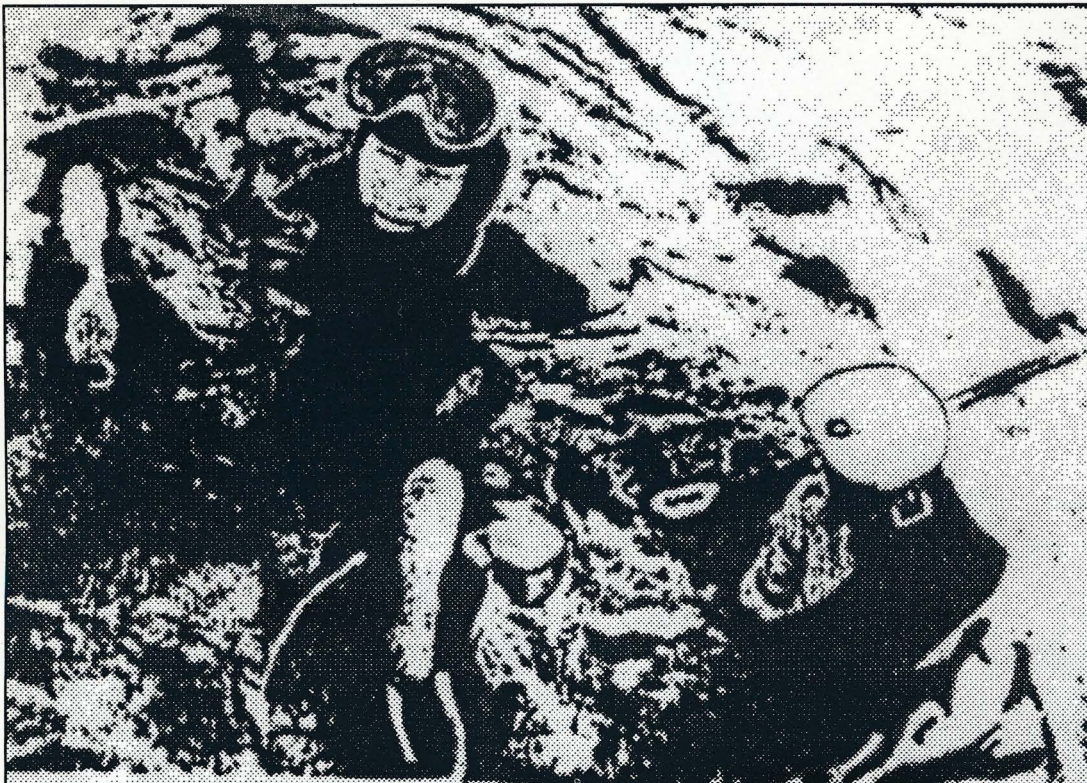
AVTRYKKENE I 1972

Fredag kveld 9. juni 1972 hadde folk i området rundt Bangsund kraftige TV-forstyrrelser, så kraftige at sendingen til slutt falt ut. Televerket kunne ikke finne noen feil ved senderen i Bangsund, og ingen kunne si sikkert hva årsaken til forstyrrelsene var.

11. juni oppdaget Ola Kr. Dahl, formannskapsmedlem i Namsos, flere merkelige avtrykk i fjæra nedenfor hytten sin på Kjølsoya. Det er trekanter og sirkler som er presset ned i leiren. Avtrykkene er knivskarpe og mellom 30 og 40 centimeter dype. Da Ola Kr. Dahl var på hytten uken før, var det ikke antydning til spor der. Flere avtrykk blir senere funnet andre steder i Namsenfjorden.

Sammendragene som følger er hentet fra aviser og tidsskrifter og forteller om avtrykkene som ble funnet i Namsenfjorden dette året. Vi ser også at hendelsen fra 1959 kommer med etter hvert, og at en ny ekspedisjon undersøker sjøbunnen i Sundsråsa.

Namdal Arbeiderblad, 19. juni 1972:
Har Bangsund hatt UFO-besøk?

Utklipp fra *Namdal Arbeiderblad* 22. juli 1968, som viser de to dykkerne i overflaten.

«Merkelige avtrykk i fjæra på Kjølsoya». Ola Dahl blir her intervjuet om de merkelige avtrykkene han oppdaget i fjæra på yttersiden av Kjølsoya utenfor Bangsund.

Namdal Arbeiderblad, 21. juni:

Avisen skriver at UFO-foreningen i Trøndelag, ved Kolbjørn Stenødegård, er interessert i saken. Det er også gjort lignende observasjoner i Anten i Sverige, og her var avtrykkene radioaktive. Avisen etterlyser folk som kan ha sett noe i forbindelse med avtrykkene.

Namdal Arbeiderblad, 23. juni:

Gårdbruker Asbjørn Grav og sønnen

Andreas beskriver et lysfenomen de så på nattehimmelen i midten av april. Det var en intenst lysende og rødfarget ildkule som gikk i sakte bølgegang i retning nord til syd. «Ildkulen» skiftet deretter over til orange/gulfarge. Ved nærmere granskning kunne observatørene se at det lyste to intense stråler i spiss vinkel ned fra gjenstanden. Strålene var tynneste under gjenstanden, og ble bredere lengre nedover. De to observatørene kunne ikke helt nøyaktig bedømme avstanden fra gården til objektet, men mente at det svedde et sted over ytre Namsenfjorden. De var

sikre på at det hverken var fly, meteor, nødrakett eller stjerne de så.

Namdal Arbeiderblad, 24. juni:

UFO-observatør Anton Lidstrøm fra Lierne tar sammen med avisen prøver av avtrykkene ved Kjølsoya. Prøvene ble sendt til Norsk UFO Center i Trondheim. Politifullmektig Stein Ulrich var også til stede for å måle opp og tegne skisse av avtrykkene. Dette viste seg å være vanskelig på grunn av sjøen som dekket avtrykkene.

Namdal Arbeiderblad, 28. juni:

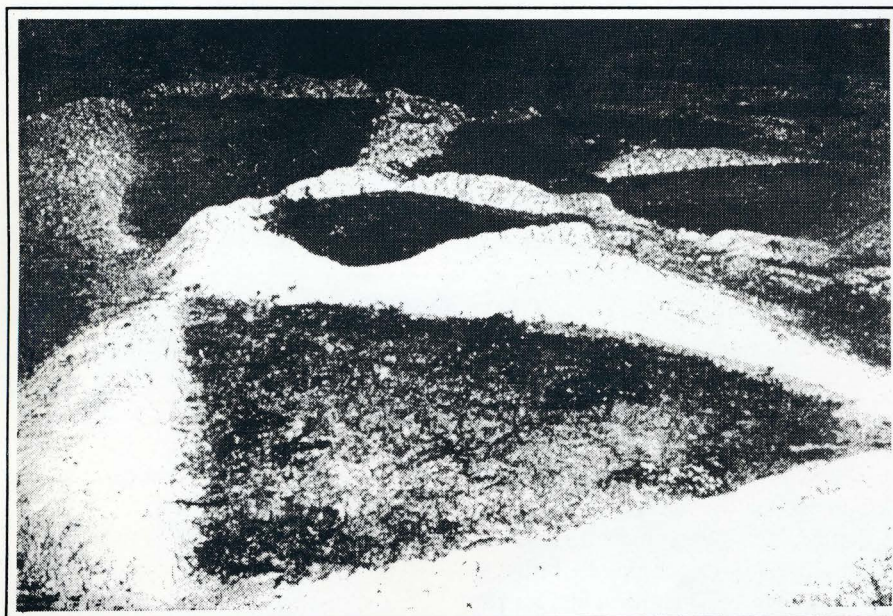
Nye avtrykk funnet ved Leirvikholmen i Sund; hele 20 avtrykk i fjæra. NA har også tatt prøver av disse avtrykkene, men ingen er radioaktive. Avisen trykker også en artikkel der enkelte kommer med teorier på hva avtrykkene kommer av.

Namdal Arbeiderblad, 29. juni:

På Varpneset har man også funnet uforklarlige avtrykk. Forsvaret og politi er koblet inn.

Verdens Gang, 29. juni:

Avisen skriver om de «mystiske kjempesporene» i Namsenfjorden.

Bilde fra *Vi Menn*, 26. desember 1972 som viser avtrykkene ved Kjølsoya i juni samme år.

Namdal Arbeiderblad, 5. juli:

Sporene på Sundsøya er radioaktive! Jordprøver som er tatt av NA og NUFOC er sendt til NTH. Disse inneholder fremmede radioaktive partikler ifølge avisen. Dette er oppsiktsvekkende da det aldri tidligere er målt radioaktivitet i avtrykk i Norge.

Verdens Gang, 6. juli:

Avisen skriver om de radioaktive sporene.

Namdal Arbeiderblad, 6. juli:

Ved Sundsvatnet har man også funnet avtrykk. Folk i området rundt Sundsvatnet har i den siste tiden lagt merke til at det der har kommet avtrykk i sandbunnen like under vannoverflaten. Disse avtrykkene har samme form som avtrykkene i fjæra på Sund. Folk i området mente disse avtrykkene stammer fra isen i vinter. - Men etter at sporene i fjæra var radioaktive vet vi sant og si ikke hva vi skal tro, sier folk på Sund til NA.

Verdens Gang, 15. juli:

«Tidligere UFO-ulykke?» Her bringes teorien om at avtrykkene kan ha forbindelse med Lorentz Johnsens observasjon i 1959.

Namdal Arbeiderblad, 18. juli:

Prøvene fra sporene ved Leirvikholmen viser at radioaktiviteten må ha blitt tilført leira i fjæra, mener NA. Her blir også leteaksjonen i 1968 nevnt.

Namdal Arbeiderblad, 5. august:

Her skrives det om ukebladet *Vi Menns* ekspedisjon i Namsenfjorden. Den ble gjennomført dagen før, den 4. august ved Sundsråsa, Leirvikholmen og Kjølsoya.

Verdens Gang, 17. august:

Artikkelen forteller mer om Lorentz Johnsens observasjon i 1959.

Aktuell, nr. 36, 2. september:

Under overskriften «De mystiske spor i fjæra» beskrives avtrykkene og observasjonen til Lorentz Johnsen. Det er også et lengre intervju med formann i NUFOC, Kolbjørn Stenødegård, om hva disse avtrykkene kan komme av.

Vi Menn, nr. 53, 26. desember:

I artikkelen «Avtrykk fra himmelen» skrives det om avtrykkene rundt om i Namsenfjorden. Bladet har også et lengre intervju med Lorentz Johnsen om observasjonen hans. *Vi Menn* arrangerte en dykkerekspedisjon denne sommeren hvor dykkeren Torstein Trana undersøkte Sundsråsa, uten resultat. Sporene fra Lyngenfjorden er fortsatt en gåte.

Hva som virkelig har foregått må bare Vårherre vite... skriver *Vi Menn* til slutt.

Etter alle disse undersøkelsene kan ingen si sikkert hva eller hvem som satte alle de merkelige avtrykkene ved Namsenfjorden.

Selv om ett av disse var radioaktivt klarte ingen å finne ut hva denne radioaktiviteten kom av.

Det eneste man kunne si sikkert var at det som hadde satt avtrykkene må ha kommet luftveien, og at tyngden på dette har vært enorm.

Noen antok at tyngden må ha vært mellom 20 og 50 tonn pr. avtrykk.

NORSK UFO CENTERS RAPPORT FRA 1979

Da avtrykkene ble omtalt i *Namdal Arbeiderblad* mottok NUFOC brev fra Arne Svendsen. Foreldrene hans har hytte på Hoddøya som ligger vis a vis Sundsøya i Sundsråsa.

Han kunne fortelle at omtrent på det tidspunktet avtrykkene på Kjølsoya ble oppdaget, fant han og hans foreldre tre avtrykk i en vik på Hoddøya, en vik meget lik den på Kjølsoya. De tre avtrykkene befant seg midt ute på den langgrunne leira, og her kommer vi til en interessant omstendighet: Avtrykkene var plassert i et klart trekantet mønster, med lik innbyrdes avstand - nemlig 9 meter. Avtrykkenes størrelse og dybde ble dessverre ikke målt nøyaktig, men Svendsen og hans familie skriver at sidelinjene må ha vært minst 150 centimeter, og dybden ca. 30 centimeter. Et farvefoto ble tatt av det ene avtrykket (se forsiden av dette nummer).

Anton Lidstrøm tok en del prøver av avtrykkene på Kjølsoya. Han sendte en rapport til NUFOC i Trondheim hvor egenskapene for sporene ble oppgitt (se tekstboks under).

Man kan videre slå fast at leiren omkring avtrykkene var uberørt, uten spor

av noe slag. Avtrykkene var lokalisert innenfor et område med radius på ca. 25 meter.

OBSERVASJONEN I 1973

En del utklipp fra avisskriveriene sommeren 1973

Adresseavisen 10. juli 1973:

Kaptein Erling Bakke står frem i avisa og forteller om en observasjon han og hans familie hadde 4. juli 1973. Det var en svart gjenstand som fløy i stor fart like over havflaten. Den forsvant i sørlig retning mot Kjølsoya utenfor Bangsund. Selv om hyttedøren stod åpen og gjenstanden bare var ca. tre hundre meter fra dem, kunne de ikke høre noen lyd.

Namdal Arbeiderblad, 11 juli:

Avisa skriver om Erling Bakkes observasjon. De har også med bilde av et kart som viser objektets retning. Helt til venstre på kartet er det satt et kryss og en sirkel. Krysset markerer punktet der man mener UFOet fra 1959 tordnet inn i fjellsiden. Sirkelen angir området der den muligens sank (se kart øverst på neste side).

I NUFOCs rapport fra 1979 reises følgende spørsmål vedrørende kaptein Bakkes observasjon: I det aktuelle området burde det på dette tidspunkt ha vært flere mennesker ute - på hytte eller i båt - som skulle ha sett gjenstanden, men de har tilsynelatende nektet konsekvent å stå frem som vitner, sannsynligvis av frykt for ubehageligheter.

UNDERSØKELSENE I 1974

Ekspedisjon til Sundsøya

Et team av UFO-etterforskere fra Norge og Sverige etablerer seg på Sundsøya i Namsenfjorden i begynnelsen av juli. De skal undersøke avtrykkene som ble satt i området to år tilbake, samt historien om en gjenstand som styrtet i Sundsråsa i 1959. Norsk UFO Center i Trondheim er representert ved Kol-

EGENSKAPER TIL AVTRYKKENE VED KJØLSØYA, JULI 1972

FORM: Som likesidete trekanter - knivskarpe, som om de var stemplet ned i leira.

STØRRELSE: 160 cm lange sider.

DYBDE: Varierende fra 30 til 40 cm.

Bunnen i avtrykkene var meget hard, som etter voldsomt tyngde. Leiren rundt kantene var presset opp, som ved stort trykk.

ANTALL: Ved nærmere undersøkelse viste det seg å være 28 stykker av de karakteristiske avtrykkene. I tillegg ble det påvist noen mer ubestemmelige runde avtrykk, uten noen klar karakter.

Her ser vi kartet fra *Namdal Arbeiderblad*. Retningen gjenstanden Erling Bakke så er inntegnet med en pil og stiplet linje. Sirkelen helt til venstre på kartet angir stedet man mente gjenstanden fra 1959 styrte i sjøen. Krysset like ved er stedet noen mente den krasjet i fjellet.

bjørn Stenødegård (se foto på side 10).

UFO-etterforskerne gjør registreringsarbeid av avtrykkene ved Namsenfjorden. Deretter blir letingen konsentrert om Sundsøya og Sundsråsa, der Lorentz Johnsen skulle ha sett en flygende gjenstand styrte i sjøen i 1959.

Ekkolodd blir satt inn i letingen etter en mulig gjenstand på bunnen. Adolf Refvik får ansvaret for dette.

På ekkoloddutskriften mener man å se en interessant forhøyning som er 2-3 meter høy og 6-7 meter lang. I nærheten av denne får man et «sukkertopp»-lignende ekko som blir undersøkt nærmere.

I følge artikkelen i *Året Rundt* den 24. oktober 1974 skulle Adolf Refvik ha senket et undervannskamera ned til denne «sukkertopp»-lignende forhøyningen: «Kameralinsen sprakk, og alle bildene var svarte da de ble fremkalt», står det i artikkelen. Noen mente at kameralinsen ikke sprakk av trykket, og heller ikke av varmen fra blitzen, så

ingen kunne forklare hvordan dette kunne skje.

Artiklene som følger er hentet fra aviser og tidsskrift fra 1974.

Aftenposten 28. februar 1974:

Avisen skriver om en planlagt UFO-leteaksjon i Namsenfjorden. Norsk UFO-Center i Trøndelag ved Kolbjørn Stenødegård forteller til avisen at de er i gang med å skaffe teknisk utstyr til leteaksjonen.

Felles Avisen, Namsos, 2. juli:

Her er en reportasje om UFO-etterforskerne som har slått leir på Sundsøya.

Namdal Arbeiderblad 2. juli:

«Lattermuren rundt UFO-undersøkelsesarbeidet må rives. En UFO-undersøkelse i Namsenfjorden krever annet avansert utstyr enn et turkompass på brystet.»

Uttalelsene kommer fra et medlem av en realvitenskapelig UFO-undersøkelsesgruppe her i Norge, som også mener en effektiv undersøkelse vil

grovt regnet beløpe seg til 100.000 kroner.

Namdal Arbeiderblad 3. juli:

Kolbjørn Stenødegård svarer her også på tiltale, og gir uttrykk for UFO-centerets utstyr er langt mer avansert enn et turkompass.

Felles Avisen 3. juli:

NUFOC har vanskeligheter med å skaffe dykkere. Det er få av medlemmene i Namsos Froskemannslubb som er så UFO-interessert at de jobber mange kvelder uten vederlag, forteller avisen. Kritikken fra Gottfred Tandepetersen blir også nevnt.

Aftenposten 3. juli:

Gottfred Tandepetersen latterliggjør UFO-etterforskningen i Namsenfjorden. Han mener undersøkelsene krever avansert utstyr til godt over 100 000 kroner, og ikke et turkompass.

Adresseavisen 3. juli:

Kolbjørn Stenødegård i NUFOC svarer på kritikken fra Tandepetersen, og mener at de er vel rustet for leteaksjonen.

UFO-etterforskerne på Sundsøya i juli 1974.

Fra venstre: Erik Fjeldberg (NUFOC), Jan Ove Sundberg fra UFO-Sverige; Elbjørg Fjeldberg, Kolbjørn Stenødegård og Kåre Elvik fra NUFOC.

Namdal Arbeiderblad 6. juli:

«Skittentøyvask» i UFO-klubben. Tande-Petersen skriver et avsluttende innlegg i avisa om kritikken av NUFOC.

Namdal Arbeiderblad 8. juli:

Undersøkelsene fortsetter. Letingen blir konsentrert nært inntil land, men ingen konkrete gjenstander er funnet. Sporene ved Leirvikholmen og Sundsøya blir målt opp og registrert.

Adresseavisen, 8. juli:

Avisen skriver om stor flyaktivitet over Namsenfjorden. Kolbjørn Stenødegård mener at UFO-leiren blir overvåket fra luften. Ellers forteller han hvordan de videre undersøkelsene vil bli lagt opp.

Namdal Arbeiderblad 15. juli:

Undersøkelsene avsluttes i dag. UFO-gåten i Sundsråsa fortsatt uløst.

Namdal Arbeiderblad 9. august:

En orientering for NAs lesere ved Kolbjørn Stenødegård.

Året Rundt nr. 42, 17. oktober:

Her står det en lang artikkel om observasjonene Lorentz Johnsen gjorde i 1959, og om leteaksjonen etter det påståtte sunkne UFOet. Her er det bilde av ekkoloddutskriften der man mener å se den «sukkertopp»-lignende gjenstanden

som skulle undersøkes nærmere.

Året Rundt nr. 43, 24. oktober:

I denne artikkelen ser vi et kart som en synsk person på Hønefoss har tegnet over området i Sundsråsa. Det fortelles også om en kameralinse på et undervannskamera som sprakk ved fotografering av «sukkertoppen» på ca. 80 meters dyp. Alle bildene var svarte da filmen ble fremkalt.

Gjemmer fjorden på en hemmelighetsfull farkost? - Og kommer denne gåten noensinne til å bli løst?

Jeg har intervjuet en del personer som var med på undersøkelsene i 1974.

Telefonintervju med Adolf Refvik den 28. januar 1997:

Adolf Refvik var tidligere avdelingsingeniør, men er nå pensjonist. Han bekreftet at han var med på undersøkelsene i Sundsråsa i 1974.

Refvik avkreftet det som stod i *Året Rundt* 24. oktober 1974, der han skulle ha senket et undervannskamera ned til 80 meters dyp, for å fotografere det «sukkertopp-lignende» ekkot på ekkoloddutskriften.

Han var kun med for å søke med ekkolodd, og hadde ikke noe med under-

vannskameraet å gjøre. Han kunne ikke huske at det ble brukt noe spesiallaget undervannskamera. Ble det derimot senket et vanlig kamera ned på 80 meters dyp, betegnet Refvik dette som useriøst. Trykket på bunnen ville sannsynligvis ha ødelagt linsen, eller klemt den inn i kameraet. På 80 meters dyp er trykket ca. 9 kilo pr. kvadratcentimeter.

Før Adolf Refvik reiste opp til Namsenfjorden var han i kontakt med en synsk person, som ved hjelp av kart kunne finne ting som var borte. Vedkommende tegnet et kart over området i Sundsråsa, og markerte med kryss der han mente gjenstanden Lorentz Johnsen hadde sett i 1959, fikk problemer og styrtet i sjøen (se tegning på neste side).

Disse punktene ble undersøkt, men uten resultat.

Jeg intervjuet også to UFO-etterforskere som var med på undersøkelsene i 1974.

Da jeg kontaktet Elbjørg Fjeldberg på telefon, fortalte hun at det var sporene hun og hennes mann var med å undersøkte sommeren 1974. Det merkelige var at disse sporene stod nesten like

tydelig i 1974 som de gjorde i 1972.

Elbjørg Fjeldberg sendte de avisutklippene hun hadde fra den gang til undertegnede, og mente at Knut Aasheim kunne ha mere stoff om saken.

I telefonsamtalen med Knut Aasheim bekreftet han at han var med å undersøkte avtrykkene ved Namsenfjorden. Han hadde også flere artikler fra aviser og tidsskrift om hendelsene og undersøkelserne i og ved Namsenfjorden.

Fra NUFOCs rapport fra 1979: Nærkontakt av tredje grad?

Følgende historie tar vi med som en kuriositet: Sommeren 1970 hadde to gårdbrukere i Kolvereid ved Rørvik en såkalt «humanoid-observasjon». Denne saken har det imidlertid ikke vært mulig å undersøke nærmere, siden begge observatørene og deres hustruer nektet å si noe om opplevelsen.

At NUFOC overhode har kjennskap til dette skyldes at den ene av karene, etter kraftige henstillinger, hadde ytret noen få ord om hendelsen til en bekjent som er knyttet til *Namdal Arbeiderblad*. Karene var meget redde for å bli gjort til latter dersom episoden ble kjent, og de hadde bestemt seg for å ikke fortelle det til noen.

Hva den ene til slutt hadde røpet for journalisten var at han en kveld var ute og gikk sammen med den andre gårdbrukeren. Et stykke lenger fremme på landeveien fikk de se et slags blinklys, som de uten videre tok for å være en av veivesenets maskiner. De nærmet seg, og så de mørke konturene av noe som

stod ved veikanten.

Da de kom nærmere fikk de til sin forskrekkelse se at tingesten ikke var det de trodde, men i stedet en merkelig klokkeformet «farkost». En liten skikkelse med en slags lykt i hånden spratt omkring utenfor tingesten - med «røyskattaktige» bevegelser, for å bruke gårdbrukernes egen beskrivelse.

Det bør understrekes at en bløff i dette tilfelle virker særdeles usannsynlig. Vår hjemmelsmann kjenner de to vitnene, og hva skulle motivet være?

I NUFOCs rapport fra 1979 finner vi også rapporter om andre merkelige hendelser fra Nord- og Sør-Trøndelag i samme tidsperiode.

To store ekspedisjoner har mislyktes med å løse gåten. Vil vi noen gang få vite hva som muligens gjemmer seg på bunnen i Sundsråsa? Bare tiden vil vise.

NYE UNDERSØKELSER I 1996

Etter å ha studert avisartiklene fra 1968, 1972 og 1974, samt snakket med flere som var med på å undersøke sporene i 1974, ønsket jeg å se nærmere på saken.

Ingenting ble dessverre gjort etter at NUFOC hadde registrert gjenstandene på bunnen av Sundsråsa. Hadde man den gang hatt tilgang til en miniubåt, kunne vi kanskje i dag visst hva havbunnen skjuler. Mange tror og mener at gjenstandene fortsatt står der, og dette var bakgrunnen for de nye undersøkelsene. Jeg ville vite med sikkerhet om gjenstandene var der eller ikke.

Våren 1996 kontaktet jeg Maritime Assistanse A.S i Namsos og spurte om de hadde utstyr og anledning til å gjøre et søk i det aktuelle området. Utstyret hadde de, men på grunn av et større oppdrag ble vi enige om å vente til utpå høsten. Støttefondet i UFO-NORGE gikk inn og finansierte oppdraget.

Jeg kontaktet Edvin Beisvåg i Maritime Assistanse A.S 23. oktober 1996 og ble enige om å gjennomføre operasjonen dagen etterpå, torsdag den 24. oktober.

Jeg møtte frem til avtalt tid og avreisen fra Namsos til Sundsråsa var kl. 13.20. Turen utover tar i underkant av én time. Denne tiden brukte vi til å gjennomgå det materialet jeg hadde med. Kartet som stod i *Namdal Arbeiderblad* den 11. juli 1973 ble brukt som grunnlag for søket.

Alt materialet som NUFOC hadde om disse hendelsene ble oppbevart hos Kolbjørn Stenødegård i Trondheim. Etter at han døde i november 1995, fjernet dessverre dødsboet nesten alt UFO-materialet han hadde, innbefattet det som omhandlet Namsenfjorden. Rapporten «Avtrykkene ved Namsenfjorden» er det eneste vi i dag har etter undersøkelsene NUFOC gjorde her.

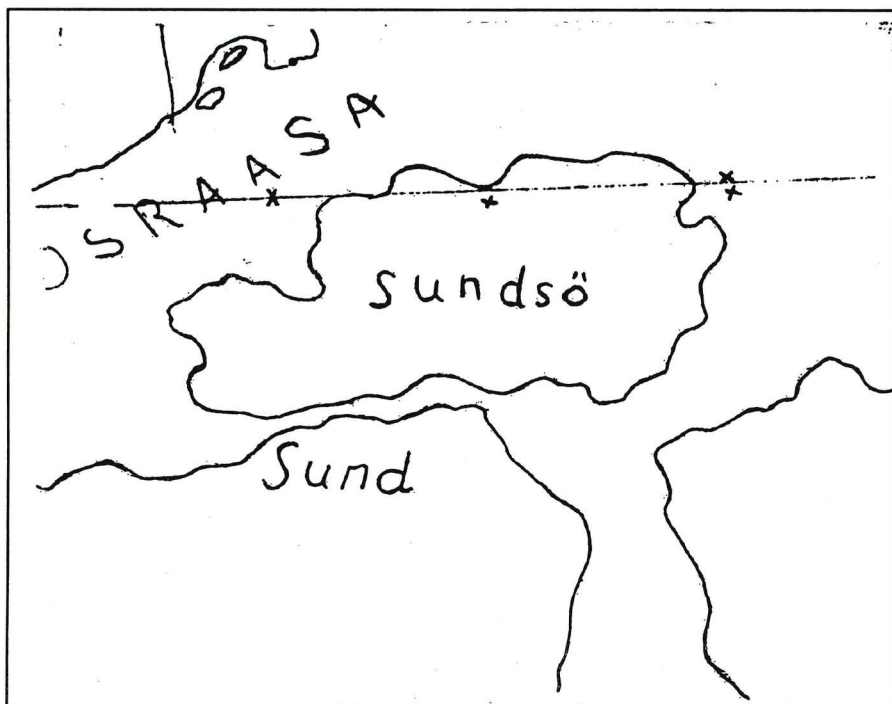
Vi hadde kartet fra NA, og der er det tegnet inn en sirkel som vi ville undersøke nærmere. Her skulle man for over 22 år siden ha funnet en «sukkertopp»-lignende gjenstand som ble viet spesiell oppmerksomhet.

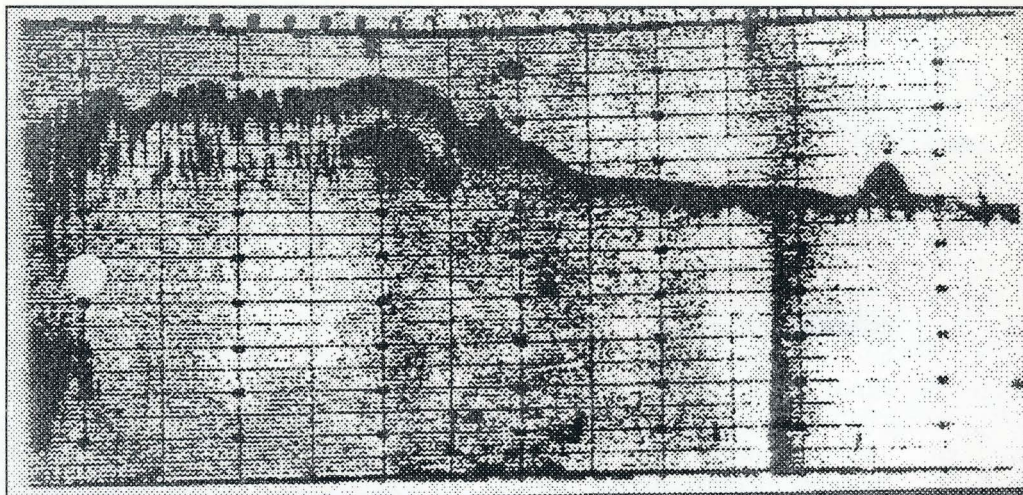
Ekkoloddutskriften fra 1974

Vi studerte også en kopi av en ekkoloddutskrift fra ekspedisjonen i 1974. (Se illustrasjon øverst på neste side.) Denne kopien ble trykket i *Året Rundt* 17. oktober 1974. Her kan man se en tydelig forhøyning i bunnen på 80 meters dyp. Denne skulle i følge Stenødegård i NUFOC være to-tre meter høy og seks-syv meter lang. Rett bortenfor denne kan man også se en mindre forhøyning, som er «sukkertopp»-formet, og omtrent 9 meter høy.

Etter å ha sett på den gamle utskriften mente Beisvåg at det er umulig å si hvor lange disse gjenstandene er. Dette fordi vi ikke vet hvor fort båten gikk og hvilke hastighet utskriften hadde.

Til venstre: Kartet som den synske personen tegnet på oppdrag for Adolf Refvik i 1974.

Ekkoloddutskrift fra ekspedisjonen i 1974.

En lett bris kruset havflaten i Sundsråsa. Bratte fjell omgir den idylle plassen. Beisvåg slår på farge-

ekkoloddet, og farten senkes til mellom 2,5 og 3 knop. Vi glir stille innover i midten av sundet. En tykk og ujevn rød

strek vises på ekkolodd-skjermen. Det er bunnen som kommer til syne fra dypet. Den flater ut på ca. 90 meter. Midtveis ut for Sundsøya er bunnen jevn og ligger omtrent 80 meter under oss. Spenningen er til å ta og føle på. Hva kommer vi til å få se når vi nærmer oss spissen av øya?

Plutselig får vi et utslag på skjermen. Bildet er ujevnt og grumsete, likevel kan vi se skimte noe uvanlig. Høyden på formasjonen som trer frem er ca. 9 meter i forhold til den omkringliggende bunnen. Det er imidlertid bortimot umulig å si hva slags fasong den har; på skjermen ser det mest ut som en ujevn spiss.

Beisvåg forklarer dette med at ekkonstrålen utvider seg jo lengere ned den kommer. Når den treffer en bratt skrent vil ekkoloddet registrere to punkter samtidig, og vi får et ubestemmelig utslag som vises med flere lyseblå flekker eller striper.

Dessverre fikk vi ikke tatt bilde av denne «sukkertoppen», fordi den kom så brått på at kameraet ikke var klart.

Vi fortsetter innover i sundet. Etter en kort stund med flat bunn ser vi en ny forhøyning med en høyde på anslagsvis 10 meter. Denne er også utydelig, så det er vanskelig å si hva det er. (Dette kaller vi punkt A.)

Deretter stiger bunnen bratt opp, og flater ut på ca. 30-40 meters dyp. Denne forhøyningen er ikke inntegnet på gjeldende sjøkart over området. Lengden er vanskelig å anslå, men den er noen hundre meter. Bunnen går så nedover igjen, for like etter å stige opp til ca. 40-50 meters dybde.

Vi er nå kommet til den andre enden av sirkelen på kartet vårt (innerst i fjorden). Beisvåg svinger båten og begynner å gå systematisk frem og tilbake i sirkelen.

Etter en god stund får vi et nytt inter-

Sundsråsa i Namsenfjorden.

Edvin Beisvåg er skipper på båten «Maras». Denne båten ble benyttet ved ekkoloddsøket i Sundsråsa i oktober 1996, samt dykket med miniubåt den 4. november i år.

essant utslag. Dette er litt utenfor der man mente farkosten gikk i fjellet. Ekkoet ligner litt på det første vi fikk utenfor spissen på Sundsøya, og er like utydelig. Posisjonen på satellittnavigatoren i båten blir notert, slik at vi kan undersøke dette nærmere etterpå. (Dette kaller vi punkt B.)

Vårt søk har nå dekket hele sirkelen på kartet. Midt ute i Sundsråsa har vi registrert at det er to store fjellrygger som tydelig har avtegnet seg på ekkoloddet. Fjellet på bunnen er ujevnt med steile sider og spisse topper.

De to punktene vi har notert oss som interessante skal vi nå undersøke nærmere. Beisvåg svinger båten inn mot land og finner posisjonen vi noterte som punkt B. Etter nøye leting kan vi imidlertid ikke finne igjen den forhøyningen ekkoloddet registrerte. Han søker i sirkel ut fra midten av registreringspunktet, men uten hell. Altså må det vi observerte tidligere ha vært en fiskestim.

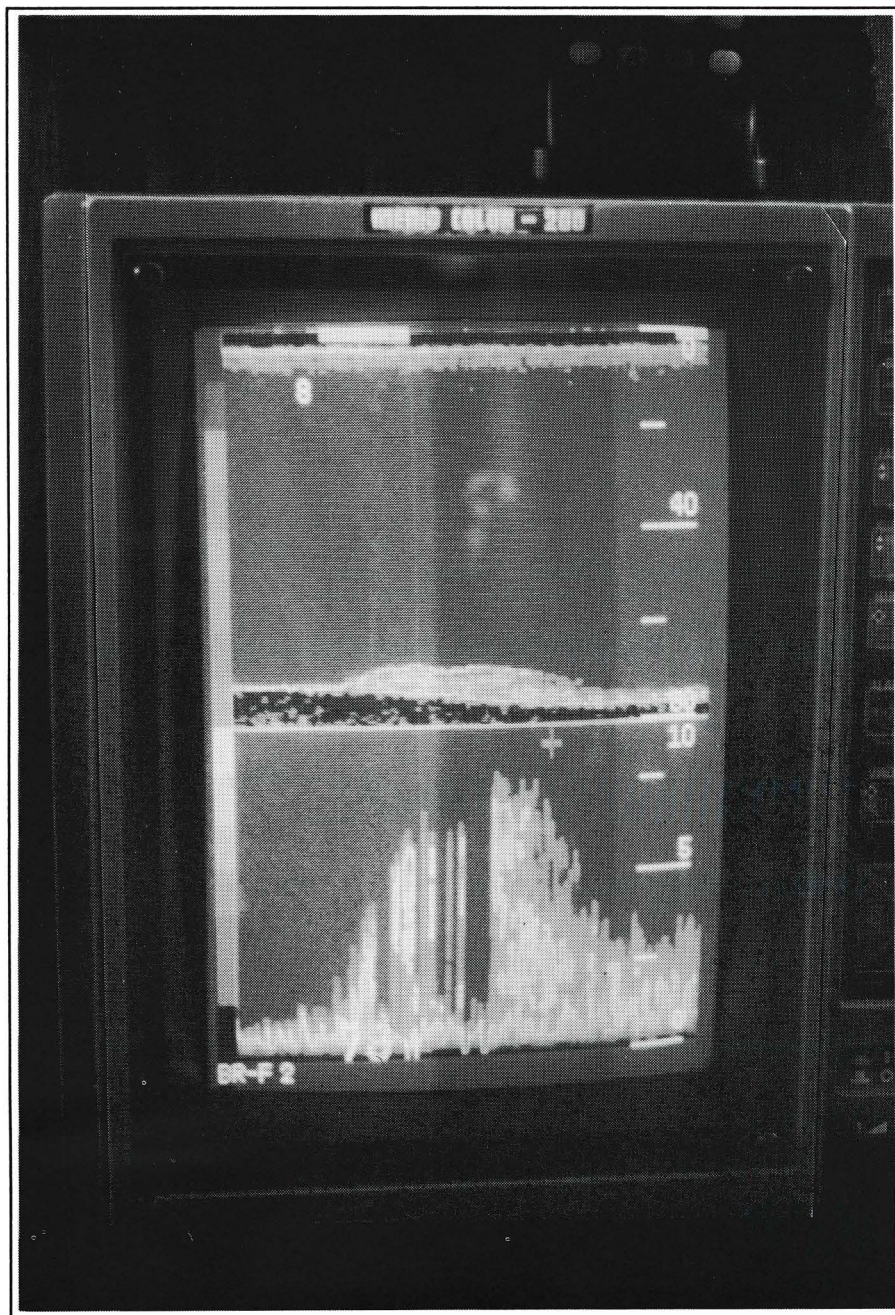
Den andre formasjonen, kalt punkt A, undersøkes også nærmere. Denne «toppen» ligger ganske nært inntil fjellryggen i midten av sundet. Vi fikk heller ikke denne gangen noe godt ekko, men vi kunne tydelig se at det fremdeles var noe der nede.

Før vi kom til punkt A registrerte ekkoloddet en forhøyning som var nesten identisk med ekkoloddutskriften fra 1974. Vi fikk som sagt ikke noe bilde av denne «sukkertoppen», fordi den kom så brått på oss at kameraet ikke var klart. Var det denne «toppen» som ble fotografert da kameralinsen sprakk? Ikke vet vi, men punktet i dag er omtrent på samme plass som punktet fra 1974.

EKSPEDISJON MED MINIUBÅT I NOVEMBER 1997

To uker før dette nummeret gikk i trykken, den 4. november, ble det foretatt et dykk med miniubåt (en såkalt ROV) i Sundsråsa. Miniubåten var utstyrt med kamera samt alle tekniske hjelpemidler for navigering og dokumentasjon. Dykkerbåten «Maras» ble benyttet til ekspedisjonen og ansvarlig var Edvin Beisvåg i Maritime Assistanse A.S.

Et par uker før dette hadde Petter Roslund i NRK Brennpunkt-redaksjonen tatt kontakt med UFO-NORGE med det formål å lage et dokumentarprogram om observasjonene

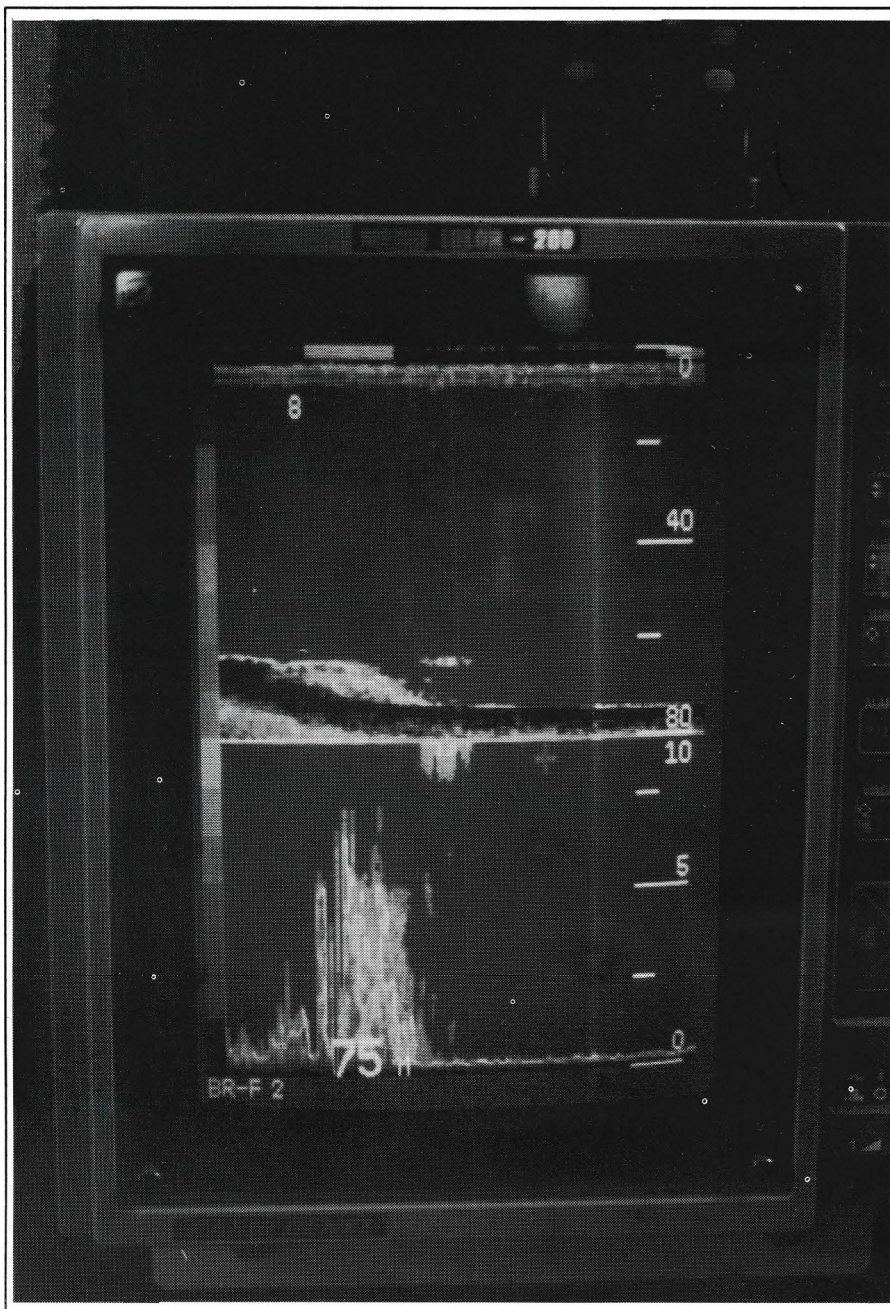

Ekkoloddet som ble benyttet i denne undersøkelsen var et instrument med fargeskjerm til den nette sum av ca. 25 000 kroner. Selv om dette utstyret er svært bra, kan det forekomme en del unøyaktigheter, blant annet når instrumentet av søker nesten loddrette stigninger på bunnen. Det er også en liten del av sjøbunnen man får oversikt over med dette utstyret. En annen mulighet er å benytte et tredimensjonalt ekkolodd (3D). Men det er pr. i dag ikke noe 3D ekkolodd som kan brukes på større dyp enn 72 meter.

rundt Namsenfjorden i tillegg til å utføre et dykk. En avtale ble inngått, hvor man ble enige om å dele utgiftene til en slik ekspedisjon. Dette var nødvendig for UFO-NORGEs vedkommende da vi ikke hadde økonomi til å gjennomføre et slikt prosjekt alene. En viktig del av avtalen var NRK Brennpunkt skulle ha eneretten på først å offentliggjøre eventuelle funn i sitt program. Hverken UFO-NORGE eller andre kunne derfor gå ut med informa-

sjon om dette før dokumentarprogrammet blir sendt i NRK 1.

Vi kan på denne bakgrunn bare beklage at leserne heller ikke i dette nummer får den endelige oppklaring på hva som egentlig skjuler seg på bunnen av Sundsråsa. Det er imidlertid overveiende sannsynlig at det aktuelle programmet i Brennpunkt-serien vil bli sendt før jul i år (UFO-NORGE har fått tilsagn om dette) og at vi da kan gå ut med fyllestgjørende informasjon i saken

I nærheten av punkt A fant vi også en annen formasjon, som vi kalte punkt C. Denne var omtrent 7 meter høy. Vi kan se at den trer tydelig frem fra en ellers flat bunn. Det er umulig å si hva dette er, selv med dagens ekkolodd. Det kunne derfor vært interessant å undersøke dette med en miniubåt eller dykkere for å konstatere om det er en fjellknaus eller ikke.

AVSLUTTENDE KOMMENTAR

Tar vi et tilbakeblikk ser vi at det er lagt ned enormt med tid og ressurser på denne saken. Samlet er det nok akkumulert flere årsverk i frivillig, ulønnet arbeidsinnsats i løpet av de siste 30 år. Når det hele nå går mot en oppklaring, i hvert fall for Sundsråsas vedkommende, vil dette markere at mange menneskers engasjement og oppofrelse gjennom årene endelig har gitt resultater.

Hva Lorentz Johnsen så i 1959 føyer seg ellers inn i rekken av observasjoner

fra hele verden. Det er i mange år blitt rapportert om slike «sigarformede» gjenstander, og rapportene fortsetter å komme inn.

Avtrykkene fra 1972 er fortsatt en gåte. Pr. i dag er det fremdeles ingen som med sikkerhet kan si hvem eller hva som har satt disse merkelige sporene. De aller fleste er imidlertid enige om at «det» må ha kommet luftveien.

Det ble i sin tid rapportert om lignende avtrykk i Sverige. Heller ikke her klarte man å finne ut hva som var

årsaken, på tross av mange undersøkelser og analyser av sporene.

Det var positivt at presse og media engasjerte seg i denne saken. Dette fikk folk til å tørre å stå frem med hva de hadde sett, selv om det fremdeles var enkelte som nektet å si noe. Medias aktive deltakelse gjorde også sitt til at vi fikk foretatt en grundigere undersøkelse av avtrykkene enn hva som ellers hadde vært tilfelle.

Undersøkelsene i forbindelse med denne rapporten har vært utrolig spennende. Turene til Sundsråsa sammen med Maritime Assistanse utgjorde «kronen på verket», ikke minst den siste dykkerekspedisjonen nå i november. Selv om mine forhåpninger i utgangspunktet ikke akkurat var overveldende, var tanken på kanskje å finne «noe» på bunnen av fjorden likevel fascinerende. Hva skulle vi gjøre om vi fant noe? Det er ikke fritt for at noen og enhver ble klamme i hendene da ekkoloddet begynte å tegne sine røde, gule og blå streker over skjermen.

Under arbeidet med en slik undersøkelse blir du kjent med mange nye steder og nye mennesker. De fleste har hjulpet til så godt de kan. Men det er min erfaring at selv i 1997 unngår enkelte mennesker å offentlig vise sin interesse for UFO-fenomenet.

Til slutt en takk til alle dem som har vært behjelpelig med denne undersøkelsen:

Per Ottesen for veiledning.

Schønning Bugge, Harald Hartvigsen og Adolf Refvik for intervjuer.

Elbjørg Fjeldberg, Steinar Wahl og Knut Aasheim for intervju og artikler fra tidsskrift og aviser.

Maritime Assistanse A.S ved Edvin Beisvåg for undersøkelsene i oktober 1996 og november 1997.

Støttefondet i UFO-NORGE

NRK Brennpunkt ved Petter Rosenlund for godt samarbeid, samt for vilje og evne til å skjære igjennom med hensyn til endelig å få gjennomført en ekspedisjon til Sundsråsa.

Levanger bibliotek for assistanse i forbindelse med avisartikler hentet fra mikrofilm ved denne institusjonen. □

**OBS! Rapportsentralen
nytt mobilnummer
917 93 210**

INTERNASJONAL BUFORA-KONGRESS

Av Odd-Gunnar Røed

Den niende UFO-konferansen i British UFO Research Associations (BUFORA) regibleviklet i Sheffield, England den 16. og 17. august i år. Det dreide seg naturlig nok om de siste 50 års hendelser på UFO-fronten. Stikkord her var nærkontakter, bortføringer, konspirasjon og cover-up. Og vi må bare innse at internasjonalt er det nå romskipshypotesen det stort sett dreier seg om. Blant de tilstedeværende var det naturligvis flere kjente personligheter.

Don & Vicki Ecker

I nevnte rekkefølge er disse to henholdsvis journalist og redaktør i det mest populære amerikanske UFO-tidsskriftet for tiden, *UFO-Magazine*. Dette tidsskrift har på mange måter vært med på å sette standard innen amerikansk ufologi i de senere årene. Don Ecker har også et radioprogram kalt «UFOs Tonite» der han har presentert en rekke etterforskere og forfattere. Begge er meget godt orientert innen alle aspekter av UFO-saken gjennom bladets undersøkende journalistikk.

Don Ecker har vært interessert i fenomenet helt siden han selv observerte et UFO i 1966, og som han sier: «Selvfølgelig går mange ut fra at det dreier seg om ET og anser hele UFO-fenomenet for å være et trosspørsmål. Andre igjen tar som utgangspunkt at UFOer bare er tull og tøys, et påfunn av galninger, derfor kan man bare glemme det hele. Sannheten er nok mer kompleks enn som så».

Gjennom Don og Vicky Eckers foredrag fikk tilhørerne mye informasjon om kjente og ukjente saker i USA de senere år.

Paul Devereux

En etterforsker som ikke setter sin lit til «UFO-tro» er engelskmannen Paul Devereux. Her i landet er han mest kjent for sine jordlysteorier, den såkalte tectonic strain theory, som også er satt i forbindelse med Hessdals-fenomenet. Han er også mannen som Erling Strand har reist rundt om i verden med

de siste årene (se artikler om reiser til Mexico og Australia i tidligere utgaver av *UFO*). Devereux anser forøvrig de fleste UFO-observasjoner for å være manifestasjoner av jordlys.

Han blir av mange ansett å være den ledende autoritet på dette området og uttaler seg med stor tyngde når han påpeker at «ufoistene» aldri har vært særlig mottakelige for argumentene om jordlys selv om opptil flere vitenskapslige forsøk dokumenterer fenomenets eksistens. Devereux har gitt ut flere bøker om emnet; ingen av disse er imidlertid oversatt til norsk.

Debbie Jordan

Hun var tidligere kjent som Kathy Davies, introdusert for det UFO-interesserte publikum av Budd Hopkins. Hun var hovedpersonen i boken *Intruders* (1983), som også er spilt inn som film.

Hun har stått imot krasse angrep fra skeptikere ved å bestå flere løgndetektortester samt gjennomgå grundige medisinske undersøkelser. Gjennom åpenhet rundt sin egen opplevelse har hun oppmuntret mange andre med

samme erfaringer til å stå fram.

En del av våre lesere er sikkert kjent med Debbie Jordans opplevelser gjennom Budd Hopkins bok. Det de færreste imidlertid har hørt om er hva som hendte henne i ettertid og som hun selv kaller «sin famøse militære involvering». Det er så mange interessante aspekter ved denne historien at vi tar den med i sin helhet, fortalt av Debbie selv. Se eget referat på de neste sidene.

Nick Redfern

er etterforsker i tidsskriftet *Quest International*. Han er forfatter av flere artikler som omhandler offisielle cover-ups. Tidligere har Redfern med stor grad av sannsynlighet påvist at britiske myndigheter har drevet med undersøkelser av UFO-fenomenet bak lukkede dører. Han har nettopp skrevet boken *A Covert Agenda* som kom ut i England i september i år. Den omhandler undersøkelser omkring flere UFO-rapporter og britiske myndigheters mulige cover-ups. Boken fremsetter også påstander om britisk engasjement i UFO-saken helt siden slutten av Den andre verdenskrig.

**De som gjerne vil lese et sammendrag av hva de forskjellige foredragsholderne forelese om kan kontakte Rapportsentralen. Sammen-
draget er på engelsk.**

THE 9TH BUFORA INTERNATIONAL UFO CONGRESS

The Pennine Theatre, City Campus, Hallam University, Sheffield, South Yorkshire, England

16th & 17th August, 1997

Speakers:

Derrel Sims (USA), Don & Vicki Ecker (USA), Debbie Jordan (USA), Paul Devereux (UK), Larry Warren & Peter Robbins (USA), Malcolm Robinson (Scotland), David Percy (UK), Derek Sheffield (UK), Alan Alford (UK), Nick Redfern (UK), Odd-Gunnar Røed (Norway) and Matthew Williams (Wales).

Ticket Prices:

Single Day Ticket: £15.00.
Two-day ticket: £25.00.

Brian Clarke

Clarke er redaktør i tidsskriftet *Enigma* og innehar snart en doktorgrad i internasjonale forbindelser med spesialitet innen etterretning. I sitt foredrag tok han -for seg cover-ups og etterretningstjenestene. Clarke er kanskje mest kjent blant britiske fjernsynsseere for sine opptredener i showet «Funky Bunker» som The man in black.

Clarke har alltid hatt en spesiell interesse for det paranormale og UFOer. Han har hatt muligheten til å forske i de spesielle aspekter hva gjelder cover-

ups av UFO-saker opp gjennom årene gjennom sin stilling som universitets-ansatt. Han tror at ved å studere arbeidet i de forskjellige etterretningsorganisasjonene, kan man lettere forstå hvilken rolle de militære spiller i behandlingen av UFO-fenomenet.

Av nøkkelord som best beskriver innholdet i Brian Clarkes innlegg kan nevnes: Den andre verdenskrig, utvikling av eksotiske nazivåpen, utenomjordisk kontakt, skjult krig, en alternativ historie. Om begrepet «verdensisme» kan benyttes vil det kanskje

passe her. Etterretningsorganisasjonene har ellers overtatt rollen fra forsvarret som etterforskere av UFO-saker. Det finnes organisasjoner som er mer eller mindre skapt med denne funksjonen for øye. Clarke mener også at vesentlig informasjon om planetene og deres drabanter i vårt solsystem er holdt tilbake.

Som han sier: «Jeg gjør ikke krav på å ha svarene - men jeg har i hvert fall noen ganske gode spørsmål!

Artikkelen fortsetter i neste nummer.

DEBBIE JORDANS HISTORIE

«Dan»

«Dette er etterhvert min nå så famøse militære involvering som Victoria Alexander refererer til i sitt brev til i *MUFON UFO Journal* (sommeren 1997). Dette er den eneste åpenbare militære kontakt jeg har hatt. Med unntak av overflygninger av et antall sorte helikoptre som vi ennå ikke vet hvem er.

Jeg ble introdusert for en mann jeg vil kalle «Dan». Han arbeidet sammen med en god venninne av meg ved General Motors fabrikken i Indianapolis. Han likte meg tydeligvis godt for i den neste månedene kurtiserte han meg ustanselig. Til slutt gikk jeg med på hans forslag om å tilbringe en helg sammen med ham i hytta hans noen kilometer sør for byen. Jeg ble selvfølgelig smigret av hans oppmerksomhet og likte ham bedre og bedre (trodde jeg hvert fall) jo mer jeg ble kjent med ham.

Med åpen munn

Han hentet meg etter endt skift på jobben og vi kjørte den timelange turen til hytta hans. Da vi var framme var det nesten mørkt. Da vi kjørte opp foran hytta syntes jeg at jeg så noen dukke fram bak en busk ved døren og løpe bak hytta. Mens vi gikk ut av bilen sa jeg til «Dan», «Hei, jeg syntes jeg så noen snuse rundt hytten din!» Da jeg så over biltaket mot ham var det tydelig at han hadde fått øye på noe som skremte dagslyset ut av ham. Munnen hans var åpen og taus og han sto helt fastfrosset. Da jeg snudde meg for å se mot huset igjen kjente jeg et klyp og en brenning i armen og alt ble svart. Det neste jeg husket var at jeg våknet uten å kunne se noe som helst, men jeg kunne føle at jeg var plassert i et slags kjøretøy med motoren i gang, før det svartnet igjen.

Neste gang jeg våknet ble jeg trukket etter armene, så ble jeg holdt oppe mens jeg følte at jeg beveget meg nedover i en heis. Den følelsen var ikke til å ta feil av, alle gjenkjenner den. Jeg svimte av igjen og da jeg kom til meg selv for tredje gang kunne jeg se.

Orange hoppdresser og caps

Jeg sto i enden av lang kraftig opplyst hall. Det sto mange menn rundt meg. Alle hadde orange hoppdresser og typiske amerikanske caps. De var alle like høye og tilsynelatende like tunge og alle hadde samme korte hårklipp. Jeg prøvde om og om igjen å spørre dem hvem de var og hva de gjorde med meg, men de ville ikke svare. De hadde blikket festet stivt forover til enhver tid og ville tydeligvis ikke engang se på meg. De så alle *meget* menneskelignende og normale ut. Og de halvt dro meg nedover i hallen. Jeg prøvde å holde tritt med dem, men jeg følte meg beruset eller noe lignende. Jeg fikk liksom ikke bena til å fungere riktig. Jeg så forkrommede gelendre på veggene og store hvite flater. Det var en sort stripe langs gulvet som vi tydeligvis fulgte. Vi passerte flere store vinduer og jeg kunne se at de hadde tynne vaiere flettet inn i et sikksakk mønster. To menn sluttet seg til oss, de hadde hvite laboratoriefrakker, og jeg tenkte at de måtte være leger. Den jeg husker best var ikke spesielt høy, ca. 1,75m og fyldig, rundt 90 kg. Han hadde et rødmusset, grovt ansikt, snøhvitt hår, løkformet nese og klare, stikkende blå øyne. Han måtte være midt i femtiårene. Han snakket med dyp stemme og sørstatsdialekt, jeg tenkte på Texas.

Etter det jeg oppfattet som en lang tur ankom vi noen gigantiske dører. Den hvithårede satte noe inn i en sprekk i veggene ved siden av dørene og de svingte seg åpne. Jeg ble overrasket over hvor stor åpningen var, det så ut som en kunne kjøre en tank gjennom den.

Papirklær og blodprøver

Da vi entret rommet kunne jeg se at faktisk var mange rom, separert med glassvegger og flere av de store svingdørene. Jeg gjenkjente noe av utstyret der som legeutstyr, spesielt eksamineringsbordet midt i rommet. En del ting kjente jeg ikke i det hele tatt. Jeg kunne se speilbildet mitt i glassveggen og så at jeg hadde på meg noe som så ut som en stor

Fortsettelse på neste side

DEBBIE JORDANS HISTORIE *Fortsatt fra forrige side*

papirkåpe, papirsko og papirlue. Jeg så også gjennom vinduene at det var andre personer som hadde samme bekleddning som meg.

Mens jeg var i dette rommet tok de to doktorene forskjellige prøver av meg. De tok blodprøver, ga meg sprøyter, klippet hår og negler, tok skrapeprøver av huden min, tungen og halsen. De tok fotografier av meg og brukte flere timer på å eksaminere meg fra topp til tå. De holdt på i et kjø, uten pauser og jeg kunne ikke annet enn sitte eller ligge, som de ba meg. Jeg ville gjøre motstand, men jeg kunne ikke. Jeg var sint, men kunne ikke gjøre noe.

Implantat i øret

Da den fysiske undersøkelsen var over begynte den hvithårete å snakke til meg. Han sa at de hadde oppdaget et lite implantat (bug) i øret mitt og ville ta det ut. Han sa at jeg ville føle meg mye bedre så snart det var ute. Jeg så at han plukket opp noe som så ut som en stor og lang pinsett som han stakk inn i mitt høyre øre. Det gjorde fryktelig vondt, men jeg kunne som sagt ikke gjøre noe for å stoppe ham. Da han dro pinsetten ut igjen holdt han den opp foran ansiktet mitt slik at jeg kunne se hva han hadde fjernet. Jeg forsøkte å fokusere på det jeg så. Det lignet en mygg med bøyde vinger og ben. Da jeg prøvde å fokusere ennå hardere, foldet vingene og bena seg sammen og forsvant. Det jeg trodde var et virkelig insekt (bug), var nå en liten blodig smule.

Han forsøkte å forklare meg hvordan den hadde kommet inn i øret fra starten av, men stoppet plutselig, smilte og utbrøt leende: «Jeg vet egentlig ikke hvorfor jeg gidder å fortelle deg dette, du kommer jo ikke til å huske noe av det likevel». Jeg så opp på ham og sa: «Å Jasså? Jeg kommer aldri til å glemme deg. Og jeg vil huske dette om det er det siste jeg vil gjøre». Jeg vet ikke om jeg deretter besvimte eller om jeg ble slått ut da jeg fortalte ham dette, men etter dette ble det helt svart.

Følte meg overkjørt av toget

Det neste jeg husket var at jeg kom til meg selv i sofaen i «Dans» stue der jeg kunne se blinkingen fra politiradioen hans. Jeg falt inn i søvnens rike igjen og da jeg igjen våknet var det morgen og jeg så at «Dan» pakket sakene for å dra. Han sa at noe hadde hendt og at han måtte forandre planene for helgen. Han virket veldig nervøs og jeg merket at noe var galt, men jeg fulgte det ikke opp og gjorde meg klar til å dra hjem.

Hjemreisen forløp i det stille. Jeg følte det som om jeg var overkjørt av toget. Desorientert, forvirret og fysisk syk. Jeg fikk følelsen av at «Dan» ikke kunne få meg fort nok ut av bilen og da han satte meg av ba han meg om å ta vare på meg selv og at han ville slå på tråden en dag.

Hjemme la jeg meg ned på sofaen, hodet mitt roterte. Jeg kunne ikke kvitte meg med den ekle følelsen av at noe skrekkelig hadde hendt natten før. Jeg fortalte min mor om dette. Jeg følte at jeg hadde vært oppe hele natten. Jeg følte meg redd og visste ikke hvorfor.

Skulle jeg ringe politiet?

Mens jeg lå på sofaen, i time etter time, kom hukommelsen fra sist natt tilbake bit for bit. Ulikt vanlige drømmer som forsvinner mer og mer jo lenger en er våken virket dette motsatt. Jo lenger jeg lå der jo mer husket jeg. Mot ettermiddagen skrev jeg frenetisk ned alt sammen. Jeg fortalte det til familie og venner. *Alt ble husket uten bruk av hypnose.* Jeg ringte Budd Hopkins, som arbeidet med å undersøke saken min på den tiden, og fortalte ham hva som hadde hendt. Jeg lurte på om jeg skulle ringe politiet, eller FBI, men alle overbeviste meg om at det ikke ville nytte. Hva skulle jeg fortelle dem? Jeg hadde jo ingen idé om hva som hadde skjedd meg. Jeg trodde jeg holdt på å bli gal og jeg var redd for å bli arrestert for å anmelde noe jeg ikke kunne bevise, eller ennå verre, at jeg ville bli lagt inn på galehus. Og det eneste vitnet jeg hadde ville antagelig aldri snakke med meg igjen! Jeg ringte venninnen min, hun som presenterte meg for «Dan». Jeg fortalte henne historien som oppskaket henne for å si det mildt. Hun skulle snakke med «Dan» dagen etter, men han møtte aldri opp. Han hverken svarte på telefonen hjemme eller reagerte på personsøkeren. Det så ut til å være slutten på ham og mitt eneste vitne.

Flere måneder senere derimot, dukket han plutselig opp på jobben og tok kontakt med min venninne. Han lurte på om jeg var i orden. Hun sa at han virket oppriktig bekymret. Hun sa også at han hadde solgt huset sitt, latt skjegget gro, totalt forandret utseende (han hadde blant annet begynt å bruke kontaktlinser) og flyttet ut av byen. Han nektet å svare på spørsmål om det som skjedde den spesielle natten. Hun sa at han ikke ble lenge, og at han oppførte seg temmelig paranoid under hele besøket. Dette hadde oppbrakt henne ganske ettertrykkelig.

Jeg påstår ikke at det hadde noe med den natten å gjøre, faktisk så tror jeg det som hendte skremte han minst like mye som meg og nå er jeg redd han vil tilbringe resten av livet med å ikke skremt over skulderen på grunn av meg. For det er jeg virkelig lei meg, for jeg tror han var et uskyldig tilstedeværende på galt sted, til gal tid, med gal kvinne.

Har andre lignende opplevelser?

Ærlig talt, jeg kan ikke med min villeste fantasi forstå hvordan Victoria Alexander [en av motdebattantene i denne saken, red. anm.] i det hele tatt kan antyde at denne historien har en seksuell undertone. Etter min mening er dette helt

Fortsettelse på neste side

DEBBIE JORDANS HISTORIE *Fortsatt fra forrige side*

irrelevant og avslører at det må være noe i dette som gjør at en i hennes stilling angriper meg personlig på grunn av den. Jeg tar det som en bekreftelse på at det jeg opplevde virkelig hendte slik jeg husker det.. Alt jeg kan gjøre er å fortelle alle som vil høre på hva jeg husker, hva jeg har sett. Det betyr ikke at jeg forstår dette eller vet hva som virkelig hendte. Jeg sier dette til dere nå, dere leser hva jeg husker, og dere kan gi meg tilbakemelding om hva dere synes. Hvordan høres det ut for dere, kjenner noen av dere igjen situasjonen, og mannen jeg her har beskrevet?» (Her menes sikkert tilsvarende situasjon og person, overs. anm.)

Etterord

Ja, hva sier dere, kjære lesere? Denne saken bærer alle mulige kjennetegn på en «jordisk» kidnapping. Det er ellers mistenkelig mange likhetstrekk mellom denne og andre bortføringer av mer «alien» karakter. Det er heller ikke til å komme forbi at vitnet har fått med seg mange detaljer som hun husker klart uten bruk av hypnose. Denne informasjonen indikerer ganske tydelig at det amerikanske forsvar - eller en lignende institusjon - står bak. Hennes venn «Dan» var svært skremt; kanskje truet til taushet, en metode som ikke er ukjent i disse miljøer.

Det endelige svaret på hva som egentlig har foregått i saken vil nok la vente på seg. Det som imidlertid kan være interessant er hvorvidt andre mennesker har hatt lignende opplevelser. I så fall kan man jo spekulere på om det er en sammenheng mellom Debbie Jordans historie og andre typer bortførelser, og om eventuelle implantater fjernes på «Jordan-metoden» (jfr. «bug'en» i øret).

PROJECT HESSDALEN UPDATE

Automatisk målestasjon

Første versjon av den automatiske målestasjonen som senere skal utplasseres i Hessdalen er nå ferdig testet. Dette foregikk ved elektronikklaboratoriet på Høgskolen i Østfold, Sarpsborg, våren 1997.

Målestasjonen inneholder to datamaskiner: En Silicon Graphics Indy, som skal benyttes til analyser av bilder levert fra et videokamera, og en IBM-kompatibel PC med Windows 95 operativsystem.

Silicon Graphics Indy vil motta stillbilder hvert 3. sekund fra et videokamera plassert på toppen av målestasjonen. Hvis det er en forandring i innværende bilde i forhold til det forrige (det vil si endringer av gråtoner og farger over en gitt verdi i et begrenset antall pixels) vil stasjonen gå inn i såkalt aktiv modus. Da startes en videospiller, slik at sekvensen blir filmet. Deretter lagres bildet som initierte aktiv modus, og dette sendes umiddelbart ut på Internett/World Wide Web for snarlig nedlasting blant annet til server ved HiØf. Stasjonen sender også en e-post melding til adressen hessdal@oleg.hiof.no. I normal modus tas ett bilde hver time. Tre ganger i døgnet oversendes de siste åtte bildene via Internett, dette foregår ved klokkeslettene 01.00, 09.00 og 17.00.

Den andre datamaskinen (en PC med Windows 95) er utstyrt med programpakken LabView. Ved hjelp av dette programmet avleses meteorologiske sensorer, en magnetisk sensor samt en «bevegelses-sensor». PCen utfører også analyser i sanntid av elektromagnetisk stråling (det vil si radiobølger) i frekvensområdet mellom 450 MHz og 900 MHz (en såkalt spektrumanalyse). Her vises amplitude fordelingen over frekvensområdet samt retningen til en eventuell kilde. Sistnevnte kan for eksempel være Hessdals-fenomenet. Slik instrumentoppsettet er nå vil frekvensmålingene være trege, i det hver måling tar 20 sekunder. En eventuell kilde må derfor være aktiv i minimum 20 sekunder for å bli registrert.

Hvert 5. minutt scannes programvaren for nye og eventuelle viktige måledata. Er slike registrert, vil vedkommende datasett umiddelbart bli overført via Internett. I normal modus vil overføring av data skje to ganger i døgnet, henholdsvis kl. 01.00 og 13.00.

De av leserne som har tilgang til Internett, kan slå opp på <http://www.hiof.no/crulp/prosjekter/hessdalen/> og lese mer om selve prosjektet, fremdriften for målestasjonen samt andre aktiviteter i forbindelse med utforskningen av Hessdalsfenomenet. Data fra målestasjonen er lagt ut på <http://indy.hiof.no/~hessdalen/norsk/>.

LESERBREV

SKRIV TIL: UFO-NORGE, postboks 124, 3140 Borgheim. Merk konvolutten «Leserbrev».
Benyttede innlegg kan bli redigert.

UFO - besøk fra fremtiden?

Aller først vil jeg uttrykke min aggresjon mot at dere fremdeles ikke har klart å sende ut første utgave av bladet deres for 1997, og året er snart omme. Jeg vet at dette er frivillig arbeid. Men jeg vet også at selv frivillige organisasjoner klarer å overholde tidsfrister.

Så over til min lille hypotese. Etter å ha lest en artikkel i *Fakta* nr. 11 1989 om tidsreiser i rommet ved hjelp av såkalte ormehull, slo det meg: Hva om UFOene vi observerer kommer fra fremtiden? Min antagelse ble også styrket etter å ha lest en artikkel i *Aftenposten* mandag 2. oktober 1995, som jeg legger ved en kopi av.

La oss si at om x antall tusen år vil mennesket ha klart å overvinne det som i dag er umulig - de kan foreta tidsreiser. Hvis nå dette skulle kunne la seg gjøre, kunne det da ikke være mulig at de vil foreta reiser bakover i tiden? Ikke nødvendigvis at de ville «lande» og gå blant oss, men bare observere. I så fall kunne jo dette gå inn blant de observasjonene som blir kategorisert som UFO etter grundige undersøkelser.

Et tankeeksperiment, men hvorfor ikke?

NINA KARUD
Jar

Svar:

Vi sier oss fullstendig enige i kritikken gitt innledningsvis i dette brevet. Selv om medarbeiderne i UFO-NORGE jobber på frivillig basis, hører det likevel til unntakene at tilsvarende organisasjoner har så store problemer med å få ut sine respektive tidsskrift som oss.

Ellers takker vi for et interessant og tankevekkende innlegg, og vi gjengir i faksimile det vedlagte utklippet til

høyre. □

FORANDRET SYN: Den verdensberømte astrofysikeren Stephen Hawking har kommet frem til at det er mulig å reise i tiden.

SCANFOTO/REUTER.

Tror likevel på tidsreiser

Den verdensberømte astrofysikeren Stephen Hawking har kommet frem til at det likevel kan være mulig å reise bakover i tiden, noe han tidligere har avvist.

Hvis man kombinerer Einsteins relativitetsteori med kvanteteori, begynner det å se mulig ut, sier Hawking til avisen *The Sunday Times*.

Men Cambridge-professoren sier han ikke tror tidsreiser noensinne vil bli virkelighet.

Hawking har tidligere avvist at det skulle være mulig å reise bakover i tiden.

– Det beste beviset på at tidsreiser vil bli mulig, er at vi ikke er blitt invadert av horder av turister fra fremtiden, sa han for to år siden.

Men i forordet til boken «*The Physics of Star Trek*» forklarer Hawking at han har forandret mening.

Det var Einstein med sine teorier om at tid og rom var knyttet til gravitasjonskraften som ga støtet til tanken om at det var mulig å reise i tiden.

– Hans teorier førte til idéen om at enorme gravitasjonsfelt, slik som man finner rundt svarte hull, kunne reversere tiden, skriver *Sunday Times*.

Men det å temme så mye at en maskin kunne sende noen bakover i tiden, synes nærmest uoverstigelig problem.

(NTB-Reuter)

BOKANMELDELSER

UFO's: Let The Evidence Speak For Itself

Clifford E. Stone

1991, Clifford E. Stone, 230 sider.

I denne boken har forfatteren samlet resultatene av sitt arbeid med hensyn til å få frigitt UFO-relaterte dokumenter fra det amerikanske forsvaret og de amerikanske etterretningsorganisasjonene. Han forsøker, kun ved hjelp av de frigitte dokumentene, å vise at deler av den amerikanske regjeringen samt forsvaret og etterretningsorganisasjonene fremdeles er interessert i UFO-fenomenet. Disse institusjonene samler aktivt informasjon om fenomenet og mener at det i enkelte tilfeller representerer avansert teknologi og en mulig fare for nasjonens sikkerhet.

Da det ble kjent for hans overordnede i US Army at hans interesse for UFO-fenomenet var i ferd med å bære frukter i form av denne boken, ble det gjort forsøk på å få ham ut av forsvaret. Stone ble blant annet sendt til psykiatrisk evaluering. Forsøket på å bli kvitt ham slo imidlertid feil og resulterte i at tre av hans overordnede ble overført til andre avsnitt og Stone selv ble gjeninnsatt i aktiv tjeneste. Han har i ettertid frivillig sluttet i US Army.

Jeg vil ikke påstå at forfatteren lykkes helt med å overbevise leseren om sitt prosjekt, men han får oss i alle fall til å fundere på hvilke andre graderte dokumenter som fremdeles måtte finnes hos CIA og NSA. Det som er bra med boken er at Stone gjengir i faksimile de dokumentene han bruker i sin bevisføring, slik at leseren får anledning til selv å gjøre seg opp sin mening på et fritt grunnlag. Det er det ikke mange andre forfattere som gjør.

OLE JONNY BRÆNNE

Wizard: The Life And Times Of Nikola Tesla – Biography Of A Genius

Marc J. Seifer

1996, Birch Lane Press, 542 sider.

Boken er forsynt med et forord av William H. Terbo (formann i Tesla Memorial Society) som selv er i familie med Tesla. Derfor synes utgangspunktet for boken å være det aller beste.

Dette er faktisk en av de beste biografene om Nikola Tesla som er utgitt, om ikke *den* beste. Før denne eksisterte det minst fire andre biografier om Tesla. I denne boken tar forfatteren med oss på en kronologisk reise gjennom Teslas liv. Vi får unik innsikt i hans barndom og utdannelse, reisen til USA og eksperimentene i Colorado Springs, samt Teslas møter med berømte personer som J. Pierpont Morgan, George Westinghouse, Mark Twain og mange andre.

Det har tatt forfatteren 10 år å fullføre boken, og som kildemateriale har han blant annet benyttet Teslas personlige korrespondanse, arkivmateriale fra mange forskjellige universiteter, samt Tesla-museet i Beograd. Forfatteren har også fått tilgang til arkivmateriale fra FBI og OAP (Office of Alien Property) ved hjelp av den såkalte Freedom of Information Act – så her får vi (kanskje?) vite hva som skjedde med Teslas arkiver etter hans død.

Er du interessert i fenomenet Tesla? I så fall er denne boken et must for alle dem som vil ha med seg vesentlig informasjon om hans liv og virke. Selv lærte jeg mye, ikke minst på grunn av den saklige fremstillingen forfatteren gir av en fabelaktig oppfinner og en på mange måter mystisk og enestående person.

OLE JONNY BRÆNNE

The UFO Invasion

Kendrick Frazier, Barry Karr & Joe Nickell (reds.)

1997, Prometheus Books, 315 sider.

Endelig er det gitt ut en bok som tar for seg UFO-fenomenet på en nøktern måte. Den består hovedsakelig av artikler hentet fra tidsskriftet *Skeptical Inquirer*, i tillegg til et par kapitler

skrevet spesielt for denne boken. Av emner som tas spesielt grundig opp er Roswell saken, Santilli-filmen, nærkontakter av 4. grad («abductions») og kornsirkler.

Det går etterhvert klart frem at det egentlig ikke er noe mystisk med Roswell saken; at det er - når alt kommer til alt - ganske enkelt å lage «obduksjonsfilmer» à la Santilli, og at vitneutsagn som fremkommer under hypnose kan være høyst upålitelige.

Andre spesifikke UFO-saker blir også gjennomgått. Alt i alt er dette en fornuftig bok som med fordel kan leses av alle UFO-interesserte.

OLE JONNY BRÆNNE

UFO I NORGE

Willy Ustad

1997, Grøndahl Dreyer 182 sider.

En godbit for alle nordmenn som er interessert i norske UFOsaker opp gjennom tidene, der etterforskere har stanget hodet i veggen og vi sitter igjen med saker så underlige at vi ikke engang tør spekulere i hva som kan ha vært på ferde.

Willy Ustad skriver drivende godt og det som vi i UFO-Norge var redd for kunne bli en kjedelig oppramsing av tørre rapporter fremstår som en spennende ferd gjennom norsk historie der både overraskelser og godt underbygde argumenter overlater til leseren å trekke konklusjoner.

Det er aldri tvil om at Willy Ustad har lang praksis i det norske forsvaret, aldri heller at han er spesielt opptatt og interessert i fly- og rakettmodeller. Leseren får stadig spennende turer inn i disse typers virkeområde. Fra nazistiske eksperimentvåpen til flytyper de fleste av oss aldri har sett snurten av.

En bok med levende språk, morsom og meget lesevennlig.

ODD-GUNNAR RØED

«UFO-SPOR» PÅ SUNNMØRE?

Av Arnulf Løken

De siste månedene har vært en svært spennende tid for UFO-NORGE. I august og september i år ble det oppdaget merkelige spor i terrenget i henholdsvis Rødal ved Tafjord og i Stordal, noen mil lenger vest på Sunnmøre. Mediadekningen har vært omfattende og vår representant Arnulf Løken har gjort en fremragende jobb i etterforskningen av de to sakene. Denne artikkelen gir et resymé av hva som har foregått.

Sporene i Tafjord

I begynnelsen av august fant Anna og Astor Furseth fra Fjørå et merkelig avtrykk i bakken innerst i Sørebotnen i Rødal, som ligger sørøst for Tafjord og nordøst for Geiranger i Møre og Romsdal. (Dette funnet ble kort omtalt i forrige nummer). Avtrykket eller sporet var ca. 3 meter bredt og 10-12 meter langt. Selve avtrykket hadde form som en U. På begge sider av groppen i bakken var det et tydelig mønster av langsgående striper. Disse stripene hadde innbyrdes avstand på omtrent 25 cm.

I krattskogen nedenfor sporet var det kuttet en gate i det tette bjørkekrattet på mellom 3 og 5 meters bredde. Greiene her var avrevne på en slik måte at «det» som hadde kommet inn fra dalen måtte ha hatt stor fart og samtidig en lav vinkel i forhold til bakken. I enden av avtrykket (i fartsretningen) var trerøtter, stein og torv kastet mer enn 100 meter gjennom terrenget, og hang delvis i trærne eller på lå på bakken.

De to geologene Johann G. Heim og Hallvard Eide fra Sjøholt (som ligger et par mil vest for Stordal) fattet interesse for dette fenomenet. De foretok nøyaktige undersøkelser av selve sporet samt stein og kvist fra stedet.

Teorier

Heim og Eide jobbet ut fra flere muligheter med hensyn til hva som kunne ha laget formasjonene.

Steinskred: Denne teorien ble relativt raskt avskrevet fordi det som hadde laget dette sporet måtte ha kommet fra dalen og inn mot fjellsiden. Dette ble også bekreftet av bruddet i trestammen, og den måten jord og torv var spredd rundt i terrenget på.

Snoras: Dette anses også for å være umulig grunnet de samme årsaker som for steinskred.

Meteor/ismeteor: De to geologene mente i utgangspunktet at dette var den mest sannsynlige årsaken til fenomenet. Etter flere undersøkelser og oppmålinger kom de to imidlertid til at denne forklaringen også var svært usannsynlig. Dette fordi innfallsvinkelen i forhold til bakken syntes å være for lav. Hadde det vært snakk om en meteor, ville denne vinkelen vært mye høyere eller brattere.

Hallvard Eide fortalte også at de fant en stein som så ut til å være kuttet rett av i bunnen av sporet. Denne ble undersøkt i mikroskop, men intet spesielt ble funnet. Eide fortalte at kuttflaten var helt ren, og stilte seg uforstående til dette.

Langs kanten av sporet, mot bakken, fant de en del jord som var svart og hard og så brent ut. En del kvister og trestammer hadde også samme svarte farge. Denne smittet av ved berøring, i følge Eide. Heim og Eide har forøvrig tatt flere prøver i og ved dette sporet, og er nå i ferd med å utarbeide en egen rapport på bakgrunn av analyseresultatene.

Konklusjonen de to kom til var at det som hadde laget dette sporet måtte ha kommet inn langs dalen i stor fart, kuttet krattskogen og dumpet ned i bakken slik at jord og torv hadde spruttet utover i terrenget, og deretter fortatt videre.

De stod uten svar i denne saken, og ønsket derfor en vurdering fra UFO-NORGES side.

Kontakt med UFO-NORGE:

Hallvard Eide kontaktet først Odd-Gunnar Røed ved Rapportsentralen. Røed anbefalte ham å ta kontakt med undertegnede, og i første uken av september ble jeg oppringt. Han orienterte om saken og vi ble enige om å møtes i Tafjord lørdag 13. september.

Jeg ankom Tafjord om formiddagen. Hallvard Eide viste meg først rundt i sitt geologilaboratorium og jeg fikk blant annet inspisere noen av de kvistene de hadde funnet i Rødalen. Han demonstrerte også hvordan man tar prøver av stein og undersøker dette i mikroskop. Jeg fikk dessverre ikke selv anledning til å inspisere sporene i Rødal ved dette besøket på grunn av svært dårlig vær.

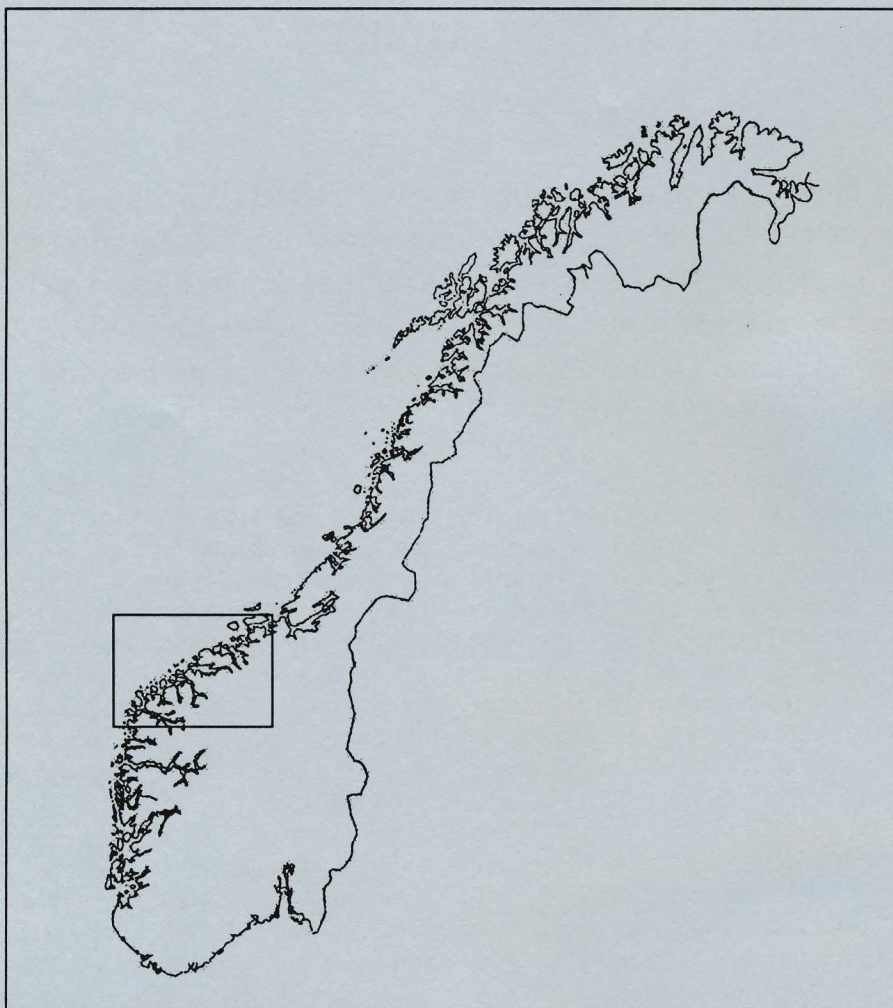
Sporene i Stordal

I begynnelsen av september ble det imidlertid oppdaget nye og liknende formasjoner i Stordalen, 16 kilometer nordvest for Valldal. Gårdbruker Jakob Øvrebust fra Stordal fant avtrykkene inne i Kleivabotnen, en times gange fra Langsætrane, øst for Stordal sentrum. Han var i ferd med å samle storfe som hadde gått på sommerbeite inne i dalen da han kom over de merkelige formasjonene den 7. september. I et av avtrykkene hadde det blitt flyttet en stein på ca. 5 tonn, mente han.

Etter omvisningen på laboratoriet ringte Hallvard Eide til Leif Skodje fra Dyrkorn (som ligger i nærheten av Stordal) og som også hadde vært inne i Rødal noen uker tidligere for å se på avtrykket der. Jakob Øvrebust var ankommet fra Stordal og sammen kjørte vi inn til Stordal og Kleivabotnen.

På tross av en strålende sommer regnet det i strie strømmer ved mitt besøk denne lørdagen. Vi måtte gå lange omveier i et nokså øde og temmelig uframkommelig terreng for å komme frem til avtrykkene.

Kleivabotnen er en typisk U-dal. Vi gikk langs dalens vestsida der terrenget skråner nedover fra høye fjelltopper og heller ned mot elva i bunnen av dalen som lå øst for oss. Sletten i bunnen av dalen der vi fant avtrykkene, skrån

svakt og var bevoskt med krattskog og gress. Sletten endte nede ved elva.

Synet som møtte oss var nesten overveldende. Her var det mange avtrykk i bakken som alle gikk i forskjellig retninger og hadde ulik karakter.

Formasjonene

Det var totalt 11 spor som ble funnet i løpet av de timene oppholdet varte. Nedenfor følger en beskrivelse hvor de viktigste egenskapene er nevnt. En oversiktstegning av sporene er gjengitt på neste side.

Spor 1

Dette var det første og også det største sporet vi fant. Det var 47 meter langt og 3 meter på det bredeste. Fartsretningen gikk fra vest mot øst, med kompassretning 100° . Mellom 200 og 250 meter lengere oppe i lien fra spor 1 var trærne skadet i en gate med bredde på mellom 30 og 40 meter. Man kunne tydelig se at trærne var avskrapet i fartsretningen ned mot sporet. I jordsmonnet var det tydelig flere svake parallelle striper i fartsretningen. En

kjempestein som vi ved oppmåling fant ut måtte veie rundt 60 tonn (mye omtalt i pressen) var flyttet 20 meter i fartsretningen (nesten linjalrett). Steinen har tydeligvis blitt skjøvet og ikke rullet nedover. Dette så vi på steinens overflate som var bevoskt med mose, lyng og små trær. Disse vekstene var ikke skadet. Stein og jordmasser nær denne steinen utgjorde totalt anslagsvis 70 tonn.

Spor 2

Flere meter lengere sydover lå spor 2. Fartsretningen var her nesten rett sør (190°). Dette så vi tydelig på alle steinene som var flyttet og jorden som lå utenfor sporet. Merkelig nok gikk dette sporet i en svak oppoverbakke. Totallengde på avtrykket var ca. 10 meter, bredden ca. 2,5 meter på det bredeste. Her var to karakteristiske striper (som også kan ses i andre spor) svært godt synlig i enden på sporet. Disse stripene var utseendemessig identiske med stripene i spor 8.

Det hadde tydeligvis rent mye vann gjennom de to stripene slik at de var

bredere enn de ble satt. Dette kunne klart ses på sidene i stripene. Bredden av dem ble målt til ca. 20 centimeter. Bredden mellom dem var ca. 20-25 cm.

Spor 3

I nærheten av spor 2 fant vi spor 3. Dette var forholdsvis lite sammenlignet med de vi hittil hadde funnet.

Lengden av sporet kunne være mellom 3 og 4 meter og bredden ca. 2 meter. Her var en jordhaug avlagt i enden på fartsretningen som gikk fra nord mot sør (180°). I bunnen av sporet kunne vi se to svake striper som lå med en avstand på ca. 0,5-0,6 meter.

Spor 4

10 meter nedenfor spor 1 lå spor 4. Dette hadde en fartsretning nesten vinkelrett på spor 1. Sporet bestod av to furer i bakken med ca 2 meters mellomrom. Furen mot vest var den lengste på ca. 7 meter, og på et bredeste var den ca. 1,5 meter. Den andre mot øst var ca 3 meter lang, og var ca. 0,6-0,8 meter bred.

Spor 5

Mellom 200 og 250 meter lengere oppe i lien fra spor 1 var trærne skadet i en gate med bredde på mellom 30 og 40 meter.

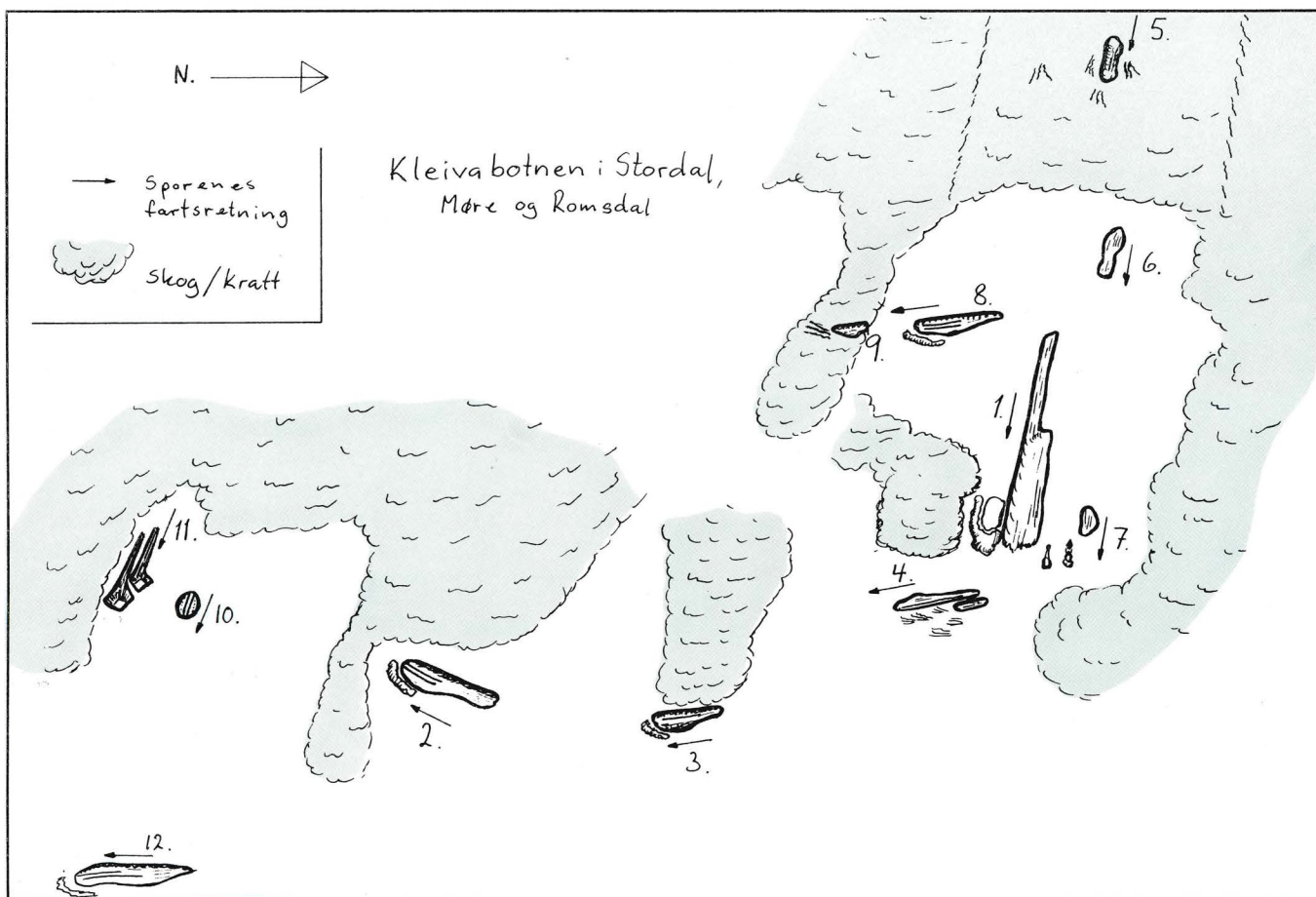
Halvveis nede i denne «banen» hadde «noe» skrapet ned i bakken midt inne i den tette krattskogen. Dette avtrykket ble benevnt spor 5. Her var gress og småbjørk fjernet eller skrapet vekk. Trærne rundt var presset ned til jorden. Steiner var også flyttet nedover i fartsretningen. Deretter hadde dette «noe» tilsynelatende lettet igjen og fortsatt videre nedover mot spor 1.

Spor 6

Dette lå i krattskogen midt mellom spor 1 og 5. Også her var øvre del av bakken skrapet av slik at det ble et svart sår i terrenget. Fartsretningen var fra vest mot øst (100°), det samme som spor 5 og spor 1.

Spor 7

I nordlig retning, til venstre i fartsretningen utenfor spor 1, kunne vi se et annet spor som lå omtrent 10-12 meter fra den store steinen i spor 1. Dette sporet målte rundt 3 ganger 3 meter, og fikk betegnelsen spor 7.

Kart over sporene i Stordal, tegnet av artikkelforfatteren.

Spor 8

10 meter rett ovenfor stedet der spor 1 startet (mot vest) fant vi et spor som hadde fartsretningen vinkelrett på spor 1. Dette sporet hadde retning fra nord mot sør (kompassretning 180°) og fikk betegnelsen spor 8. Det var ca. 10 meter langt og på det bredeste omtrent 2 meter. I bunnen av sporet var det to

tydelige parallelle striper, noe dypere (opptil 4-5 cm) enn resten av jordflaten. Bredden var mellom 15 og 20 cm, med en innbyrdes avstand på ca. 20-25 cm.

Spor 9

Noen meter lenger sør ble det funnet et nytt spor, benevnt spor 9. «Noe» hadde

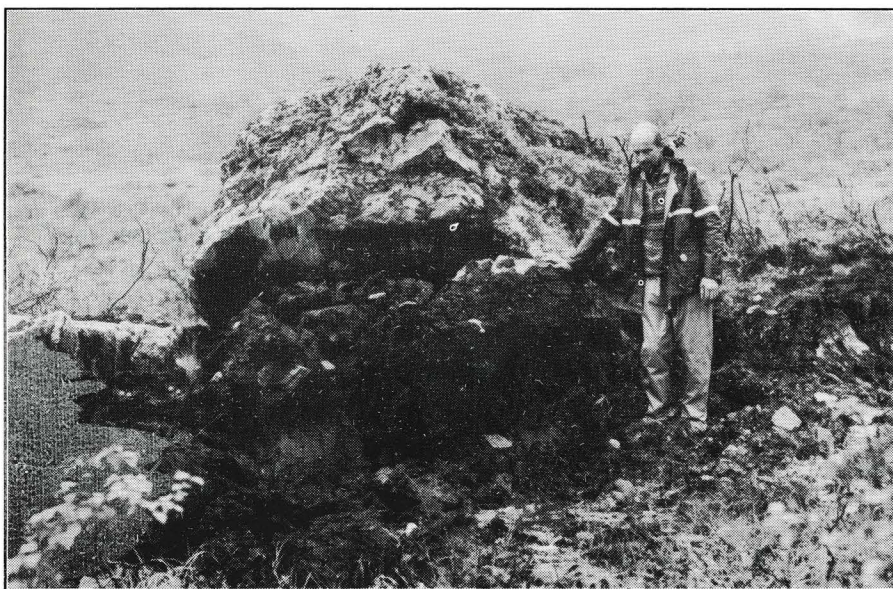
revet bort en stor del av en grusrygg som gikk nedover dalsiden, og som opprinnelig var bevoskt med lyng og småbjørk. Her var også jord og stein flyttet i fartsretningen fra nord mot sør, altså i samme retning som spor 8. Spor 9 lå forøvrig helt parallelt med spor 8.

Spor 10

Noen hundre meter sør for spor 2 fant vi enda et, benevnt spor 10. Bredden var ca. 2 meter, og lengden anslagsvis 2,5 meter. Fartsretningen ble anslått til å være fra vest mot øst (ca. 100°). Også her var det tydelige to parallelle striper i bunnen, som fulgte sporet fra begynnelse til slutt. Stripene var helt identiske med stripene i spor 2 og spor 8. De holdt samme mål som stripene i spor 2, bredden 15-20 cm og avstanden mellom stripene var 20-25 cm. Dybden på disse antok vi var ca. 3-5 cm.

Spor 11

Ved siden av spor 10, i sørlig retning, fant vi spor 11. Lengden var ca. 4-5 meter, bredden ca. 1 meter. Formasjonen besto av to spor som var helt inntil hverandre. Fartsretningen var tydelig

Bildet er tatt mot vest (280°). Her ser vi Leif Skodje ved siden av den store steinen i spor 1.

Bildet er tatt mot rett mot nord (360°). Legg merke til at mosen på overflaten er uskadd.

fra vest mot øst (ca. 90°); formasjonen lå i nedoverbakke i en svakt hellende grusrygg som var bevoskt med gress og små busker.

Mønster

Rett ovenfor den store steinen i spor 1, rett mot sør, fant vi et merkelig mønster. Dette var trykket hardt inn i jorden på siden i sporet, og hadde helt perfekte linjer. Den bredeste av linjene eller stripene var 5 millimeter bred. Over og under denne var det to mindre markerte linjer. Til sammen utgjorde disse tre linjene totalt 15 millimeter. Ved nærmere undersøkelse av dette mønsteret, bekreftet Leif Skodje at det var identisk med mønsteret som ble funnet i sporet i Rødal.

Prøvetaking

Etter å ha fotografert spor 1 tok vi fram geigertelleren for å finne ut om noe i sporet var radioaktivt. Det viste seg at avtrykket ikke avga stråling. Det samme gjaldt for den store steinen i spor 1.

Verdiene var de samme i selve avtrykket som i terrenget utenfor. Deretter tok jeg en del jordprøver etter den metoden som er beskrevet i UFO-NORGEs feltforskermanual.

Resultatet av de bakteriologiske analysene, utført ved Høyskolen i Østfold, kan ses i tabellen nederst på siden.

Som man kan se er det en viss forskjell i antallet bakterier i de forskjellige prøvepunktene. Grunnet blant annet den statistiske usikkerheten kan det imidlertid ikke trekkes noen entydig konklusjon fra disse testene

Hjemtur

Etter mange timer i øsende regnvær var alt jeg hadde med av utstyr og notisblokker blitt så vått at det ikke lenger var mulig å utføre registreringsarbeidet. Klokken var dessuten blitt såpass mange at de to karene som var med, Jakob Øvrebust og Leif Skodje, helst ville hjem. Vi pakket derfor sammen og kjørte tilbake til Stordal.

Presseomtale

Funnene ved Tafjord og Stordal samt UFO-NORGEs etterforskning (ved undertegnede) ble gjenstand for en omfattende mediadekning. Vi bringer her et utvalg av omtalen (se også Presseklipp på side 27 i dette nummer):

Sunnmørsposten 3. september 1997

«Krasjlanding eller kulelyn?» Artikkelen tar for seg teorien om at et kulelyn skal kunne ha laget sporet i Rødalen. Det beskrives flere eksempler på hvordan et kulelyn arter seg. Konklusjonen er som følger: - Jeg vet ikke hva disse merkene i bakken i Rødalen i Tafjord kommer av, men det er ikke kulelyn. Uttalelsen kommer fra en person fra Ålesund med signaturen T.H. Bryn. Det er gjengitt flere bilder tatt av Astor Furseth, mannen som oppdaget sporene. Geologene Johan G. Heim og Hallvard Eide er med på bildet. De to undersøkte flere greiner i «gaten» i krattskogen utenfor sporet, samt en stein som var kappet tvers av i bunnen av sporet.

Sunnmørsposten 16. september 1997:

«60 tons stein skua gjennom terrenget.» Denne artikkelen bringer intervju med undertegnede som representant for UFO-NORGE og beskriver sporene som er funnet inne i Stordalen. Det nevnes også at man har bestilt satellittbilder fra Forsvaret. Som mulig årsak til fenomenet feilsiteres Løken på det groveste. Journalisten har åpenbart tatt utgangspunkt i de mest spektakulære hypotesene gjengitt under teorier og hypoteser i UFO-NORGEs informasjonsfolder og gir en helt feil vinkling på vårt arbeide.

Verdens Gang 17. september 1997:

«Mystisk besøk.» Artikkelen beskriver sporene i Stordalen og forteller at Jakob Øvrebust venter spent på svar om det har vært besøk fra fremmede planeter.

Fortsettelse på side 35

Prøve #	Beskrivelse av prøvetaking (alle prøver er tatt fra spor 1)	Antall bakterier pr. ml	Jordtype
1	Fra sporet 1 meter fra 0-punkt ¹	400 000-600 000	Tørr
2	Overflate i sporet 1 meter fra 0-punkt	8000-10 000	Tørr
3	10 cm under overflaten 1 meter fra 0-punkt	>1000	Tørr
4	Overflate 0-punkt	30 000-40 000	Våt
5	10 cm under overflaten 0-punkt	30 000-40 000	Våt
6	1 meter til høyre 0-punkt Overkanten av spor	90 000-100 000	Tørr
7	1 meter ut 0-punkt Overkanten av trykk	400 000-600 000	Tørr
8	5 meter ut fra overflaten ² 0-punkt Overflate	400 000-600 000	Tørr

1) 0-punktet ble definert til midt i overflaten av spor 1 ved siden av den store steinen.

2) Her var bakken så hard at det var umulig å komme lenger ned med tresleiven!

CASSINI PÅ VEI MOT SATURN

Av John-Erik Hove

Etter en forsinkelse på først en uke og deretter ytterligere to dager i forhold til opprinnelig plan, ble det ubemannede romfartøyet Cassini skutt opp fra Cape Canaveral, Florida (USA) klokken 04.43 om morgenen lokal amerikansk tid den 15 oktober. Cassini skal etter planen nå planeten Saturn 1. juli i år 2004 og har altså en romreise på nesten syv år foran seg før den når sitt endelige mål. Hovedmålet med ferden er å drive en rekke vitenskapelige undersøkelser av Saturn systemet. Dette skal skje ved hjelp av 18 forskjellige instrumenter, som skal foreta 27 ulike vitenskapelige eksperimenter. Undersøkelsene gjelder Saturn-systemet generelt, det vil si selve planeten Saturn inklusive atmosfæren, planetens indre, dens enorme magnetfelt; i tillegg til planetens ringsystem, måner mm. Hoveddelen av undersøkelsene skal foregå over en fireårsperiode fra juli 2004 til juli 2008, men det er også et visst håp om at utforskningen skal kunne foregå lenger.

Cassini - som har vært under utvikling helt siden 1989 - er med sine 5,6 tonn, 4 meters bredde og 6,7 meters lengde blant de absolutt aller største ubemannede fartøyer vi har sendt ut i rommet. Samtidig er det også det mest komplekse interplanetariske romfartøy som noensinne er laget. Fartøyet er et internasjonalt samarbeidsprosjekt mellom NASA, den europeiske romorganisasjonen ESA (European Space Agency) og den italienske romorganisasjonen ASI (Agenzia Spaziale Italiana). Teamet bak Cassini har bestått av vitenskapsfolk og ingeniører fra 16 europeiske land og 33 amerikanske stater. NASA har hatt hovedansvaret for selve Cassini, mens ESA er hovedansvarlig for den medbragte sonden Huygens, som skal landsettes på den store Saturn-månen Titan. Cassini-prosjektet er anslått til totalt å koste noe rundt 3,4 milliarder dollar.

Grunnen til at man vil spandere så mye tid og penger på et slikt prosjekt er at de vitenskapelige undersøkelser som Cassini og Huygens skal foreta vil bidra til å skaffe større kunnskap og forståelse på en rekke områder - ikke bare om Saturn-systemet isolert sett, men også når det gjelder solsystemets opprinnelse og livets begynnelse på Jorden. Cassini er en svært viktig del av NASAs program for utforskning av solsystemet.

Saturn, med sitt karakteristiske og spektakulære ringsystem, er den nest største planeten i vårt solsystem, i størrelse bare overgått av Jupiter. Det er vanskelig å finne ut særlig mye om Saturn-systemet på så stor avstand som Jorden befinner seg fra planeten. Saturn er i snitt mer enn 1,4 milliarder kilometer fra solen, nesten dobbelt så langt unna Solen som Jupiter. Mens Jorden bruker 1 år på en runde rundt solen, bruker Saturn 29,5 år på sin runde. Det meste av vi vet om Saturn stammer fra data og bilder innhentet av romsondene Voyager 1 i 1980 og Voyager 2 i 1981. På samme måte som Jupiter er Saturn en gassplanet (ingen fast overflate) og har minst 18 måner. Blant disse månene finner vi Titan, som med en diameter på 5150 km er den nest største månen i solsystemet, større enn både Merkur og Pluto. Titan er forøvrig et av hovedmålene for ferden. Blant annet skal Cassini sende romsonden Huygens ned på denne månen, om lag fem måneder etter at Cassini når fram til Saturn-systemet. Når Huygens trer inn i Titans atmosfære vil den undersøke sistnevnte i ca. to timer, mens den daler ned i en fallskjerm. Etter å ha truffet bakken skal den sende data herfra i opp til en halv time. Måledataene som Huygens innhenter vil sendes opp til moderskipet, som så i sin tur videregir disse til Jorden.

Før oppskytingen av Cassini var det mange protester mot ferden, først og fremst på grunn av at den medbringer ca. 34 kilo av det radioaktive stoffet plutonium. Man var redd for konsekvensene dersom noe skulle gå galt under oppskytingen, og også muligheten for at fartøyet ved et uhell kan treffe Jorden ved nærpasering i august 1999, etter at den har blitt slynget utover i solsystemet av gravitasjonskraften til planeten Venus (se under). NASA prøvde å berolige publikum, men hadde bare begrenset suksess. Det var store oppslag i media om saken i tiden før oppskytingen. Årsaken til at Cassini har med seg plutonium med er at den trenger en effektiv energi-kilde. Solcelle-paneler kan ikke benyttes på grunn av at Saturn befinner seg så langt fra Solen at man ikke kan innhente nok energi på denne måten. Forøvrig har en rekke tidligere romfartøyer benyttet plutonium som energikilde, blant annet Galileo, som siden 1994 har drevet studier av Jupiter-systemet samt Pioneer og Voyager sondene.

For å akselerere opp i nødvendig hastighet vil Cassini på ferden mot Saturn utnytte gravitasjonsfeltet til planetene Venus, Jorden og Jupiter. Det vil si at den nå faktisk ikke er på vei utover i solsystemet mot Saturn, men derimot innover i solsystemet, i retning Venus. Fartøyet skal i følge planen svinge forbi Venus første gang i siste halvdel av april 1998 og så igjen i siste halvdel av juni 1999, før den i august samme år svipper forbi Jorden på rundt 800 kilometers avstand. Den skal da - hvis den ikke i henhold til enkeltes dystre spådommer treffer Jorden - ved hjelp av Jordens gravitasjonskraft bli slynget utover i solsystemet i retning Jupiter. Går alt bra vil fartøyet, etter et nærmøte med Jupiter bli slynget videre mot Saturn i slutten av desember i år 2000. Tre og et halvt år senere skal den så nå fram til Saturn.

Status for Cassini pr. 10 november var at den befant seg mer enn 9 millioner kilometer fra Jorden, hadde en hastighet på om lag 26 kilometer per sekund (ca. 93600 km/t) relativt til Solen, som er det eneste stasjonære objekt i solsystemet. Den 9. november utførte Cassini-kontrollen på Jorden den første kurskorleksjonen. Resultatet var vellykket; ved at man fikk finkorrigert kursen med 2,7 meter pr. sekund.

Info om Cassini-prosjektet finnes på følgende Internett-side:

<http://www.jpl.nasa.gov/cassini/>

SENSASJONELL UFO-VIDEO FRA MEXICO CITY

Av Mentz Kaarbø

Den 6. august i år ble det gjort et sensasjonelt videoopptak av et tallerkenformet flygende objekt over Mexico City. Opptaket, som er av meget god kvalitet, viser tydelig et objekt som vanskelig kan forklares som å være et konvensjonelt fenomen, såsom fly eller helikopter.

Meksikansk TV sender video med opptak av flygende tallerken
Søndag 28. september og 5. oktober i år viste ankermann Jaime Maussan i meksikansk TV en sensasjonell video. I sitt program «Tercera Milenio» («Tredje Årtusen») kunne man se et opptak av et objekt som sakte fløy bak noen bygninger utenfor sentrum av Mexico City.

Opptaket ble gjort den 6. august og varer i nær 25 sekunder. Det viser et tydelig og detaljert objekt mot en skyet himmel full av smog. Objektet er metallisk og grålig på farge. Det er tilsynelatende helt uten blinkende lys. Imidlertid kan man se en litt merkelig, roterende bevegelse om objektets egen akse.

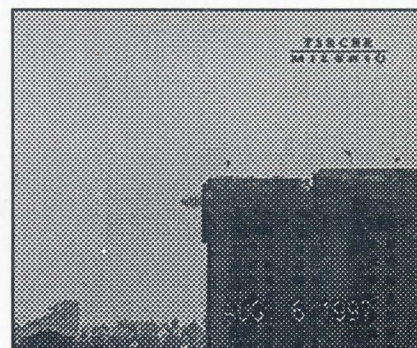
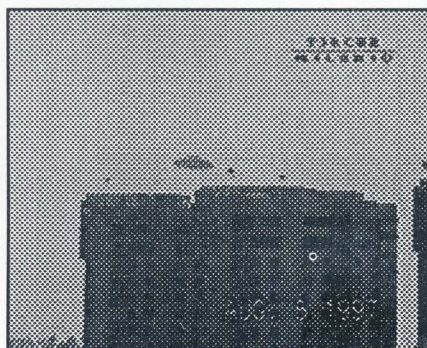
I de første sekundene er objektet uten bevegelse. Deretter begynner det å bevege seg fra venstre mot høyre på TV-skjermen; stopper opp igjen og svever i flere sekunder før til slutt å rase av gårde i høy hastighet. Størrelsen på objektet ble av Jaime Moussan anslått til å være rundt 20 meter i diameter etter en foreløpig bildeanalyse. Moussan bør forøvrig være kjent for våre lesere, blant annet gjennom Erling Strands reiseskildring fra Mexico (se *UFO* nr. 3 1996 ss. 13-16).

På denne siden er det gjengitt flere stillbilder fra videoen (spilt inn fra TV-utsendelsen via VHS kassettspillere) som forhåpentligvis kan gi leserne et visst inntrykk av hva som er observert.

Som forventet går diskusjonens bølger høye med hensyn til hvorvidt videoen er et forsøk på svindel eller ei. I det tilfellet den er ekte, representerer den utvilsomt det hittil beste og klareste bevis for at ukjente farkoster oppholder seg i vår atmosfære. Imidlertid, ut fra tidligere erfaringer med fotografiske «bevis» av denne typen, er det all mulig grunn til å være skeptisk. □

Desse bildene er hentet fra den nær 25 sekunder lange videosekvensen filmet i Mexico City den 6. august, sendt i meksikansk TV søndag 28. september. Opptaket ble gjort fra TV via en VHS videokassettspiller og deretter digitalisert ved hjelp av en computer.

PRESSEKLIPP

Ved Mentz Kaarbø

Mai 1997

Trønder-Avisa 23.05.

«UFO-jakt i Namsenfjorden». Vår medarbeider Arnulf Løken blir intervjuet i forbindelse med et mulig dykk i Sundsråsa, Namsenfjorden for eventu-

elt å finne restene etter et UFO som styrtet i 1959. Se egen artikkel på side 4 i dette nummer.

Østlands-Posten 24.05.

Bare dager etter det angivelige UFO-

krasjet i Roswell, og et par uker etter den første «moderne» UFO-observasjonen ved Mount Rainier i USA, dukket de første flygende tallerkener opp over Larvik-distriktet sommeren 1947.

Oversikt over presseklipp i perioden mai - november 1997

Kilde	Dato	Kommentar
Trønder-Avisa	23.05.97	Arnulf Løken intervjuet i forb. med dykk i Namsenfjorden
Østlands-Posten	24.05.97	Historikk over UFO-observasjoner i Larvik-distriktet
Trønder-Avisa	24.05.97	Andreas Grav intervjuet i forb. med sin UFO-obs. over Namsenfjorden i 1972
Namdals-Avisa	26.05.97	D.o.
Trønder-Avisa	27.05.97	Uttalelse fra Forsvaret: «UFO kan være lys fra forlist ubåt» -
Adresseavisen	16.06.97	Organisert «UFO-safari» i Hessdalen
Trønder-Avisa	19.06.97	Leserbrev skeptisk til «tallerken» i Sundsråsa
Dagbladet	30.06.97	Kort omtale av Jannickes karriere, inklusive UFO-opplevelser
Norsk ukeblad, nr. 35	26.08.97	Dramatisk rask rekonvalesens etter UFO-observasjon på sykehus
Sunnmørsposten	03.09.97	«Krasjlanding eller kulelyn?». Om «UFO-sporene» i Tafjord
Trønder-Avisa	06.09.97	Arnulf Løken intervjuet om utsettelse av dykket i Namsenfjorden
Allers, nr. 37	09.09.97	Intervju med Gösta Carlssons («Pollenkongen») nærkontakt i 1946
Sunnmørsposten	16.09.97	«UFO-spor» i Stordal og Tafjord. Intervju med Arnulf Løken
Gudbrandsdølen Dagingen	16.09.97	D.o.
Bergens Tidende	16.09.97	D.o.
Verdens Gang	17.09.97	D.o.
Nationen	17.09.97	D.o.
Dagbladet	18.09.97	«Jannicke lei UFO-oppstyret og rømmer til USA»
Dagbladet	20.09.97	«UFO-spor» i Stordal og Tafjord
Storfjordnytt	24.09.97	Sporene i Stordal og Tafjord har en naturlig forklaring
Trønder-Avisa	27.09.97	Omtale av UFO-konferanse i Oslo
Øyboer'n	Sept. 97	Intervju med Odd-Gunnar Røed
Verdens Gang	03.10.97	Monica Kristensens UFO-observasjon + konferanse i Oslo
Dagbladet	03.10.97	D.o.
Aftenposten	03.10.97	D.o. + intervju med Ole Jonny Brønne
Verdens Gang	04.10.97	«Sterk UFO-opplevelse» [for] visesangeren Finn Kalvik
Nordlands Framtid	04.10.97	Omtale av UFO-konferansen i Oslo
Tønsbergs Blad	04.10.97	«UFO-happening i Oslo»
Adresseavisen	04.10.97	D.o.
Verdens Gang	05.10.97	Steven Greer Spår krig med vesener i verdensrommet
Dagbladet	05.10.97	«X-files i Oslo» - omtale av konferansen
Adresseavisen	06.10.97	«Monica Kristensen trosset UFO-mobberne»
Tønsbergs Blad	06.10.97	D.o.
Oppland Arbeiderblad	14.10.97	UFO over Hadeland
Trønder-Avisa	25.10.97	Gammel UFO-obs. over Levanger + intervju med Arnulf Løken
Trønder-Avisa	03.11.97	Omtale av forestående dykk i Namsenfjorden
Dagbladet	04.11.97	Kort referat fra artikkelen over
Trønder-Avisa	05.11.97	«UFO-jegere kjøpte taushet» - dykk i Namsenfjorden; ingen info
Fredrikstad Blad	10.11.97	Intervju med Erling Strand

Avisen omtaler blant annet en observasjon gjort den 12. juli: «Ved 11-tiden i går aften ble det flere ganger iaktatt noen merkelige lysfenomener over Larvik. Det var en rekke skålformede lysfenomen som med stor fart for henover himmelen. Det eiendommelige fenomen ble iaktatt av flere.»

I de senere år har det blitt gjort adskillig flere observasjoner over Larvik-distriktet.

Trønder-Avisa 24.05.

Andreas Grav (64) fra Bangsund blir intervjuet i forbindelse med sin UFO-observasjon over Namsenfjorden sommeren 1972.

Denne observasjonen føyer seg inn i rekken av merkelige tildragelser i dette området de siste 40 år.

Avisen intervjuer også Edvind Beisvåg i Maritime Assistance A/S, som uttaler at det er gode muligheter for å finne et eventuelt UFO på bunnen av Sundsråsa.

Namdals-Avisa 26.05.

«UFO-mysterium mot løsning». Også denne avisen omtaler Andreas Gravs observasjon sommeren 1972. I tillegg intervjues Arnulf Løken om den kommende dykkerekspedisjonen i Namsenfjorden.

Trønder-Avisa 27.05.

«UFO kan være lys fra forlist ubåt». Avisen siterer John Vonli, operasjons-offiser i [Forsvars -?]kommando Sør-Norge. Han uttaler at Forsvaret ikke utelukker at UFO-observasjonene over Namsenfjorden kan ha vært nødsignaler fra en forlist utenlandsk ubåt. De mystiske observasjonene over Sundsråsa i Namsenfjorden og ubåt-observasjoner som ble gjort i Sognefjorden i 1972, skjedde bare med noen måneders mellomrom.

Den omfattende artikkelen bringer dramatiske nye momenter inn i debatten omkring Namsenfjord-saken.

Juni

Adresseavisen 16.06.

Gårdbruker og kommunepolitiker Jan Moen har engasjert seg i satsingen på turisme i Hessdalen. I sommer blir det blant annet arrangert guidet UFO-safari fra Hessdalskjølen til spennende områder i Rognfjellet og Ledalen.

Det foreligger også planer om utbygging av et UFO-senter i Hessdalen der

besøkende kan få nærmere informasjon om fenomenet.

Erling Strands prosjekt ved Høyskolen i Østfold med hensyn til å utplassere en automatisk målestasjon blir omtalt.

Trønder-Avisa 19.06.

I et leserbrev med overskriften «UFO fra et annet synspunkt» kommer innsenderen Andreas Lauvstad med en del innvendinger mot å anse at UFOer (det vil si flygende tallerkener) er årsak til blant annet avtrykkene i leiren rundt Namsenfjorden sommeren 1972. Han anser det også for å være svært lite sannsynlig at det mystiske objektet på bunnen av Sundsråsa er et fremkomstmiddel for utenomjordiske vesener.

Dagbladet 30. 06.

Kort omtale av Jannickes karriere, hvori opptatt «svake mennesker» og hennes UFO-opplevelse i 1992, som resulterte i 200 spirituelle låter og platen «World of Wisdom». I tillegg til sin utgivelse av automatskriftboken *Du er jeg*.

August

Norsk Ukeblad, nr. 35 26.08.

«Jeg ble operert av romvesener!». Astrid Rian hadde nettopp gjennomgått en stor ryggoperasjon ved Regionsykehuset i Trondheim og legene mente det ville ta måneder før hun kom til hekte- ne igjen. Men hun ble frisk på i rekordfart - takket være hjelpere fra verdensrommet, hevder hun.

Astrid Rian ble operert 3. juni i år. Om kvelden dagen etter opplevde hun at et UFO landet utenfor vinduet der hun lå. Noen minutter senere så hun plutselig fem merkelige vesener stå rundt sengen hennes. De «strøk over henne» - hun følte at smertene fra operasjonen avtok og var overbevist at romvesenene foretok en for nødhjelp.

I dagene som fulgte viste det seg at både hun og en gammel dame hun delte rom med gjennomgikk en dramatisk rask rekonvalesens, noe som helsepersonellet bare kunne stille seg undrende til.

September

Sunnmørsposten 03.09.

«Krasjlanding eller kulelyn?» Artikkelen tar for seg teorien om at et kulelyn skal kunne ha laget sporet i Røda-

len ved Tafjord.

Denne saken, etterhvert sammen med tilsvarende spor i Stordal er begynt å dukke opp i media. Se også egen artikkel på side 21 i dette nummer.

Trønder-Avisa 06.09.

Vår mann, Arnulf Løken er nok en gang intervjuet i forbindelse med et mulig dykk i Namsenfjorden. I artikkelen blir det poengtert at grunnet pengemangel (kr. 10 000,-) er dykket foreløpig lagt på is.

Allers, nr. 37 09.09.

Gösta Carlsson (79), i Sverige bedre kjent som «Pollenkungen», får sin noe spesielle livshistorie presentert over to sider. Carlsson er mannen som påstår at han allerede i mai 1946, ved Ängelholm i Skåne, traff på en landet tallerken befolket med vesener fra en annen planet.

Hans suksess senere i livet som entreprenør innen industrielle foretak (hovedsakelig basert på pollenprodukter - derav tilnavnet) legger han ene og alene sin kontakt med de utenomjordiske.

Beretningen om Gösta Carlsson er forøvrig kommet ut i bokform, forfattet av Clas Svahn i UFO-Sverige. Boken *Mötet i Gläntan* ble utgitt for to år siden og kan anbefales for de som er interessert.

Sunnmørsposten 16.09.

Artikkelen bringer et intervju med Arnulf Løken og beskriver sporene som er funnet inne i Stordalen.

Gudbrandsdølen Dagingen 16.09.

Under overskriften «UFO på Sunnmøre?» omtaler avisen de siste funn i Stordal og Tafjord.

«Det skjer gåtefulle ting i sunnmørsfjellene for tida. Tidligere i sommer ble underlige avtrykk i terrenget oppdaget i Rødalen ved Tafjord. ... Det kunne se ut som en gjenstand hadde kommet gjennom lufta i stor fart og truffet bakken slik at trerøtter og steiner ble kastet mer enn hundre meter gjennom lufta. Nå er det gjort et nytt funn i fjellet i Kleivebotn i Stordal, en times gange fra nærmeste vei og et godt stykke fra det første funnet. Her oppdaget gårdbruker Jakob Øvrebust noen UFO-rklarlige avtrykk i bakken mens han var ute på sauesanking.

Ved nærmere undersøkelser viser det

seg at en 60 tonn tung stein er skubbet 15 meter bortover terrenget, skriver Sunnmørsposten.

På sidene i gropa er det også funnet spor etter en sylinderformet gjenstand med riller på siden, akkurat de samme sporene som ble funnet i Rødalen ved Tafjord tidligere i sommer.

Besøk fra verdensrommet?

Øvrebust sier at den eneste naturlige forklaringen han kan tenke seg er at steinen er skubbet bortover av en snø- og isfonn som senere har smeltet helt bort i sommervarmen. - Men det ser ikke slik ut heller, legger han til.

Arnulf Løken fra organisasjonen UFO Norge sier at det underligste av alt er at de samme rille-sporene i bakken er funnet begge steder. - Inntrykket en sitter igjen med er at det har vært en gjenstand i lufta som har dumpet i bakken her og der, sier Løken.

Han har aldri tidligere sett noe lignende, og holder en rekke teorier åpne for hva som har skjedd. UFOklarlige fenomen som dette kan være spor etter besøk fra verdensrommet, tidsreiser og reiser fra andre dimensjoner, mener han.»

Kommentar: Alt i alt en god reportasje fra dette funnet. Vedrørende de siste noe luftige uttalelser har vår mann på stedet, Arnulf Løken ikke uttalt dette. Med utgangspunkt i UFO-NORGES informasjonsfolder oppgav han forskjellige mulige teorier og hypoteser for hva som *kan* ha vært på ferde dersom man ikke fant en konvensjonell forklaring på disse sporene. Journalistens har foretatt et tilfeldig og markedsstilpasset utvalg av disse - det vil si de erfaringsmessig mest salgbare spissformuleringer.

Bergens Tidende 16.09.

Den samme NTB-artikkelen er gjengitt her.

Verdens Gang 17.09.

Som den første riksdekkende tabloid presenterer VG overskriften «Mystisk besøk på Sunnmøre»

- Mystiske kjempekrefter har herjet Sunnmørske fjell i sommer. Nå venter gårdbrukeren Jakob Øvrebust spent på svar: Har han hatt besøk fra fremmede planeter, eller er forklaringen naturlig? Noe må det være når en 60 tons stein skyves ned en fjellside.

- Dette er det rareste jeg har sett, sier Arnulf Løken i UFO Norge. Han har

tatt prøver og fotografert funnet i Kleivebotn i Stordal på Sunnmøre.

En svær stein er dyttet 15 meter bortover i terrenget. Svære jordhauger er kastet opp. Trær har lagt seg over ende med rota revet opp av jorda. De har ikke knekt, slik de ville gjort hvis noe hadde skjedd fort.

- Dette har gått langsomt for seg. Og vi tror det må ha skjedd etter at snøen gikk i vår, sier Løken, som oppdaget skadene i terrenget da han var ute og lette etter dyrene sine (sic!).

Artikkelen, som er signert Anne Stine Sæther gir en grei og likefrem oversikt over funnet og vår representant, Arnulf Løkens arbeid. Denne journalisten har ikke tatt nevnt eventuelle spekulative hypoteser slik som en del andre aviser.

Nasjonen 17.09.

Avisen melder om de samme merkelige sporene i fjellene på Sunnmøre. Av omtalen går det også her frem at det var gårdbruker Jakob Øvrebust som oppdaget sporene en dag han var ute på sauesanking. En stein på antatt 60 tonn var flyttet 10-15 meter på UFOklarlig vis, sporene lå i en merkelige vinkel, de var utstyrt med merkelige riller etc.

Det etterhvert berømmelig feilsitatet «fra en representant for UFO-NORGE», at det enten kunne dreie seg om utenomjordiske, tidsreisende eller noen fra andre dimensjoner, blir også gjengitt i denne avisen.

Omtalen av *Nasjonens* artikkel er basert på referat i TV2s «God Morgen Norge» samme dag.

Dagbladet 18.09.

Jannicke er lei UFO-oppstyret og rømmer til USA, skriver avisen og presenter et halvsides intervju med artisten.

Jannicke mener at «Svake mennesker»-låta og oppstyret rundt hennes UFO-opplevelser forfølger henne i Norge. Derfor satser hun nå på en karriere i USA.

- Både «Svake mennesker» og UFO-skriveriene er et hinder for meg her hjemme. Plateselskapene vil at jeg skal male på de samme greiene igjen, men det er jeg ikke interessert i, sier Gry Jannicke Jarlum til Dagbladet. Hun synes det er en kompliment at «Svake mennesker» fortsatt huskes og blir spilt, men hun ser seg selv som helt ferdig med den perioden.

Gudbrandsdølen Dagningen 19.09.

Også denne avisen slår funnet av sporene i Stordal stort opp. Arnulf Løken blir intervjuet, men på grunn av journalistisk hastverksarbeid fremstår hans uttalelser noe uheldig.

Dagbladet 20.09.

Vi sakser fra ingressen med overskrift «Sunnmøres små grønne»:

- Sporene er enorme, linjalrette og helt UFOklarlige. De ligger langt inne i fjellet, milevis fra nærmeste vei. Er det rart Stordal-bonden Jakob Øvrebust klør seg litt i huet?»

Avisen bringer i tillegg «Dagbladet på lørdag» en meget god og omfattende artikkel om sporene på Sunnmøre, inkludert et intervju med vår mann Arnulf Løken.

Storfjordnytt 24.09.

Sigurd Hjelme er intervjuet og mener at sporene i Stordal og Tafjord har sin årsak i snø- og steinras under spesielle forhold.

Øyboer'n (lokalavis for Nøtterøy og Tjøme) september 1997

Odd-Gunnar Røed på Nøtterøy blir intervjuet i en omfattende artikkel med tittelen «Odd-Gunnar Røed er ikke mer overtroisk enn andre».

Trønder-Avisa 27.09.

- Det finnes mye mellom himmel og jord, men for Mari-Ann Refsaas fra Skogn er det mer interessant hva som skjer utenfor vårt eget solsystem. I oktober drar hun til Oslo for å delta på en internasjonal UFO-konferanse. Dit kommer også UFO-forskere fra USA og Tyskland, og ett av spørsmålene konferansen vil forsøke å finne svaret på er hvorfor regjeringene ikke vil gi fra seg informasjon de har om UFO-besøk på Jorden.

Oktober

AVISUTKLIPP ETTERLYSES!

Rapportsentralen takker nok en gang hjerteligst for alle mottatte presseklipp fra velvilige abonnenter.

Ikke uventet trenger vi flere klipp og oppfordrer herved abonnentene til fortsatt å sende oss dette. På forhånd takk!

Verdens Gang 03.10.

Den kjente polarforskeren Monica Kristensen har observert UFO! Hele avisens forside preges av Monicas vene åsyn plassert innimellom krigstypene: «Jeg så UFO» Med mindre typer står det «Åpner UFO-kongress - Jeg så en UFO, sier forsker og sydpolfarer Monica Kristensen. Nå maner hun forskerne til å innta en mer åpen holdning til fenomenet». Det henvises til dobbelts dig innslag inne i avisen.

På sidene 12 og 13 rekapitulerer hun kort sin observasjon som skjedde over Ny-Ålesund, i forbindelse med nattfotografering av himmelen. Hun (og en annen av forskerteamet viste det seg) observerte et lysende objekt som fløy sakte og sveipet over området med noe som kunne være en lyskaster. Det var sannsynligvis ikke et helikopter, siden fenomenet var helt lydløst. Da filmen fra spesialkameraet [et såkalt all-sky camera, red. anm.] senere ble fremkalt kunne man se en lysende stripe fra objektet. Dessverre ble filmen aldri undersøkt grundig.

Ellers i artikkelen omtales den vanlige skepsisen som ofte hersker blant vitenskapsfolk: «... har alltid betraktet UFOlogene med skrekkblandet skepsis, og mange er livredde for å bli knyttet til noe som har med UFOer å gjøre.» I tillegg presenteres en oversikt over kjente observasjoner og steder, for eksempel Belgia 1989-1992, Socorro, New Mexico i 1964, bølgen over Washington DC i 1952 etc. Man har også tatt med en del berømte UFO-bilder, hvorav minst ett blir omtalt som bløff (et «objekt» fotografert over Hal-lefors i Sverige i 1977, hvor autoren 18 år senere innrømmet overfor UFO-

Sverige at det hele var en bløff).

I tillegg kommer journalisten selv sagt inn på det faktum at «2nd Scandinavian Conference on Extraterrestrial Intelligence and Human Future» skal avholdes i løpet av de påfølgende to dager. Monica Kristensen skal selv holde innledningsforedraget.

Kommentar: Kristensens utgangspunkt er seriøst nok, i det hun mener at forskere må komme ufologene i møte, siden dette dreier seg om fenomener som rapporteres fra hele verden. Dialog er et stikkord i denne sammenhengen. Det aner oss likevel at hun er falt blant ulver, i det det viste seg (noe vi allerede fryktet på forhånd) at det omtalte UFO-evenementet kunne karakteriseres som en «believers conference» hvor de mer «ekstreme» personligheter innen UFO-etterforskningen i dag var representert. Rauni-Leena Luukanen var dessverre bare én av flere - «first among equals».

Når så galt skulle være (for henne) at Monica Kristensen, som representant for et «seriøst» segment i samfunnet (en anerkjent glasiolog og akademiker; nåværende leder for Værvarslinga i Nord-Norge) skulle stå frem med en såpass kontroversiell opplevelse, kunne det med fordel ha skjedd i et noe mer moderat forum. Vi vil ikke anklage henne for manglende gangsyn, da hun som utenforstående neppe har særlig kjennskap til de mange retninger og irrganger i UFOlogiens kronglete undersøkelse. Vi skal heller ikke påstå at det hadde vært bedre hvis hun for eksempel hadde stått frem i UFO-NORGE sammenheng (vi hadde intet med konferansen å gjøre). En slik holdning kunne lett tolkes både som misunnelse

overfor arrangørene, samt at påstanden neppe medfører riktighet.

Ikke desto mindre antas det at eventuelle negative reaksjoner på hennes fremtreden på denne konferansen vil bli mer uttalte enn strengt nødvendig. I verste fall aner vi konturene av en mulig isolasjon fra hennes faglige miljø, noe som dessverre har skjedd fra tid til annen i tilsvarende tilfeller tidligere.

Våre lesere har forøvrig lest om denne hendelsen før, i *UFO* nr. 3 1996. Saken er i tillegg slått opp i sist utkomne nummer av *SUFOIs UFO-NYT* (nr. 3 1997) hvor observasjonen vies relativt stor oppmerksomhet.

Dagbladet 03.10.

Denne avisen presenterer at adskillig nedtonet oppslag på førstesiden under tittelen «Jeg tok bilde av UFO». På side 16 inne i avisen intervjues Monica Kristensen over en knapp halvside hvor mange av de samme opplysningene kommer frem som gjengitt i VG.

Aftenposten 03.10.

I dagens utgave gjengis - overraskende nok for en avis av denne typen - hele fire innslag om UFO-fenomenet, ofte med forbindelse til den før omtalte konferansen.

Under tittelen «Innleder konferansen» får leserne (nok) et intervju med Monica Kristensen som forteller om sine beveggrunner for å delta på konferansen.

Det andre innslaget har overskriften «De er modige de som tør tro noe annet» og her intervjues folkloristen Audhild Skoglund. Hun sier blant annet at mye av det vi betrakter med

REISER I TIDEN?

Er det mulig å kunne reise tilbake i tiden og kanskje besøke sine besteforeldre før ens foreldre er født? Science fiction-forfattere har lenge vært opptatt av slike tanker, men nå begynner også seriøse vitenskapsmenn å studere mulighetene for tidsreiser. I Schrödingers Katt på NRK 1 ble dette fascinerende emnet tatt opp til diskusjon i et program sendt mandag 3. november.

Det startet med at den berømte (nå avdøde) astronomen Carl Sagan skrev en framtidsroman hvor heltinnen legger ut på en reise mellom planetene (romanen *Kontakt* kom ut i 1987 og er i disse dager aktuell som kinofilm med Jodie Foster i hovedrollen). Da Sagan skrev romanen på begynnelsen av åttitallet, var det en vanlig misforståelse at det skulle være mulig å reise fra et sted i galaksen til et annet ved å dumpe ned i et sort hull. Sagan var imidlertid skeptisk til dette og bad en gammel venn, kosmologen Kip Thorne, om råd. Thorne kunne vise at fysikkens lover gjør det umulig å bruke sorte hull som transportkanal, men han innså også at det faktisk finnes andre muligheter. Fysikkens lover slik vi kjenner dem i dag, forbyr ikke tidsreiser, og Thorne gikk til og med så langt at han beskrev hvordan våre meget avanserte etterkommere en gang i framtida vil kunne konstruere en tidsmaskin, - hvis de da ikke allerede har gjort det. Andre forskere som deltok i programmet, blant andre Stephen Hawking var mer skeptisk til muligheten for å reise i tid.

-Mentz Kaarbo

vantro i New Age-miljøer er helt akseptert i de store verdensreligionene. Hun viser til at aksepterte religiøse skrifter som Koranen og Bibelen ble gitt av Gud, og at det er en tradisjon å motta budskap på overnaturlig vis. Et annet eksempel er oraklene i det gamle Hellas.

Skoglund har skrevet hovedfagsoppgave om såkalte stjernemennesker, mennesker som tror de er reinkarnert fra andre planeter. Seks kvinner er intervjuet anonymt, i ulike alder og ulike bakgrunn. Felles for kvinnene er at de gjerne har hatt en spesiell opplevelse som har gjort at de har søkt videre for å finne et svar. Men det er svært ulike historier kvinnene har å fortelle.

- Felles er at de gjerne tror at de har en spesiell funksjon her på Jorden, at de skal spre godhet og fred, påpeker Skoglund, som synes det er modige kvinner som tør å tro på noe annet enn det folk flest aksepterer.

- Det er farlig å stemple folk som gale selv om de har andre forestillinger om livet enn det rådende flertall, mener Skoglund.

Mennesket har alltid hatt behov for å søke etter det mystiske. I gamle dager ble vi kidnappet eller bergtatt av troll og huldre. Nå er det de utenomjordiske som er i vårt fokus, avslutter Skoglund.

«UFO-feberen er over oss». I det tredje innslaget om UFO-fenomenet omtales helgens konferanse. Inngressen lyder som følger: - Sjokkerende bevis på at vi ikke er alene i universet vil bli fremlagt kommende helg. Da arrangeres en internasjonal UFO-konferanse i Oslo.

- Intensjonen med konferansen er å skaffe fakta rundt de mange observasjonene som er blitt gjort, gi publikum mulighet til å finne ut selv hva som er sant, og hva som er utrolig, forklarer Roar Krogshus, initiativtaker til denne skandinaviske konferansen om utenomjordisk intelligens.

Kommentar: Det er prisverdig at noen tar initiativet til en åpen UFO-konferanse i Norge. Vi i UFO-NORGES ledelse skulle gjerne ha gjort det samme, gitt mer tid og kapasitet. Det må imidlertid understrekes at ut fra konferansens tittel, motto, foredragsholdere og innhold kunne det vanskelig kalles en UFO-konferanse. Dette fordi det hele tiden var klart at det dreide seg om *flygende tallerkener* og intelligente vesener assosiert med disse. Rent definisjonsmessig skulle arrangementet da egentlig ha vært benevnt IFO-konferanse, i og med at det tydeligvis menes *identifiserte flygende objekter*. UFO = flygende taller-

keners (det vil si romskip) = IFO!

Til slutt kommer dagens skeptiske kommentar, i det Komitémedlem Ole Jonny Brønne fyrer av en bredside mot konferansens hovedidé. Under artikkeloverskriften «Mener helgens konferanse er villende» bringer han en del motforestillinger inn i debatten:

- Alle UFOer er ikke romskip, sier en oppgitt leder av UFO-NORGE, Ole Jonny Brønne. Han mener helgens konferanse er villende.

- Det som skjer når en slik konferanse lanseres som en UFO-konferanse, er at folk slutter å skille mellom romskip og UFOer. For folk flest er UFOer identiske med romskip, og dermed identisk med romvesener. Men at UFOer er romskip er bare én av mange teorier, mener Brønne.

UFO-NORGE består av ca. 1000 medlemmer, og er ifølge Brønne en sammensatt gjeng med entusiaster og med svært ulike alder og bakgrunn.

- En slik konferanse bidrar til å befeste vrangforestillingen om at alle som er interessert i UFOer er gale, sier Brønne. UFO-NORGE mottar nærmere 300 henvendelser i året om såkalte UFOer. - Men vi oppklarer som oftest åtte eller ni av ti tilfeller. Det er vanligvis bare mistolkninger, toglysgjennom tåken og lignende ting, forteller

TO NYE URANUS-MÅNER OPPDAGET

Astronomer har oppdaget to nye måner som går i bane rundt planeten Uranus. Dette bringer antallet måner rundt Uranus opp i 17. Den største av de to månene er om lag 160 km lang, den minste om lag 80 km. Til forskjell fra planetens øvrige måner, går de to nyoppdagede månene i irregulære baner, som bringer dem opp til flere millioner km fra Uranus når de er lengst unna moderplanet. Trolig ble de to månene fanget inn av Uranus' gravitasjonskraft tidlig i solsystemets historie. Irregulære måner som dette er allerede oppdaget ved Jupiter, Saturn og Neptun. De to Uranus-månene ble oppdaget med Hale-teleskopet ved Palomar observatoriet i California, 6 og 7 september i år. Bekreftelse på oppdagelsen kom da nye observasjoner av månene ble gjort i slutten av oktober.

Månene har ennå ikke fått navn, men vil ifølge tradisjonen - som de øvrige Uranus-månene - få navn hentet fra Shakespeares eller Alexander Popes verker.

Kilde:

Blant annet artikkel i *Associated Press*, 1. november 1997.

Brønne. Meldinger kommer fra hele landet, og ifølge Brønne er det helt tilfeldig hvem, hvor og når observasjonene blir gjort.

- Hva med konspirasjonsteorier? Tror du den norske stat holder tilbake informasjon?

- Så vidt jeg vet har Forsvaret etterforskere og dokumenter på dette, men om det finnes arkiver vet jeg ikke. Forsvarets etterretningstjeneste vil ikke svare konkret, men jeg finner det merkelig hvis de ikke har noe, sier Brønne.

Han tror derimot ikke at det eksisterer en verdensomspennende konspirasjon om å holde informasjon tilbake.

Og når det gjelder historien om

Roswell - den lille byen i USA som for 50 år siden angivelig hadde besøk av vesener fra en annen planet - så er Brønne overbevist at det ikke var noe romskip som kom til Jorden.

Verdens Gang 04.10.

Visesangeren Finn Kalvik forteller om sin egen UFO-opplevelse i en helsides artikkel. - For tyve år siden opplevde han det han mener var et Uidentifisert Flygende Objekt observert over Playa del Ingles. En knivskarp, kjegleformet stråle som sto ned fra himmelen. Plutselig klappet lyset sammen - tilbake sto en slags «osteklokke». I bunnen av den var det fullt av slangeaktige, oransje lysstrimer som tydelig beveget seg.

Snart strakk osteklokken seg ut

Nordlands Framtid 04.10.

UFO-kongressen i Oslo omtales også i denne avisen.

Tønsberg Blad 04.10.

«UFO-happening i Oslo» - omtale av kongressen.

Adresseavisen 04.10.

«UFO-happening i Oslo» - omtale av kongressen. I denne artikkelen er det tatt med et bilde fra et UFO-museum i USA, som viser en modell av et utenomjordisk vesen.

Verdens Gang 05.10.

NATIONAL GEOGRAPHIC MED TV-PROGRAM OM NÆRKONTAKTER

Søndag 21. september sendte TV 2 et program som tok for seg visse aspekter ved UFO-fenomenet. I serien Globus 2 ble det vist en dokumentar laget av det prestisjetunge National Geographic som hadde tatt for seg det kontroversielle emnet nærkontakter av fjerde grad.

I programmet, som dessverre bare varte en halv time (mot den vanlig timen for sendinger i denne serien) presenterte man personer og påstander i debatten pro og kontra muligheten for besøk på Jorden av «aliens» og reelle CE-4 hendelser. Tittelen var *På jakt etter fremmede vesener* og seerne ble vist to forskjellige verdener: Den ene bestående av SETI-forskere, grunnleggende skeptisk til idéen om utenomjordisk besøk, den andre med representanter for en del av dagens UFO-etterforskere som kunne vise til klare indikasjoner på det motsatte.

Innledningsvis fikk man se en kort historisk gjennomgang av SETI-programmet (Search for ExtraTerrestrial Intelligence - søken etter utenomjordisk intelligens) med intervju med blant andre radioastronomen Frank Drake som initierte det i 1960. Denne sekvensen ble kryssklippet med korte innslag hvor seerne ble presentert for en person som sto frem og fortalte om en traumatisk nærkontaktsopplevelse. Allerede her kunne man mer enn ane en konfrontasjon mellom to virkeligheter.

Noe senere i programmet fikk vi se representanter for SETI-miljøet fremlegge - ganske høylydt - de forskjellige argumentene mot idéen at Jorden blir besøkt av intelligente vesener i dag. Spesielt de to hovedtesene, nemlig at avstandene i verdensrommet er uoverkommelige, selv hvis man kunne reise med nær lyshastigheten, samt at det etter alle år med påstander om nærkontaktsopplevelser aldri har blitt fremlagt ett gram med materiale som beviselig er av utenomjordisk opprinnelse.

I kontrast til dette fikk vi se psykiatriprofessoren John E. Mack som har opprettet spesielle samtalegrupper for personer som mener seg utsatt for CE-4 opplevelser, ofte følt som overgrep, hvor seerne ble presentert for tildels sterke vitneut-sagn fra flere av deltakerne. Uansett hva man måtte mene om realiteten bak deres beretninger fremsto vitnene som oppriktige, alvorlig bekymret for hva som hadde skjedd med dem.

Mot slutten av programmet fikk man se en annen, litt mer ekstrem aktør i CE-4-etterforskningen. Lege og UFO-etterforsker Steven M. Greer befant seg ute i ørkenen - sannsynligvis i Nevada - sammen med en gruppe dusin likesinnede personer. De ville prøve å få ETs til å lande ved hjelp av telepati og lyssignaler, en operasjon som i enkelte kretser benevnes «nærkontakt av femte grad». Dette noe spesielle prosjekt kunne fremstå som en smule lattervekkende for utenforstående, men det bare viser hva som foregår i de mest ekstreme kretser innenfor ufologien.

Programmet var laget i 1994. Dette innebar at de intervjuede SETI-forskerne ikke hadde fått med seg vesentlige nye oppdagelser innen astronomien hvor det siden høsten 1995 er påvist minst et snes planeter utenfor vårt solsystem. I tillegg må nevnes «Breakthrough Propulsion Physics»-programmet som ble initiert sommeren 1996. Her fabulerer - og utforsker - anerkjente forskere og vitenskapsfolk om hvordan «instant» interstellare romreiser kan gjennomføres ved å omgå Einsteins berømte relativitetsteori. I de senere år er det dessuten publisert adskillige artikler i seriøse vitenskapelige tidsskrift hvor det samme tema behandles (se *UFO* nr. 4 1996).

Programmet trakk ingen endelig konklusjon i og med at begge sider, både skeptikere og proponenter fikk komme til orde på noenlunde like premisser. Det fremkom heller ingen forsøk på redaksjonelle bortforklaringer av fenomenet. Det må også påpekes at det er et særstun at en ærverdig og «seriøs» institusjon som National Geographic tar for seg et såpass kontroversielt emne. Dette kan kanskje føre til større aksept for et fenomen som vanligvis anses som far-out av det brede publikum.

-Mentz Kaarba

«Spår krig med vesener i verdensrommet» - For dr. Steeven (sic!) Greer (42) er ikke krigføringen i «Star Wars» og «Independence Day» et utenkelig scenario, men noe som kan bli skremmende virkelighet. - Jeg ser på utenomjordisk vesener som vennlig innstilte, men våpenindustrien truer dette. I mangel på en kald krig ønsker de øket oppmerksomhet mot rommet.

Dagbladet 05.10.

«X-files i Oslo». - Verdens fremste UFO-ekspert, Steven M. Greer, snurrer film. Flere timer med bevisføring følger. Ingen protesterer når lyset og UFO-forskningens Indiana Jones, Michael Hesemann, fastslår: - Ladies and Gentlemen. We are not alone.

Slik lyder ingressen til artikkelen som omtaler konferansen i Oslo. Journalisten er lett syrlig i sine karakteristikk og de som i utgangspunktet er skeptiske til påstandene som presenteres på konferansen kan muligens ikke anerkjennende.

Adresseavisen 06.10.

«Trosset UFO-mobberne» - Moren til sydpolfarar og forsker Monica Kristensen Solås mente at det nok ikke var så veldig lurt av henne å åpne en UFO-konferanse. Hun gjorde det likevel, fordi hun ikke liker meningsterror i noen fasong, og fordi hun mener det er tilløp til mobbing overfor temaet UFO-er.

- Dette er en seriøs sak, og dere er seriøse, sa hun til deltakerne på den andre skandinaviske konferanse om utenomjordisk intelligens, som ble avholdt i helgen.

Kommentar: Vi vil være tilbøyelige til å si oss enige med MKSs mor i denne saken... Samtidig kan utsagnet «... og dere er seriøse» muligens være gjenstand for en viss diskusjon, ut fra de forhold som er påpekt over.

Tønsbergs Blad 06.10.

Samme artikkel som i Adresseavisen 06.10.

Oppland Arbeiderblad 14.10.

«UFO over Hadeland?» En kvinne fra Jaren observerte søndag kveld, mellom klokken 21.30 og 23.00 syv fantastiske flygende objekter på himmelen over Jarenvannet. Andre har også observert de lysende og blinkende gjenstandene. Det var to store og fem mindre blin-

kende og lysende objekter som seilte lydløst frem og tilbake på himmelen. Et av de største forsvant rett oppover i en ubeskrivelig fart og ble stående høyt på himmelen før det ble borte, mens et annet objekt forsvant sørover mot Lunner. - Det kunne ikke ha vært fly i det gjenstandene var lydløse, forklarte kvinnen.

Trønder-Avisa 25.10.

Gudrun Hojem Hansen hadde en merkelig opplevelse natt til en påskeaften tidlig på 80-tallet. Det ble beskrevet på følgende måte: «Et svart fartøy som fløy over Levanger i sakte fart».

I samme avis er det et lengre intervju med Arnulf Løken.

November

Trønder-Avisa 03.11.

«Klart for UFO-jakt». Dykkerfartøyet «Maras» og Edvin Beisvåg er klar for UFO-jakt i morgen (tirsdag 04.11.). UFO-NORGE og Brennpunkt-redaksjonen i NRK har leid dykkerfartøyet for å få gjennomført fjordbunnen i Sundsråsa i Namsenfjorden. Levangermannen Arnulf Løken håper at et 25 år gammelt mysterium endelig kan bli løst.

Den kommende dykkerekspedisjonen omtales i en stor artikkel og journalisten gir blant annet en kort historikk over hendelsene.

Dagbladet 04.11.

Et kondensat av artikkelen i gårsdagens utgave av Trønder-Avisa.

Trønder-Avisa 05.11.

«UFO-jegere kjøpte taushet». - Gårsdagens UFO-søk i Namsenfjorden ble lite spennende for pressen, med unntak av dokumentar-redaksjonen [Brennpunkt] i NRK. NRK hadde nemlig kjøpt seg taushet både til Arnulf Løken i UFO Norge og til mannskapet på dykkerfartøyet Maras.

I denne utgaven av T-A omtales ekspedisjonen i negative vendinger, grunnet de nevnte forhold.

Kommentar: UFO-NORGE kan bare beklage, men grunnet vår avtale med Brennpunkt-redaksjonen - at NRK fikk eneretten til å først offentliggjøre eventuelle funn mot at de dekket halvparten av utgiftene - var nødvendig for i det hele tatt få gjennomført dette prosjektet. (Se også artikkelen «Sporene ved Namsenfjorden» på side

15 i dette nummer.) I tillegg ville vi få uvurderlig medieeksponering gjennom et slikt program, noe vi ikke ville fått hvis prosjektet ble betalt av egen lomme.

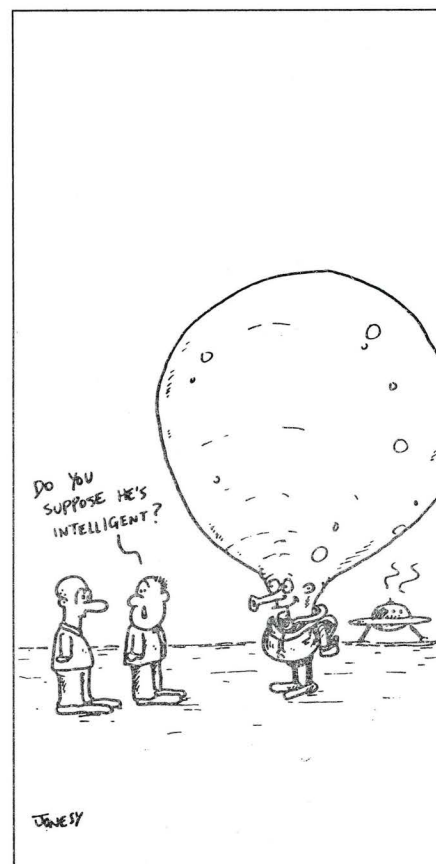
På denne bakgrunn vil vi - forhåpentligvis - komme tilbake med fullstendig rapport i neste nummer av dette tidsskrift.

Fredrikstad Blad 10.11.

«Erling Strand gjør UFO-forskning stueren.» - UFO-forsker Erling Strand fra Ullerøy kunne godt tenke seg å være statsansatt UFO-forsker, noe man har i Frankrike. Han regnes for å være den fremste UFO-forskeren i Norge, og har selv hatt sine observasjoner.

Som Norges fremste UFO-forsker ser ikke Erling Strand (42) fra Ullerøy i Skjeberg ut mot stjernene og venter på neste landing. Han blar i Condon-rapporten, fornøyd over at den ikke lenger er noen blåbok.

Strands deltakelse på UFO-møtet utenfor New York i oktober blir omtalt (se side 34 i dette nummer). I tillegg kommer han inn på Hessdalen, sporene ved Øydeskyvatn i Setesdalsheiene i 1991 samt lysfenomenene over Mandal, Namsos og Fredrikstad - sistnevnte ble observert i oktober. □

UFO-WORKSHOP I USA

Av Erling Strand

Erling Strand, komitémedlem og leder av Project Hessdalen, var som eneste representant fra Skandinavia invitert til en lukket UFO-workshop i USA. Der var det kun fremstående vitenskapsmenn tilstede, og man diskuterte hva som er status for UFO-problematikken i dag. Hensikten var å se om det finnes et vitenskapelig-faglig grunnlag for å starte et større forskningsprogram på UFO-fenomenet.

Condon-rapporten

I oktober 1966 gav US Air Force University of Colorado i oppdrag å undersøke UFO-fenomenet. Den da 64 år gamle prominente fysikeren dr. Edward U. Condon, som blant annet var en sentral forsker i forbindelse med utviklingen av atombomben, ble utpekt som leder for kommisjonen. I 1966 arbeidet han ved universitetets institutt for astrofysikk.

Kort tid etter at studiet begynte, uttalte Condon imidlertid at hele emnet var noe tull og at rapporten ville konkludere med dette. Condon hadde altså bestemt seg for konklusjonen allerede før studiet var satt ordentlig i gang. Dette skapte en del røre, og medførte blant annet at en av hovedetterforskerne, dr. David Saunders, ble oppsagt. Han ga ut sin egen rapport i 1968 med tittelen: *UFOs? Yes! Where the Condon Committee Went Wrong.*

Den 1465 sider lange Condon-rapporten ble utgitt av US Air Force 9. januar 1969, og hadde tittelen: *Final Report of the Scientific Study of Unidentified Flying Objects.* Rapporten var delt inn i syv seksjoner. Den mest interessante var seksjon 4 der alle prosjektets 59 utvalgte observasjoner (cases) ble gjennomgått i detalj. 23 av disse (40%) ble katalogisert som «uidentifiserte» av kommisjonen. Selv om dette står i rapporten konkluderer Condon likevel med at «...21 års studier av UFO-fenomenet har ikke gitt vitenskapen noen ny kunnskap...» «...videre studier av UFO-fenomenet kan ikke anbefales da det ikke kan forventes at en slik studie vil bidra til utvikling av vitenskapen...» og: «...det er trygt å anta at intet intelligent liv utenfor vårt solsystem vil ha noen mulighet til å besøke Jorden i løpet av de neste 10 000 år».

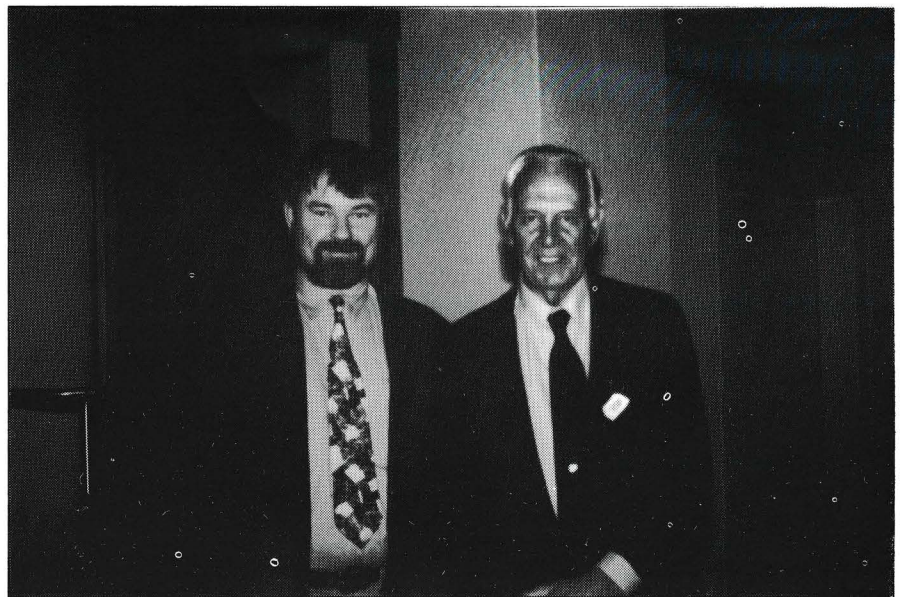
Konklusjonen er utelukkende basert på hvorvidt utenomjordisk besøk er mulig. Condon innså altså ikke betydningen av bokstaven «U» i ordet UFO (*Uidentifisert*). Dessuten er det altså sterk kontrast mellom konklusjon og innholdet ellers i rapporten. De fleste vitenskapsmenn har bare lest Condons konklusjon, uten å ha fått med seg den store andel av «unknowns» som kommisjonen også gjennomgikk. Dette forhold har siden fungert som et effektivt hinder for opprettelsen av eventuelle statlig finansierte forskningsprogram på UFO-fenomenet.

En viktig steg for UFO-forskningen

Mellom 29. september og 3. oktober i år var en gruppe vitenskapsmenn samlet utenfor New York for å diskutere «the state of the art» (nå-situasjonen) for UFO-fenomenet. Det var Society for Scientific Exploration (SSE) som organiserte samlingen, som ble ledet av professor Peter A. Sturrock

fra Stanford University. Han har studert Condon-rapporten grundig, og hører blant dem som har reagert på misforholdet mellom innhold og konklusjon i rapporten. Sturrock er forøvrig kjent for blant annet å ha foretatt en undersøkelse i slutten av 70-årene hvor de nær 2500 medlemmene i American Astronomical Society ble spurt om hva de mente om UFO-fenomenet. En overraskende høy prosentandel mente at fenomenet fortjente videre utforskning. Selv om denne undersøkelsen er 20 år gammel har nok konklusjonen herfra virket som et incitament for dette prosjektet.

Sturrock innledet møtet med å si at han syntes det var utrolig at Condon-rapporten med sin dårlige kvalitet kunne være så seiglivet, og at det nå var på høy tid å foreta en revurdering av hele UFO-problematikken. Workshop'en ble ellers gjennomført ved at ca. halvparten av deltagerne skulle legge fram noen av sine undersøkelser

Erling Strand sammen med Peter Sturrock.

rundt UFO-fenomenet. Den andre halvparten skulle kritisere det som ble lagt fram. På denne måten ble det gitt konstruktiv kritikk, samtidig som det fremlagte materialet ble grundig gjennomgått. Kritikergruppen, som bestod av eksperter med stor faglig tyngde innen sine felt (de fleste var fysikere), er i skrivende stund i ferd med å evaluere materialet og vil komme med sine anbefalinger i en egen rapport. Det er forventet at denne vil bli ferdig i januar 1998.

Mange kjente forskere

Det var flere kjente personer tilstede. Informatiker og astronom Jack Vallée er vel mest kjent for sine mange bøker om UFO-fenomenet helt siden midten av 60-tallet. Et par av dem er også skrevet i samarbeid med J. Allen Hynek. Richard F. Haines, ansatt i NASA, har skrevet flere bøker om UFO-observasjoner gjort av flygere og har selv undersøkt mange disse. Mark Rodeghier er leder av Center for UFO Studies (CUFOS) i USA. Professor Michael Swords ved Western Michigan University er også med i ledelsen av CUFOS. Jean-Jacques Velasco fra Frankrike er verdens eneste statsansatte UFO-etterforsker. Han arbeider ved CNES i Toulouse, som er senter for fransk romfart. Dr. Hal Puthoff er leder for det private Institute for advanced studies i Austin, Texas, og driver i dag forskning innen såkalt nullpunkt-energi (som er det samme som vakuum-energi. Dette fenomenet har vært omtalt i flere tidligere utgaver av *UFO*).

Av de totalt 24 deltagerne på dette møtet var de fleste fra USA. Seks kom fra Europa; tre av disse kom fra Frankrike, to fra Tyskland og til slutt undertegnede fra Norge.

I pressemeldingen som ble offentliggjort 6. oktober ble det blant annet uttalt: «Ærlige mennesker rapporterer om merkelige observasjoner. Ikke alle av disse har åpenbare forklaringer. Så hva er disse «ikke åpenbare» forklaringene? Vitenskapen bør spille en mer aktiv rolle i å løse dette 50 år gamle mysteriet. Dette seminaret er et lite steg i denne retningen.»

De av leserne som har tilgang til Internett kan slå opp på hjemmesiden til Society for Scientific Exploration:

<http://www.jse.com/>

Man kan her få mer informasjon om denne samlingen, organisasjonen, samt flere forskningsprosjekter i SSEs regi. □

«UFO-SPOR» PÅ SUNNMØRE?

Fortsatt fra side 24

Gudbrandsdølen Dagningen 19. september 1997.

«UFO-spor på filmrullen?» Artikkelen forteller kort om sporene i Stordalen og om satellittbildene fra Forsvaret. Her påstås det forøvrig at det er Arnulf Løken fra UFO-NORGE som har bestilt bildene, noe som er feil. Det var Hallvard Eide som gjorde dette. Ellers blir det også påstått at Løken mener sporene kan være satt av besøkende fra verdensrommet, andre dimensjoner eller tidsreiser. Det ser dessverre ut som om hele artikkelen er loddrett avskrift av intervjuet i *Sunnmørsposten* den 16. september og som journalisten i *Gudbrandsdølen Dagningen* ikke har tatt seg bryet med å utdype. Løken refererte til hvordan UFO-NORGE arbeider og hva slags teorier som blir brukt på de sakene som ikke blir løst. Disse er presentert i UFO-NORGES informasjonsfolder, men er også i denne avisen gjengitt fullstendig feil.

Dagbladet 20. september 1997.

«Sunnmøres små grønne menn»

Her fortelles det nok en gang om sporene i Stordalen, oppdaget av Jakob Øvrebus. Artikkelen har en lett humoristisk tone, men gir likevel et dekkende bilde på hva som har skjedd i saken de siste ukene.

Storffjordnytt 24. september 1997.

«Naturleg fenomen». Sigurd Hjelme er intervjuet og har lite til overs for spekulasjonene om UFOer i Tafjord og Stordalsfjellene. Han mener at sporene kommer av at bløte snøfonner med mye vann kan føre med seg store steinblokker i stor fart. Hvis en slik stein treffer en kul i terrenget, kan steinen gjøre et hopp. Der den lander blir det selvsagt en stor grop, mener Hjelme. Han har selv sett slike spor i Valldalsfjella, og har stor tro på at dette er svaret på de underlige sporene i bakken.

Radio og TV

NRK 1 Dagsrevyen hadde et innslag 2. september hvor sporene i Stordal ble omtalt. Johannes G. Heim fortalte om sine undersøkelser gjort i samarbeid med Hallvard Eide.

NRK Møre og Romsdal ved Ola Stenvågnes kontaktet undertegnede onsdag 10. september for om mulig å være med og filme inne i Stordalen. De ble

forhindret av et annet oppdrag og delvis av dårlig vær.

TV 2 ved Svein Olav Kruse kontaktet undertegnede tirsdag 16. september og ville fly til Vågå med helikopter og hente meg for å filme sporene inne i Stordalen. På grunn av det dårlige været ble vi enig om at jeg kjørte bil til Ålesund der *TV 2* hadde bestilt hotellrom. *Dagbladet* skulle også møte oss på Vigra Lufthavn torsdag 18. september. Dessverre var været så dårlig at helikopterturen ble avlyst. Isteden reiste jeg og de to medarbeiderne fra *Dagbladet* (journalist og fotograf), samt Jakob Øvrebus inn i Kleivabotnen i Stordalen og gjorde den reportasjen som stod i *Dagbladet* 20. september.

Nye spor

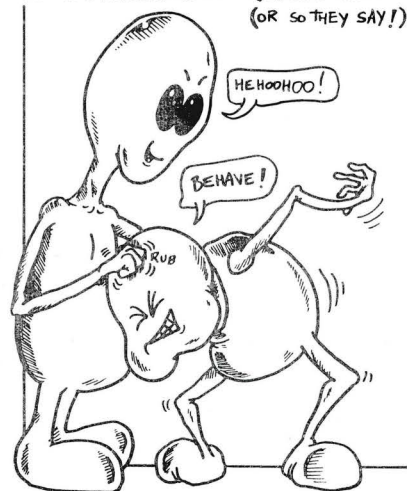
I ettertid er det gjort nye funn i Stordalen. Jeg kontaktet Leif Skodje den 30. september og fikk bekreftet at et 12. spor ble funnet 27. september av Leif Skodje, Astor Furseth og Johan G. Heim. Dette ligger noen hundre meter nedenfor og øst for spor 10 og 11, og har blant annet to markerte striper i bunnen. Fartsretningen var fra nord mot sør (ca. 180°) og sporet var 4-6 meter langt, i følge Skodje.

Videre undersøkelser

I skrivende stund avventes en endelig rapport fra analyselaboratoriet ved Høyskolen i Østfold. I tillegg er de to geologene Johann G. Heim og Hallvard Eide i ferd med å utarbeide sin egen rapport fra sine undersøkelser i Tafjord og Stordal. Vi håper å komme tilbake til dette i et senere nummer. □

THEY TRAVELLED ACROSS A TRILLION GALAXIES...

(OR SO THEY SAY!)

GREY MATTER by

©1995

JONESY

MARS PATHFINDER EN SUKSESS

Av John-Erik Hove

Artikkelforfatteren har sett nærmere på denne romsondens utforskning av planeten Mars i løpet av de siste månedene.

Som de fleste sikkert har fått med seg landet romfartøyet Mars Pathfinder som planlagt på Marsoverflaten den 4. juli i år. Til tross for en del mindre problemer har både Pathfinder og den vesle «bilen» den bragte med seg, Sojourner, fungert over all forventning. Et vell av innsamlede data og bilder fra Mars er sendt tilbake til Jorden og vil gi arbeid til forskere i flere år framover. Når NASA nå sannsynligvis har mistet kontakten med Pathfinder for godt (se under) kan det være en passende anledning å oppsummere hendelser fra prosjektet.

Oppskytning

Pathfinders reise mot Mars begynte kl. 01.58 lokal tid den 4. desember i fjor, da den 870 kg tunge sonden ble skutt opp fra Cape Canaveral. Etter seks måneder og en reise på nærmere 500 millioner kilometer, nådde den Mars den 4. juli. Hastigheten da den startet nedstigningen gjennom Mars-atmosfæren var hele 27 000 km/t. Etter den kraftige oppbremsingen - først med varmeskjold og deretter med små bremsesraketter og en fall-skjerm - krasjlandet Pathfinder på overflaten

knappe fem minutter senere (kl. 17.07 norsk tid) med en hastighet på ca. 40 km/t. Godt beskyttet av en rekke luftputer spratt fartøyet opp igjen nærmere 15 meter over bakken, og la seg ikke til ro før 15 sprett og om lag to minutter senere. Landingsstedet var som planlagt et røft, steinete område ved navn Ares Vallis. Stedet var valgt fordi det for svært lenge siden var utsatt for en enorm vannflom. NASAs Pathfinder-team hadde på forhånd regnet med at det kunne gå flere timer før de mottok de første signalene fra Pathfinder etter landingen. Men overraskende sendte Pathfinder signaler mer eller mindre kontinuerlig, og bare tre minutter etter landingen mottok teamet signaler som bekreftet at landingen hadde vært vellykket.

Internasjonal oppmerksomhet

I timene og dagene etter landingen kom stadig nye data og bilder fra Pathfinder. Media slo hendelsene stort opp, intervjuet de begeistrede vitenskapsfolkene i Pathfinder-teamet og gjenga bilder og andre data etter hvert som de ble offentliggjort. Visepresident Al Gore gratulerte NASA-sjefen Dani-

el Goldin og Pathfinder-teamet på telefon i en direktesendt pressekonferanse (blant annet via CNN). I tiden etter landingen er det produsert en rekke dokumentarprogrammer, og det er skrevet adskillige spaltetre i bøker, tidsskrift og aviser relatert til prosjektet. NASAs offisielle Pathfinder-side på Internett har i månedsvis vært blant de mest besøkte sidene på nettet. Bare i løpet av de første timene etter landingen ble det registrert over 40 millioner brukere («treff») på Pathfinder-sidene. Ultimo oktober hadde Pathfinder-sidene hatt mer enn 697 millioner treff totalt! Så det skulle ikke være tvil om at mange har interesse for prosjektet. En årsak til det kan være oppslagene i media i fjor høst om mulig tidligere liv på Mars (jfr. artikkel om Mars-meteoritten ALH84001 i nr. 3 1996 ss. 22-23).

Etter landingen var neste høydepunkt når NASA mottok de første sort-hvitt bildene fra landingsområdet, om lag kl. 23.35 norsk tid. Bare to timer senere kom det første fargebildet. Senere har det strømmet på med bilder. Totalt har fartøyet sendt tilbake ca. 16 000 bilder pluss ytterligere 550 bilder tatt av So-

NÆRKONTAKT MED MARS

Oppskytningen av de to sondene Mars Global Surveyor (MGS) og Mars Pathfinder (MPF) sent i fjor markerte starten på en ny æra innen utforskningen av Mars. Blant annet håper forskerne at å få bekreftet hvorvidt det eksisterer eller har eksistert liv på Mars. Mht. det siste vil det også gi oss bedre grunnlag for å kunne si noe om mulighetene for at liv oppstår og utvikles på andre planeter enn vår egen (noe som også burde ha en viss interesse for de som leker med tanken på om noen av de UFOer som rapporteres kan tenkes å være besøkende fra andre sivilisasjoner). Hvordan den nå enn er med dette så vil NASA i løpet av en tiårs-periode fram til år 2006 - med om lag 26 måneders mellomrom - sende ut en rekke romsonder til Mars. Hovedgrunnen til de om lag 26 mnd. lange pausene mellom oppskytningene er at man må velge optimale forhold når det gjelder Mars' og Jordens plassering i forhold til hverandre (hvor nær Mars er Jorden) i sine respektive baner rundt solen. I hver av disse optimale «lukene» vil NASA sende ut to romsonder i retning Mars. Som i tilfelle «søskenparet» MPF og MGS skal en av sondene i paret hver gang lande på Mars mens den skal gå i bane rundt Mars, på lignende måte som satellitter går i bane rundt Jorden. Neste gang NASA skal sende opp sonder er henholdsvis 10 desember neste år (med ankomst i september 1999), og 3 januar i 1999 (med landing rundt desember 1999). Begge disse skal i operativ fase styres av JPL. I de etterfølgende årene skal bl.a. »Mars '01 Orbiter», »Mars '01 Lander» samt paret »Mars '03 Orbiter» og »Mars '03 Lander» ankomme Mars. Alle disse sondene - og flere senere sonder - skal designes, bygges og opereres under mottoet »raskere, bedre, billigere». Vi vil så langt det er mulig og så langt plassen tillater det bringe nytt i form av notiser og artikler om resultatene av denne utforskningen. Vi begynner i dette nummeret med artikler om henholdsvis Mars Global Surveyor og Mars Pathfinder.

-John-Erik Hove

journer. I tiden etter landingen ga forøvrig forskerne de ulike stein- og fjellformasjonene i området rundt landingsstedet morsomme benevnelser som Yogi, Casper, Scooby Doo, Barnacle Bill, Rock Garden, Twin Peaks etc. etter utseendet. Dette bidro ytterligere til å øke publikums interesse for prosjektet.

Et stort høydepunkt var landsettingen av robot-bilen Sojourner på Mars-overflaten den 6 juli. Landsettingen hadde blitt utsatt på grunn av at en av luftputene (nå tømt for luft) la seg midt på Sojourners ilandsettingsrampe. Men problemet ble løst, og den vesle sekshjulede Sojourner (vekt på 10,5 kg og størrelse om lag som en mikrobølgeovn) kunne trille sakte ned på Mars-overflaten. Noe av det første Sojourner gjorde var å sette kursen mot Barnacle Bill - en stein på størrelse med en fotball - som lå like ved Pathfinder. Etter at Sojourner hadde undersøkt steinen blant annet med et medbragt spektrometer, videresendte den måleresultatene til Jorden via Pathfinder. Siden har den trillet rundt i bedagelig tempo (totalt ca. 100 meter med en hastighet på opp til 40 cm i minuttet) til flere studieobjekter og sendt en rekke måleresultater og bilder tilbake til Jorden. Et problem oppstod da Sojourner feilberegnet og ble sittende fast i steinen Yogi. Det tok to dager før den kom seg løs og kunne fortsette sine små oppdagelsesreiser. I ettertid - med tanke på hva denne vesle krabaten har prestert - kan man spørre seg om det ikke vil være bedre å utforske Mars - og andre planeter - med roboter i stedet for å ta risikoen og kostnadene med å sende mennesker. Kanskje vi kan omskrive Neil Armstrongs ord (da han steg ned på måneoverflaten i 1969) til noe i retning av «One small step for a robot - one giant step for Robotkind....»

Problemer

Den 4. august, en måned etter landingen, begynte Pathfinder etter ordre fra bakkekontrollen på Jorden med energioptimering. Blant annet sparte den battericellene ved å gå i dvale om natten og benytte solcellepanelene på dagtid. Etter en periode der NASA hadde store problemer med å opprettholde kontakten med fartøyet, overførte Pathfinder den 27. september (kl 03.23 om morgenen amerikansk stillehavstid) de siste bilder og måledata til Jorden.

Etter dette fikk NASA bare sporadisk kontakt med fartøyet. Den 7. oktober mottok NASA for siste gang et signal fra Pathfinder. Etter å ha prøvd i ytterligere en måneds tid annonserte NASA på en pressekonferanse den 4. november (forøvrig på dagen 10 mnd. etter at Pathfinder ble skutt opp og PÅ DAGEN 4. mnd. etter landingen) at de avsluttet den utvidede delen av prosjektet (som hadde vart fom. 4 august) og at de ikke regnet med å få kontakt med fartøyet flere ganger.

Selv om både Pathfinder og Sojourner hadde uhell og ikke alt fungerte knirkefritt, regner NASA prosjektet som svært vellykket. Sojourner, drevet av egne battericeller og solcellepaneler, var konstruert for å kunne klare seg i syv dager. Alt utover dette ville evt. være en ekstra bonus som man bare kunne håpe på. Sojourner klarte seg 12 ganger så lenge, og kanskje den fremdeles er i drift. Moderfartøyet Pathfinder var designet for å være operativ i 30 dager, men fungerte og sendte data tilbake til Jorden nesten tre ganger så lenge. Årsakene til at en ikke lenger får kontakt med Pathfinder kan være flere, men hovedårsaken er antagelig at battericellene ombord ikke lenger fungerer som de skal, og dette har gitt en rekke følgefeil. Iflg. lederen for prosjektet, Richard Cook, kan blant annet radiosenderen ombord være slått ut. Det er sannsynlig at Pathfinder nå er så å si dypfryst: Temperaturen på Mars-overflaten er så lav at komponenter ombord kan være kjølt ned til under -50° C. Pathfinder, som etter landingen ble omdøpt til «Sagan Memorial Station» til ære for den avdøde astronomen Carl Sagan - vil i lange tider stå igjen som et frossent monument på Mars-overflaten.

Vitenskapelig utbytte

Selv om Mars Pathfinder har fungert over all forventning, har den likevel bare gitt begrenset ny informasjon om Mars. Blant det viktigste man har lært av Pathfinder og Sojourners studier og bilder er at Mars tidlig i utviklingen var mye mer lik Jorden enn man tidligere har trodd. Man har fått ytterligere bekreftelse på at landingsstedet en gang for svært lenge siden - antagelig mer enn 1 milliard år - var utsatt for en vannflom av gigantiske dimensjoner; en sammenlignbar flodbølge på Jorden ville ha fylt Middelhavet. Et annet

interessant funn som forskerne grubler over er at selve Jorden på stedet Pathfinder landet er rikere på jern, magnesium, svovel, klor og titan enn steinene som ligger rundt. En av de største overraskelsene forskerne fikk var at steinene i landingsområdet - spesielt «Barnacle Bill» - inneholdt vesentlig høyere andel kvarts enn ventet. Tilstedeværelsen av kvarts antyder at Barnacle Bill er en type stein kalt andesitt. Er dette riktig vil det bety at Mars var mye mer geologisk aktiv (bl.a. flere vulkaner) enn man har trodd til nå. Av andre funn kan nevnes at Mars-atmosfæren hadde en annen temperatur-profil enn man tidligere har ment, temperaturen var 10 grader varmere enn målt med Viking 1 for over 20 år siden, men værtypen var forøvrig stort sett den samme som målt av Viking 1.

Men det kanskje aller viktigste Pathfinder-prosjektet har bekreftet er at vi kan finne ut svært mye om andre planeter og om solsystemet generelt ved hjelp av relativt rimelige romfartøyer og roboter. Det viser at vi i framtiden vel så gjerne kan satse på prosjekter av denne typen framfor svært kostnads-krevende og risikofylte bemannede ferder. Mer enn noe annet var Pathfinder-prosjektet et demonstrasjons-prosjekt. Det var også det første ferdig gjennomførte romfartøy-prosjektet i NASAs nye «Discovery-serie» av romfartøyer. Felles for alle disse er at de skal bygges «raskere, bedre og billigere» sammenlignet med tidligere prosjekter. Alle har en øvre kostnadsramme på 250 millioner dollar. Sammenlignet med f.eks. Galileo-prosjektet har Pathfinder vært svært rimelig. Romfartøyet Galileo, som har undersøkt Jupiter-systemet de siste årene, kostet om lag 1,6 milliarder dollar. Pathfinder-prosjektet kostet ca. 266 millioner dollar og tok mye kortere tid å gjennomføre. En annen sammenligning til ettertanke: hele Pathfinder-prosjektet har kostet mindre enn halvparten av en romfergetur! Hvem husker detaljer fra hva som skjedde på siste romferge-ekspedisjon? Flere vil antagelig huske Sojourner, Barnacle Bill, Yogi og Twin Peaks for ettertiden. Når Pathfinder prosjektet nå er vellykket gjennomført, vil NASA lettere få gjennomslag for kjøre i gang lignende prosjekter. en rekke nye prosjekter er planlagt. sammen med Mars Global Surveyor - MGS - (se egen avdeling)

markerte utsendelsen av Mars Pathfinder innledningen på en ny æra i marsforskningen. i årene som kommer skal det etter planen sendes en rekke romfartøyer til mars, først ubemannede og senere muligens også bemannede. Mars Global Surveyor er allerede på plass i bane rundt Mars, og er med på å bane veien for nye sonder. om vel et år – henholdsvis 10. desember 1998 og 3 januar 1999 – skal to nye romsonder sendes mot mars. den ene skal som mgs gå i bane rundt mars, mens den andre skal lande et sted på Mars' frosne sørpole. I år 2001 vil et fartøy med en større og mer avansert utgave av Sojourner, med kapasitet til å kjøre flere kilometer, landsettes på Mars. To år senere vil et nytt fartøy bringe ennå et slikt kjøretøy til et annet sted på Mars. Og så i år 2005 skal ennå et fartøy lande på Mars, plukke opp spesielt utvalgt jord og steiner, og så sende tilbake et lite fartøy til Jorden med disse prøvene. Ennå flere fartøyer er under planlegging. Etter denne bølgen av robot-ekspedisjoner kan en bemannet ferd kanskje finne sted i år 2010-2012. Kanskje vil vi i løpet av alle disse ekspedisjonene - bemannede eller ikke - få en endelig bekreftelse på om det eksisterer eller har eksistert liv på Mars, og dermed bringe oss et skritt videre på veien mot bekreftelse på hvorvidt liv kan oppstå og utvikles på andre planeter enn vår egen.

Kilder:

Blant annet NASAs offisielle Pathfinder sider:

<http://mars.jpl.nasa.gov/default.html>,

<http://mpfwww.jpl.nasa.gov/>

CNN Web:

<http://www.cnn.com/TECH>

Nando.net: <http://www.nando.net>

MARS GLOBAL SURVEYOR 1 ÅR I ROMMET

Den 7. november i år var det nøyaktig 1 år siden romfartøyet Mars Global Surveyor (MGS) ble skutt opp fra Kennedy Space Center og begynte ferden mot Mars. Oppskytingen markerte også starten på en ny æra innen utforskningen av Mars. I løpet av de neste 10 årene skal NASA sende en rekke romsonder til Mars. Selv om MGS var den første i denne serien av romsonder som ble skutt ut, nådde romsonden Mars Pathfinder (se egen artikkel) fram til

Mars over to måneder tidligere enn MGS, blant annet på grunn av at den fulgte en annen bane enn MGS. MGS nådde for sin del fram til ytterkanten av Mars-atmosfæren den 11 september (kl 21.30 EDT amerikansk tid) i år, etter en vel 10 måneders og 700 millioner kilometers reise gjennom rommet. Ved ankomst brukte MGS hovedrakettmotoren i 22 minutter for å bremse ned farten og få fartøyet inn i en ellipseformet bane rundt Mars. Pr. 7 november var »rundetiden» ca 35 timer og fartøyet hadde til da gått rundt Mars 36 ganger. MGS skulle etter planen (som dessverre ikke lenger kan følges – se under) over en firemåneders periode (regnet fra ankomsten) gradvis gå inn i en mer og mer sirkelformet bane inntil den gikk i en jevn bane ca. 380 kilometer over Mars-overflaten. Teknikken som brukes for å oppnå dette er »luftbremsing», dvs. nedbremsing vha. friksjon fra de ytre lag av Mars-atmosfæren.

Hovedoppgavene til MGS er å gradvis bygge opp et nøyaktig og detaljert globalt kart over Mars, i tillegg til å samle inn data om Mars-atmosfæren, sammensetningen av Mars-overflaten, det indre av Mars, samt utviklingen Mars har gjennomgått siden dannelsen. Et viktig element i undersøkelsene er å lokalisere steder på Mars der liv kan ha utviklet seg. Dette vil bidra til å hjelpe oss å finne ut mer om under hvilke betingelser liv kan oppstå og utvikle seg. MGS kan muligens også gi svar på hvor alt vannet som man nå er sikker på en gang fantes på Mars har blitt av. Fartøyet har utstyr med seg som kan detektere karbon i bakken, som da i sin tur kan stamme fra forhistoriske sjøer. Hoveddelen av de ulike vitenskapelige undersøkelsene skulle etter planen ha startet rundt mars/april neste år, men på grunn av problemer med et solcellepanel på fartøyet må NASA styre romsonden mer gradvis inn i den endelige banen rundt Mars enn opprinnelig planlagt. Dette medfører at kartleggingen av Mars vil starte et helt år senere enn den opprinnelige planen. Men dette betyr ikke at romsonden vil være inaktiv et helt år. I følge prosjektleder Glenn E. Cunningham vil bl.a. fartøyetets kameraer kunne gi en rekke nye spektakulære bilder og data om Mars. Det største problemet er kanskje at forsinkelsen i prosjektet vil føre til at NASA trenger økte bevilgninger til

MGS-prosjektet. I tillegg vil forsinkelsen få konsekvenser for tre senere romsonder; begge sondene under Mars-Surveyor '98 paraplyen og også den japanske 'Planet B' romsonden. Alle disse er til en viss grad avhengige av data som var planlagt innhentet av MGS. Med unntak av problemene nevnt over fungerer MGS meget bra, og har også «tjuvstartet» ved allerede å ha foretatt flere vitenskapelige undersøkelser og oppdagelser. Blant annet har fartøyet fotografert og sendt tilbake knivskarpe bilder – deriblandt bilder av (forlengst utdøde) gigantiske vulkaner og dype daler. Videre har MGS foretatt topografimålinger på den nordlige Mars-halvkulen og temperaturmålinger av både Mars-overflaten og atmosfæren. Fartøyet har også lokalisert lokale magnetfelt på Mars. En annen svært interessant oppdagelse MGS har gjort er at Mars – til forskjell fra Jorden – ikke har et globalt magnet-felt. Dette medfører eksempelvis at evt. fremtidige besøkende på Mars ikke vil ha noen nytte av et medbragt kompass dersom de går seg vill.

Som nevnt har MGS med unntak av mindre feil – bl.a. det ovenfor nevnte solcellepanelet som ikke foldet seg riktig ut - fungert som det skal. Dette i motsetning til Mars Observer fartøyet, som man plutselig mistet kontakten med i 1993, tre dager før det skulle begynne å gå i bane rundt Mars. For ufologer har dette forsvinningsnummeret interesse, om ikke av andre årsaker så fordi det dukket opp en hel del konspirasjonsteorier i forbindelse med denne hendelsen. Blant annet hevdet ufologen Richard Hoagland (med sine teorier og påstander om Cydonia-området på Mars, med «Mars-ansiktet» og pyramider mm.) at NASA i virkeligheten ikke mistet kontakten med fartøyet, men ganske enkelt ikke ville at det skulle bli tatt for nærgående bilder av Cydonia-området. Så spør det, vil MGS kunne ta noen bedre bilder av det berømmelige fjeset enn de som finnes pr i dag? Når MGS en eller annen gang starter sin detaljkartlegging av Mars vil vi kanskje en gang for alle få bekreftet hvorvidt ansiktet og pyramidene er kunstig laget, eller om det bare er naturlige fjellformasjoner. □

Oversikt over eldre årganger av UFO

Ta en fotokopi av listen og sett kryss

1982: 5 numre i A4-kopi a kr. 25,-	kr. 125,-	_____
1983: 5 numre i A4-kopi a kr. 25,-	kr. 125,-	_____
1984: 5 numre i A4-kopi a kr. 25,-	kr. 125,-	_____
1985: 4 numre i A4-kopi a kr. 25,-	kr. 100,-	_____
1986: 4 numre i A4-kopi a kr. 25,-	kr. 100,-	_____
1987: 4 numre i A4-kopi a kr. 25,-	kr. 100,-	_____
1988: 4 numre i A4-kopi a kr. 25,-	kr. 100,-	_____
1989: 3 numre i A4-kopi a kr. 35,-	kr. 105,-	_____
1990: 2 numre i A4-kopi a kr. 35,-	kr. 70,-	_____
1991: 2 numre i A4-kopi a kr. 35,-	kr. 70,-	_____
1992: 2 numre i A4-kopi a kr. 40,-	kr. 80,-	_____
1993: 2 numre i A4-kopi a kr. 40,-	kr. 80,-	_____
1994: 2 numre i A4-kopi a kr. 40,-	kr. 80,-	_____
1995: 3 numre i original; 2 stk. a kr. 45,-		
+ 1 stk. (dobbelnummer) kr. 90,-	kr. 150,-	_____
1996: 4 numre i original	kr. 150,-	_____

Vi sender ut originaler av bladene så langt lageret rekker, til original pris, ca. kr. 5,- lavere enn prisene på denne listen.

Tillegg for porto: Opptil 0,5 kg: kr. 22,-/ 1 kg: kr. 29,-/ 3 kg: kr. 34,-/ 5 kg: kr. 41,-. Det går ca. 4-5 A4-blader på 0,5 kg. Sendinger over kr. 100,- sendes i oppkrav. Prisene varierer noe på A4-kopiene i forhold til originalbladene.

Bestill fra:

UFO-NORGE, postboks 124, 3140 Borgheim

Tlf.: 33 38 65 00 Fax: 33 38 33 68 Postgiro: 0826 0505050

Spar oppkrav, forhåndsbetal via giro. Husk portotillegg.

TEMAHEFTER

UFO-NORGE har tidligere utgitt 5 temahefter.

Disse har vi nå samlet i ett A4-hefte.

1. 1989. Nikola Tesla (Per Ottesen) - Kalt vekselstrømmens far, misforstått og lite verdsatt. En av de store som arbeidet for Edison. Trådløs elektrisitet, samt mange andre oppfinnelser. Åpen for UFO-fenomenet.

2. 1991. Spitsbergen (Ole Jonny Brønne) - Styrtet en "flyvende tallerken" på Svalbard? I over 40 år har det vært spekulert i dette over store deler av verden. Ole Jonny Brønne har samlet det meste av det som er skrevet om saken og gir til slutt en konklusjon.

3. 1992. Nærkontakt med tro (Torfrid Urdal) - Det er ikke langt mellom vanlig interesse og religiøs tro i UFO-saken. En del teorier gjennomgås og "forkynnere" tas under lupen. Rasisme i ny forkledning?

4. 1993. UFO-observasjoner i Norge 1536-1946 (Ole Jonny Brønne) - En oversikt over samtlige (mulige) UFO-observasjoner i Norge over en periode på 383 år. Inkluderer de mystiske spøkelsesrakettene og -flyene over Skandinavia før og etter krigen.

5. 1994. Norske nærkontakter av 3. grad (Odd-Gunnar Røed) - En samling av alle (for UFO-NORGE) kjente nærkontakter av 3. grad i Norge. Litt historikk og innblikk i flere teorier som er foreslått som mulige løsninger på UFO-fenomenet.

PRIS FOR SAMLEHEFTET ER KR. 165,-.

Bladene kan også fåes i enkeltnumre.

Prisen er da følgende:

nr. 1	kr. 35,-
nr. 2	kr. 35,-
nr. 3	kr. 40,-
nr. 4	kr. 40,-
nr. 5	kr. 40,-

Bestillingsadresse, se annonse til venstre.

NB! På alle forsendelser kommer porto og evt. oppkravsgebyr i tillegg.

TING Å MERKE SEG

Redaksjonen tar gjerne imot artikler og innlegg til tidsskriftet. Manus bør være maskinskrevet med dobbel linjeavstand. Hvis artikkelen ledsages av illustrasjoner (fotos og/eller tegninger), må disse være i svart/hvitt og av god kvalitet. Det må angis i teksten hvor man vil ha disse plassert sammen med eventuell bildetekst. En god rettskrivning er også viktig. Det tas forbehold om redigering/forkorting av artikkelen fra redaksjonens side. Det er også mulig å levere inn tekst og bilder på disketter for innlesning på PC. Teksten bør være skrevet i Word eller i en annen vanlig tekstbehandler. Kontakt redaktøren for nærmere detaljer.

Redaksjonen mottar gjerne utklipp fra norske eller utenlandske aviser og tidsskrift av interesse, som mulig stoff for UFO. Lesere som kan være villige til å oversette artikler fra andre språk, bes kontakte redaktøren.

HUSK VÅR INFORMASJONSFOLDER

Hjelp til å gjøre UFO-NORGE bedre kjent og skaffe flere medlemmer ved å sende /dele ut foldere.

Skriv til vår kontaktadresse:

UFO-NORGE

Postboks 124

3140 Borgheim

Herfra kan du rekvirere foldere slik at de straks kan bli distribuert videre ut til mulige interesserte. Husk at du får et gratisabonnement ved å verve 5 eller flere abonnenter!

STØTTEFOND FOR UFO-NORGE!

Grupper og foreninger som forsøker å arbeide aktivt for en sak har alltid behov for midler, og UFO-NORGE er intet unntak. Vi har mange oppgaver som må utsettes pga. mangel på penger. Mye må gå av egne midler, men dette begrenser seg selv. Vi vet at mange i og for seg meget interesserte medlemmer ikke har anledning til å arbeide aktivt selv. En måte som de likevel kan støtte saken på er å gi et beløp - stort eller lite - til UFO-NORGES støttefond. Benytt vårt postgironummer 0809 3070810, merk talongen STØTTEFONDET og send beløpet til:

UFO-NORGE

Postboks 1155

5001 Bergen

STYRTET EN UFO I USA?

På TV kunne man for en tid siden se hvordan humanoider – det man mener er vesener fra en fremmed klode – ble operert av amerikanske forskere i all hemmelighet. Dette skal ha foregått rundt 1947 etter at et ukjent fartøy angivelig styrtet nær den lille byen Roswell i New Mexico.

Forfatteren Willy Ustad som bl.a. har bakgrunn som kaptein i forsvaret, ser her på Roswell-mysteriet og analyserer det som hendte:

- Var det et amerikansk – eller russisk – prøvefly?
- Var det en UFO fra en fjern planet?
- Eller var det en værbullong?

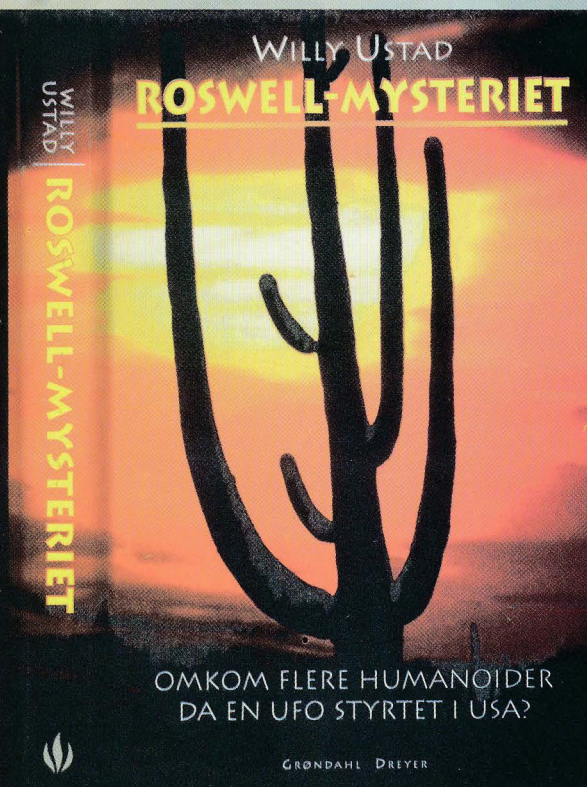
Mye kan tyde på at det virkelig var en UFO som styrtet i Roswell, og at det er kunnskaper fra denne som ligger til grunn for de merkelige flygende gjenstandene som testes i dyreste hemmelighet over USAs best bevoktede prøveområde – High Security Test Area S4 i Nevadaørkenen – helt fram til i dag.

U. S. Air Force gikk fort ut med en dekkhistorie, men var det rett og slett å for skjule at amerikanerne drev med utprøving av hemmelige flytyper? Eller at man ville skjule at man hadde funnet en UFO og noen humanoider? Forfatteren forteller i detalj hvordan forsvaret kan konstruere dekkhistorier og dermed kan fjerne en sak fra arkiver.

Spennende som en roman, og med mange opplysninger som gjør deg selv i stand til å gjøre deg opp en mening om gåten i Roswell.

GRØNDAHL DREYER

ISBN 82-504-2315-1

ROSWELL-MYSTERIET Av Willy Ustad

Vi har fått inn et parti av denne boken som presenterer Roswell saken i et bredt perspektiv. Den kom ut i 1996, men gir likevel et dekkende og oppdatert bilde av hva som kan ha foregått i New Mexico sommeren 1947.

UFO I NORGE Av Willy Ustad

Willy Ustads siste bok handler om UFO-fenomenet i Norge. Den tar for seg mange norske observasjoner fra 1563 og frem til i dag. Samtidig presenteres arbeidet som norske UFO-etterforskere har gjort over flere tiår. Boken er skrevet i nært samarbeid med UFO-NORGE.

Alt du bør vite om norske UFO-observasjoner

I tett samarbeid med organisasjonen UFO Norge har forfatteren Willy Ustad skrevet om UFO-observasjoner fra 1500-tallet til i dag over hele landet. UFO er forkortelse for «uidentifisert flygende objekt».

Norge har svært mange fysiske spor etter UFOer i forhold til hva man har funnet i andre land.

Norske og utenlandske forskere har lenge undersøkt de gåtfulle lysfenomenene i Hessdalen, foreløpig uten å finne noen forklaring.

Flere nordmenn sier at de er tatt med ombord i UFO-fartøyer. Mange har møtt merkelige skapninger som de hevder kommer fra en UFO.

UFOer er sett utallige ganger av både prestes, politifolk, flyvere og yrkesmilitære – alle det man vil kalle troverdige personer. Men hva er det de har sett?

Kommer UFOene fra andre planeter, er de menneskelige våpen, fri fantasi eller rett og slett naturfenomener? Forfatteren presenterer en del forklaringsmodeller, og forteller hvilke feilaktigheter man skal være oppmerksom på hvis man skulle se et merkelig objekt på himmelen.

Og skulle du se en UFO, så finnes et registreringsskjema bak i boken.

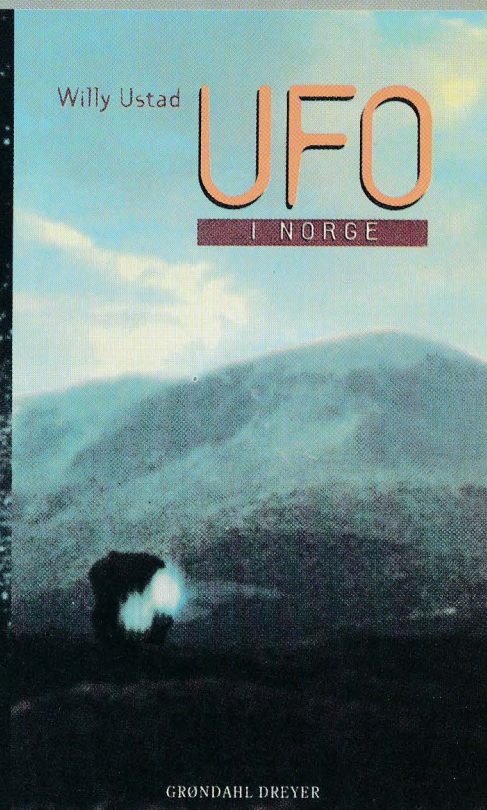
Willy Ustad

GRØNDAHL DREYER

Willy Ustad
UFO I NORGE

Willy Ustad UFO I NORGE

Begge bøkene kan bestilles fra UFO-NORGE. Prisen er kr. 268,- og 248,- for henholdsvis *UFO i Norge* og *Roswell-mysteriet*. Porto og eventuelt postoppkrav kommer i tillegg. Ved å betale beløpet direkte inn på postgirokonto nr. 0826 0505050 unngår man oppkravsgebyr. Skriv, ring, faks eller «mail» din bestilling til:

UFO-NORGE, postboks 124, 3140 Borgheim

Tlf. 33 38 65 00 • Faks 33 38 33 68 • E-post: unroed@online.no

Støtt UFO-NORGE ved å kjøpe bøkene hos oss, overskuddet av salget går direkte til Støttefondet